





[illegible]

dicarō: gentiū. l. **A**d emulatiōē: vñ z aliorū bonorū. m. **S**i em. Scōa ratio. n. **A**missio. i. infidelitas q̄ amiserūt deū. o. **R**ecōciliatio est: occasio aliter. p. **A**ssumptio: p. illuminatiōē. q. **U**ta ex mortuis: id est recōciliatio a peccatis: q̄ fere totus mūdus in fine puerit p iudeos puerfos ad fidē. r. **D**eliberatio. hoc ē p̄mū sile. Deliberatio ē qua p̄gustatio rei ad p̄bādū q̄lis sit. Deliberatiōē autē appellat ap̄los: q̄ fuerunt pauci de iudeis: q̄s p̄libauit dñs: q̄si ad p̄bādū q̄les essent: id ē poterāt eē relidui. **U**n cū fuerit boni z aliū siles poterit eē. s. **E**t si radix: d ē secūdū sile radix ap̄loz p̄phē z p̄iarchē. **E**t rami a fili. a. **A**ūqd sic offēderūt caderēt rami: **N**ō imo p̄p̄t villitate gētiū. **U**n i. Enchiridion. **D**eli? em iudicauit de mal' bōa facere q̄ mala nlla eē p̄mittere. **U**tilitates autē q̄ d mal' p̄cedūt cōplectit. **A**ug? i. li. d. **N**ā religiōē. **E**cclia vñ gētilib? ad nūerū opatiōis suę: heretic? ad p̄batiōē doctrię suę: schis matic? ad documētū stabilitat' suę: iudeis ad cōpatiōē pulchri tudinis suę: alios q̄ inuitat: alios excludit: alios relinq̄t: alios ascedit. **S**i em gētiles instruit eēnt in fide: nō haberēt q̄s p̄dī cādo ad fidē inuitarēt. **P**ulchrior etiā apparet i cōpatiōē iude orū: sicut inuēcula cōpata vetule: ip̄i em fidē habēt vñ? dei: s. ecclia baby p̄fecte. **D**e **U**t illos emulēt: hoc legis triplici ter. **U**t iudei emulent illos. i. gētiles. i. nō nideāt de con uersiōē gētiū: z sic sumit li. vi. cōsecutiue. **D**eu'. xxv. c. **I**pi puocauerūt zc. z ego puocabo eos i eo q̄ nō ē p̄pls. **U**t **E**mu lēt. i. imitent gētes in fide. **D**eu'. xxv. d. **I**pse erit in caput z tu eris in cauda. **G**ētiles puerfi facti sūt caput: iudei cauda. postea imitātes fidē gētiū vel gētes: **E**mulēt. i. imitent illos id ē fidē quā habuerūt. **Matth. ii. b.** **P**otēs est dñs te lapidi bus his fuscāre. filios abraę. **D**iuitie sunt mundi: de qui bus **E**sa. xxv. a. **D**iuitie salutis sapiētia z sciētia. **Job. v. a.** **L**uius. i. p̄p̄i iudeoꝝ: messem: sacra sc̄pturam: famelic? . i. gē tilis comedet. **Amos. v. c.** **V**ineas amātiſſimas plātabis: z vñ nū nō bibes ex eis. **O** iudei vineę: libri sacre sc̄pturę q̄s cōpo suerūt iudei: vinū: doctrina. **U**n in iudeis iplētū est illud **P̄s.** **D**iripiant alieni labores eius. **E**t illud **E**ccl. ii. c. **B**enedi cta gloria domini de loco suo: supple morā est. i. sciētia sc̄ptu rę: charitativa/sacramēta: in q̄bus apparet de? gl'iosus. **E**t. xj. d. **E**leuauerūt cherubim alas suas: z ascēdit gl'ia dñi de medio ciuitat'. i. plenitudo sciētię de iudeis. **Q**uāto magis pleni tudo eoz: plena eozū illuminatio. **U**nde dicit ecclia p̄ **P̄s.** **E**t senectūs mea in misericordia vbert: in fine quando puerit/ tur iudei. **Daniel. xj. f.** **D**octi in p̄p̄lo docebunt plurimos: illi vltimi iudei: z ruēt in gladio zc. q̄ oib? passiōib? se exponēt p̄ fide christi. **M**inisteriū meū honorificabo. **S**ic de/ bet q̄libet honorare ministeriū suū p̄ honoratiōē. i. **E**or'. i. tr. c. **N**ā si euāgelicauero nō ē mihi gl'ia zc. **A**uctoritas: **U**n/ ficia quāto mag' indebita: tanto gratioꝝa. **D**eliberatio. i. pau ci puerfi de iudeis. i. ap̄li. **O**see. ix. c. **Q**uali vvas in destro iue/ ni isrl': z q̄s p̄ma poma ficulnē? z i cacumie ei? vidi p̄ces eoz: id est ap̄los. **S**i radix: p̄iarchē z p̄phētē ap̄li. **O**see vlt'. c.

**E**rumpet radix eius vt libani ꝑ odorē bonę opatiōis : Et per  
delibatiōē ꝑgustatio dulcedinis eterne intelligitur. **Quę** si  
secta est / et massa. Proverb. vii. c. Sustinuit / et vidit : quę bona  
ē negotiatio c<sup>o</sup>. i. qđ bonū sōꝑ fecit. Qđ significatū fuit / Nahe-  
ri. xii. c. vbi dñs dedit filijs israel ad ꝑgustādū de fructib<sup>9</sup> ire

dū puocē carnē meā: ⁊ saluo  
m faciam aliq̄s ex illis. Si enim  
n amissio eorū rēcōciliatio ē mū/  
q di q̄ assumptio nisi vitā ex mor/  
r tuis: Qz si delibatio sancta ē:  
s ⁊ massa. Et si rādx sancta: et  
t rami. Qz si aliq̄ ex ramis fra/  
v cti sūt: tu aut cū oleaster esses/  
r insertus es in illis ⁊ soci⁹ radi/  
v cis ⁊ pinguedinis oliuē fac⁹

saporē oliuē. i. fidem quā habuerūt iudei. 7 **U**nguēdinis:

✠ in fine qñ reliq̃ saluē sūt: qñ reuertent̃ ad sinū. Reuer-  
 tur ad matrē. Patet q̃ nō debet intelligi hoc ad litteram. Ibi  
 em̃ in Exo. non legitur q̃ moyses reuersus sit ad matrem: sed  
 ad fratres: sed probabile q̃ tūc nō haberet matrē: sed intelligit̃  
 de eccl̃a: sicut illud Barth. xij. d. Pater tua ⁊ fratres tui so-  
 ris stāt modo. i. iudē: s̃ in fine cōuertent̃. Quē in fine mūdi cō-  
 uertet̃ erunt diuitiē gētiū. Fides q̃ pmanebit vsq̃ ad finē mun-  
 di in gētib⁹: qd̃ vēr ē: ⁊ tñ tūc nō exēcabunt̃ in vniuersitate:  
 s̃ in magna multitudine. Qui pp̃ij estis. Gal. ij. b. Qui opa-  
 tus ē petro ⁊c. Totū gēn⁹ iudeorū dñarū: irrecupabilē. Ma-  
 turē silitudinē. i. naturalē silitudinē. Nō pōt esse delibatio san-  
 cta ⁊ massa imunda. Hoc videt̃ falsū et q̃ etiā dicit̃ in textu:  
 Si delibatio sancta et massa: qz delibatio. i. apli sancti fuer̃ cū  
 massa imūda. Sol. Hoc sile nō est ad ostendendū p delibatio-  
 nem qualis sit vel fuit massa: sed ad ostendendū qualis pōt vel  
 potuit eē p grām. Vel dicēdū q̃ nō pbat p hoc si ē q̃lis sit vel  
 fuerit massa: s̃ q̃lis futura sit. Et sit s̃cūs: Si delibatio. i. apli:  
 ē s̃cra. i. sanctificās gētes: multo mag⁹ massa. i. mltitudo iudeo-  
 rū q̃ cōuertet̃ i fine vtilis erit. Humor ē fidei. i. fidē q̃ facit cre-  
 scere spūalē s̃cū humor. Cōtrahunt̃: nō origine s̃ imitatioē. Et  
 rep̃nat̃ gētes. i. g̃hationē gētiū aduersus ind. os. Aliena opa-  
 tioē. i. p̃dicatioē ⁊ opatioē. i. s̃ctōrū ap̃lorū. Qui p̃ oib⁹ habet  
 sp̃ritū. Th̃. i. vij. b. Nos ip̃i p̃mitias sp̃s habētes. Mat̃. i.  
 ij. a. Sanct⁹ s̃c̃r̃ oñio p̃mitiē frugū ei⁹. Si em̃ putata est oliua.  
 in q̃buldā ramis q̃rū ad eos q̃ exēcati sūt. Cant. ij. c. Tēp⁹  
 putatiois aduenit. Per fragmētū. i. p hoc q̃ fracti sūt p infide-  
 litatē. Illi p supbiā frāgi meruērūt: iste p hūilitatē inferi meru-  
 it: ⁊ b̃ in fide. Nihil em̃ aliud ē inseri q̃ in fide plātari: Ergo ope  
 vni⁹ x̃tut⁹ sicut hūilitatē meret̃ alia x̃r⁹: nō g̃ vēr ē q̃ q̃ habet  
 vnā habet oēs. Et iterū s̃m hoc hūilitas pōt est q̃ fides: dicit̃  
 tur tñ q̃ fides est p̃ma x̃tutū. Sol. Hoc intelligit̃ nō de meri-  
 to p̃digni: s̃ p̃grui: iuxta qd̃ dī q̃ brā x̃go meruit portare x̃cū.  
 Sicut qz p̃p̃s gētilis hūiliauit se subijciēdo doctrinē christi: di-  
 gnus fuit ad hoc vt insereret̃ in fide. Nec dic̃ hūilitas x̃tutē  
 ē q̃ndā intellectuē subiectionē q̃ p̃cedit fidē. Vel pōt dici. Inse-  
 ri meruit. i. plātari ⁊ radicari in fide: et si em̃ fidē nō possit me-  
 reri: pōt tñ mereri ei⁹ p̃firmationē. Amiserunt radicē. i. fidem.  
 Et dolor eēt iudē: s̃ iste dolor mal⁹ fuit: qz ex iuidia: g̃ de  
 mala int̃itiōe inseruit gētes. Et dicēdū q̃ li vt p̃secutiue sumit̃  
 nō casualiter. Hoc aut̃ dī p̃ra morē: qd̃ cū mali eēnt in x̃r̃i sūt  
 in radicem bonam ⁊ pinguedinem ab ea meruerunt. Aut salo-  
 mon. Sentētia habet̃ Prouerb. xxiij. b. Cū ceciderit inim-  
 cus tu⁹ ne gaudeas ⁊c. Et Eccl̃. vij. a. Ne irrideas hominē in  
 amaritudine aīe suę. Seip̃os rep̃obos fecerūt: ergo eadē rō-  
 ne aliq̃s pōt facere se p̃destinatū. Rūdeo. Rōne effec̃ cōno-  
 tari. Quā extollēt̃: de sua illuminatiōe cōpara ad iudē: ex  
 cecationē: Time. i. offendere: ne sc̃z incidās in supplicium. s̃  
 nōne bonū est hoc timere: Vel qz timor seruilis bon⁹ est: ⁊ eo  
 ✠ pp̃rie timetur







# Epistole ad Romanos

**Expositio** patet: qz tria sūt in vno qz: materia/forma/puatio. Ex pte ma-  
**Blo.** terie ē res siue mod⁹: ex pte forme species: ex pte puatiois or-  
do et stabilitas. Hanc naturā appellam⁹ rē. sūmā naturę legē:  
q̄ est ipse d⁹: q̄ oib⁹ impar: omnia regit: oib⁹ legē imponit. A no-  
ricia remota siue ipsoz/infidelū. Siue infirmoz: ei⁹ capacū  
Hoc dicit: qdā fidel/  
bus aliqntulū ppin  
qua ē illa lex sūma.  
De hac. j. eodē i fine  
supra illud: Oia i ipso  
et p ipm. Blo. ars q̄  
de oipotētis atqz sa-  
piētis dei plena rē.  
**Es. 9. d.** Quā ptra seipm nō  
facit. An ptra seipm  
cū aliqd nō faciat de-  
us et ipse sit illa lex sū-  
ma: nihil facit q̄ eā:  
sicut qm dñs papa fa-  
cit decretū ptrariū alicui decreto qd pū fecit: non facit ptra se  
sz mag⁹ p se: qz in hoc ostēdit suā dignitatē q̄ pōt mutare cur-  
sū p̄suetudinis. Sicut qm d⁹ facit q̄ cursum solitū naturę nō fa-  
cit cōtra se. a. **Holo em̄ vos ignorare.** Dixerat qz deus  
potēs est illos inferere: hic ostendit qz potentia illa reducere ad  
actū. An dicit: **Holo em̄ rē.** b. **Mysteriū:** secretū d puer-  
sione iudeoz. c. **Alid sitis.** q. d. ego appello mysteriū h vt  
nō sitis vobis sapiētes/credendo qz p vos possetis hoc scire:  
qz v̄ra sapiētia nō sufficit ad hoc/ nisi vobis dicat. d. **Quia**  
**cecitas:** hoc est mysteriū. e. **Ex pte.** q. d. nō oēs excecati  
sūt. Et illi sūt excecati/ f. **Donec.** i. vt occasionalit. g. **Plē-**  
**nitudo:** multitudo. h. **Et sic:** postqz intraverit. i. **His**  
**israel:** in magna multitudine in fine/salu⁹ erit. Et hoc pbat  
auctoritate **Es. lix. d.** **Veniet ex sion.** i. de iudeis nasce-  
t⁹ fm carnē. **Qui eripiat:** qd est modo: qm aliqd qm vi cō-  
uerit ad fidē. Qd notat **Datb. xij. c.** **Vasa ei⁹ diripiet rē.**  
m. **Et auertat:** hoc erit in fine: qm oēs cū desiderio currēt ad  
fidē. n. **Impietatē.** i. infidelitatē. An cultus legis p idola-  
tria et infidelitate mō reputat iudeis. o. **Et hoc illis a me:**  
Subita mutatio p̄onaz in sacra sc̄ptura appellatur metaplas-  
mus: sed aliter sumit in grāmatica. Et hoc illis a me testa-  
mentū erit. i. ego implebo in eis hāc p̄missionē firmiter. Et  
hoc faciā. p. **Quā abstulero pctā:** in fine qm remittā eis  
peccata. q. **Scdm euāgelij.** dñd qz licet modo sint cō-  
trarij doctrine euāgelij: tñ electi sūt a deo: et p̄fere eis gratia:  
et dimittent pctā. r. **Inimici fm euāgelij:** ppter euāge-  
liū. s. **Propter vos.** i. ad utilitatē vestrā occasionalit. **Vel**  
**Inimici fm euāgelij.** i. fm qd dicitur euāgelij. v.  
**Autē:** sed tamen. **Scdm electionē charissimū:** q̄ ab  
etno elegit eos de⁹ et saluādos: Quę electio facta ē. y. **Pro-**  
**pter patres:** ppter qd tā data est eis gratia qd ad aliqd. **Vel**  
**Charissimū fm electionē et ppter patres nō sitis vo-**  
**bis sapiētes.** j. xij. d. Nolite eē prudētes apd vobismet  
ipos. **Es. v. e.** Qd sapiētes estis rē. e. **Ex pte cōtigat.** Hoc  
significatū est: Jone vlt. d. i. cucurbita et nimir. Et. j. Regl.  
ij. a. in fenēna et anna qz pū fuit secūda in filiis: Fenēna syna-  
goga: Anna p̄p̄s gentilis pū sterilis: sed post vt modo fecū-  
da. An ibi d⁹: **Donec** sterilis pepererit plurimos. **Es. liij. q̄si**  
**p̄torū de hoc.** h. **Et sic ois isrl.** Qd significatū fuit **Ben.**  
**xxij. a.** dicit abraam: Ego et puer illuc p̄p̄ates adorabim⁹: et  
postqz adorauerim⁹/ reuertemur ad vos. **Abraā christ⁹:** isaac  
apli: q̄ imolati sūt a gētib⁹ q̄ fecerūt deū adorare: serui iudei  
expectātes cū asino. i. sine sensu spūali: sed postqz adorauerint  
in fine reuertēt ad iudeos et puerit. k. **Veniet ex sion.** p̄s.  
**Mūqd sion dicit hō et hō nat⁹ est in ea.** **Alibi:** Virgā virtutis  
tuę emitter dñs ex sion. Sion interpretat speculū vel specula.  
Speculū ergo sacra scriptura. **Jaco. j. d.** Sillis ē hōi p̄siderā-  
ti vultū natiuitatis suę in speculo. **Exo. xxxvij. a.** Fecit mare  
genu de speculis m̄litz. A sacra scriptura debz venire q̄ imple-  
tatē vult remouere ab alio et a se: qz ibi fordes pp̄iet et alię  
vident. **Leq⁹** maculas videre nō pōt. **Datb. xv. b.** Si cecus  
cecū rē. **Cecus** q̄ ignorat scripturā: sicut cecus diceret q̄ non

posset videre in speculo. Vel sion interpretat specula. i. sollicitu-  
do et cautela viuēdi recte: qm munit se p̄ tēptatōes diaboli et  
occasiōes peccādi. **Abacuk. ij. a.** Sup custodiā tuā stabo. **Es.**  
**xxij. c.** Sup speculā dñi rē. **Ex sion** ergo venire debet vt sit p̄-  
mo caut⁹ ptra seipm **Datb. vij. a.** Ejce pū trabē d oculo tuo

abstulero peccata eoz. **Scdm**  
euāgelij qd ē inimici ppter vōs:  
fm electionē aut charissimū p-  
pter patres: **Sine** penitētia  
enim sūt dōna et vocatio dei.  
Sicut em̄ aliquādo et vos nō  
credidistis deo: nūc aut misē-  
ricordiā p̄secuti estis ppter i-  
credulitatē illoz: ita et isti nūc

**Eripiat:** Morat  
violētia: qz qdā cū  
violētia oportet ex-  
trahere a pctō. **p̄s. 17.**  
**Eripiat me de inimi-**  
**cis meis fortissimū.**  
**m. Auertat:** oc-  
casiōes pctōz: sic  
si amoueret vlt auer-  
teret fluui⁹ ne p soli-  
tum alueum flueret.  
**Scdm euāge-**  
**liū inimici charis-**  
**simi:** sic mlti fm p̄-

sentē statū sūt inimici dei: sed scdm electionē charissimū.  
3. **Sine penitētia.** Posset qd dicere: Electio illa irrita vel  
mutata est ppter iniquitatē illoz: ideo ostendit eā esse imutabi-  
lē. Deinde qz sūt charissimū fm electionē. a. **Enim:** id ē qz.  
b. **Dona:** grā in p̄senti et pctōz remissio. c. **Et vocatio:**  
interior: **Sine penitētia:** pcedēte. Vel qz posset aliqd dice-  
re. **Dix** est qz dicitis iudeos cōuertēdos: cū nullū signū boni  
sit i eis. **Rādeo.** **Nō** debz eē mirū. a. **Enim.** i. qz. b. **Dona:**  
id ē pctōz remissio. c. **Et vocatio:** interior. 3. **Sine peni-**  
**tētia:** exteriori: maxime remissio q̄ fit in baptismo: vbi sumit  
interior p̄ritio tñ. d. **Sicut em̄ aliqñ.** Ostēdit qz sicut ce-  
citas iudeoz fuit occasio illuminatiōis gētiū: ita erit ecōuersio  
in fine mūdi. e. **Strinua** sic. **Dico** qz sine penitētia sūt dōna et vo-  
catio dei. q. d. electio dei imutabilis: et ipse p̄destinavit iudeos  
illuminādos: in fine ergo illuminabunt. e. **Enim.** i. quia. f. **Nō**  
**credidistis.** i. fuistis in infidelitate. g. **Misericordiā:**  
peccatorū remissionē vel gratiā siue fidē. h. **Propter i-cre-**  
**dulitatē.** i. ppter cecitatē q̄ secuta est ex eoz incredulitate.

supple occasionalit

a. **Holo em̄ rē.** Et causa notetur. **Cōtra. j. eodē** sup illud:  
Fracti sūt vt ego inferar. **Ibi Blo.** Sed qd addis/ vt ego infe-  
rar/ nō ē causa efficiēs: q̄ cecitas iudeoz nō fuit causa qz plēni-  
tudo iudeoz intraret. **Sol.** **Ibi** sup sumit causa p causa dire-  
cta et p̄ncipali: hic mō nō fuit causa illuminatiōis gētiū cecitas iu-  
deoz. **Veniet** fm carnē ex sion. **Es. lix. d.** **Cū** venerit qm flu-  
uius violēt⁹ quē spūs dñi cogit: et venerit sic redēptor: et eis q̄  
redēbit ab iniquitate in iacob dicit dñs: **h** sed⁹ meū cū eis rē. **Se-**  
**p̄magita:** Quasi fluui⁹ violēt⁹ ira dñi veniet cū furore: et veniet  
ex sion q̄ liberet et auertat impietate a iacob: et h erit eis a me te-  
stamētū dicit dñs rē. Et nota qz de pmo aduentu videt loq nra  
lra: de secundo aut lex. **Eripiat:** notat illud **Datb. xij. c.** **Et**  
**vasa ei⁹ diripiet.** Volūtariē: mō aut q̄rit iudei puerit/ hoc  
et fere aut qz coacti tribulatiōib⁹/ aut paup̄tate/ aut desperatio-  
ne: et iō valde pauci boni sūt. **Cult⁹** iudeoz ē impietas ab ad-  
uentu christi. **Contra:** **Ipe** christus fuit circumcissus: **Luc. ij.**  
**c.** **Et** **Datb. xxvj. b.** **Ipe** cū discipul⁹ suis comedit agnū pa-  
schalē. **Ite** **Ap̄ls** post mortē christi **Act. ap̄loz. xvj. a.** circū-  
cidit timotheū. **Et. xxi. d.** votū nācageoz i se cōpleuit: qd ē q̄  
qd dī impietas: **Sol.** **Ab** aduentu christi. i. p̄sumato aduentu christi.  
i. i. p̄sumat. ill p̄t q̄ venit: q̄ fuerit passio/ resurrectio/ ascēsiō/  
spūs sancti missio et p̄dicatio fidei: et x̄itaz manifestatio: vñ di-  
cēdū qz legalia potuerūt aliqñ fieri ponēdo spem i eis sine pec-  
cato/ vt an aduentū christi postqz venit sine pctō fieri potuerūt  
dūmodo spes nō poneret in eis: manifesta aut x̄itate fieri nō  
potuerūt sine pctō. **Vel** **ab** aduentu. i. p̄ aduentū. **Cū** abstulero  
p̄mo: hoc addit **Ap̄lus** vt p̄pheta. **Isa. liij. e.** **Enoch.** **Apoc. xv.**  
**b.** **Per** malach. vlt. b. **Propt** euāgelij qd ē legē eoz ē. **Con-**  
**tra. s. iij. b.** **Legē** destrui⁹ p fidē. **Abst:** si legē statui⁹: ergo  
euāgelij qd p̄dicabat **Ap̄ls** non erat ē legē. **Sol.** **hui⁹** habet  
in **Blo.** **ibi:** **Nō** em̄ destruit lex: cū iplēta fm spūritū/ cessat fm  
litterā: qz qd diceret/ qz p̄phetia destrueret qm res ei⁹ ipleret:  
sic aut se habebat figurē ad aduentū christi: sicut p̄phetia re-

et spectu rei

**Ad litterā**

**p̄s. 86.**  
**p̄s. 109.**

**Expositio**  
**Blo.**



supple occasionalit. **a** In vestra misericordia. i. in grā  
p qua habuist. misericordia. i. remissionē peccatōz. **b** Et ipsi  
misericordia psequant. i. iudei: qd erit qn gentiles p maiorē  
peccēbunt. c. b. trāgit occidit. b. peccē eis. An idcirco. **c** Cō  
clust. p. mitterēdo. **d** Oīa iudeos et gentiles: vt fiat distribu  
tō singulor. nō p singulis ge

[illegible]

Quis enim cognuit sensum domini. In bonis dicitur profunditas scientie dei. **Quis similari?** In bonis scientie eius perfectio: quia si quod simile non indigeret perfecte sapientia esset. **Aut quod potest?** Alii sunt multi sapientes et simile non indiget: tamen indiget auxilio alteri: et ideo ad ostendendum quod ipse est omnipotens addit. **Quis potest?** In bonis ostendit altitudinem similitudinis dei: quare isti datus gratiam et non alius: licet pares habeat circumstantias dicit: **Nondedit illi.** id est aliquid fecit per se de quo nullum: quod ostendit consequenter: quoniam nihil boni habet homo a se vel a suo merito: sed tantum a deo. Et hoc est ostendit. **Quoniam ex ipso:** et immo trinitate. Unde sensus est: **Ex ipso:** ut auctore sunt omnia. **per ipsum:** ut per arte. **In ipso:** ut in bonitate quod perseverat. Unde dicitur in eodem: Auctoritas patris attribuitur: sapientia et ars filio: bonitas spiritui sancto. Et hec tria necessaria sunt ad hoc quod operans voluntarie aliquid faciat. id est potentia scientia et voluntas. Sicut sunt hec omnia in deo operante. Potentia patris: sapientia filii: bonitas et voluntas spiritui sancti. **In ipso bonos et gloria.** Non dicitur ipsis: ad invicendum quod licet sint tres personae: est tamen una essentia.

Epiphinio. **Specu rei cur** est: hic g̃ dicitur euāgelij eē p̃ legē q̃rū ad ipsius  
 cessationē p̃ iptionē reꝝ euangelij. **Aperuit** viā aīc̃p̃s. i. fuit  
 occasio aptiōis vię. **Hoc dicit**: qz etsi tūc nō fuisset iudei exce  
 ptati: tñ p̃dicaret gētib⁹: ⁊ sic p̃uerterent ad fidē: licet non ita ci  
 to. **P̃r̃** em̃ oib⁹ iudeis. **Act. xij. g.** **Vobis oportuit** primū  
 cē. **Matth. x. a.** **In vltā gētiū ne abierit**: ⁊c. **Matth. xv. c.** **Mō**  
 sū missus ⁊c. **Ablatū** ē eis regnū. i. sacra sc̃ptura q̃ docet regē  
 vlt̃ fides q̃ fac regnare. **Matth. xxj. d.** **Auferte** a vob̃ regnū et  
 dabit̃ gēti facieñ fructū ei⁹. **Et ex suo vitio.** **Proverb. j. c.** **Est**  
 g̃ in maloz p̃tate peccare: vt aut peccādo ⁊c. **Hoc videt̃ falsū**:  
 qz ex q̃ peccare est in eozū p̃tate hoc pctō vel illo: ⁊ ex malicia  
 hui⁹ pcti fit b̃ bonū: et ex malicia alteri⁹ aliud: ⁊ ita ē i eoz p̃tate  
**Sol. i eoz p̃tate ē peccare**: s; q̃ b̃ bonū vlt̃ illō eliciatur a mali  
 cia: nō ē i eoz p̃tate: s; ⁊ hoc facit: vñ eis peccātib⁹ accidit ad  
 ip̃os q̃ hoc bonū eliciat ab illa malicia. **S; dei p̃mittētis**: imo  
 opant̃: qz facit q̃ bonū eliciat ex eoz malicia: **Quia aut̃ hoc ē**  
**in dei p̃tate tñ**: ⁊ sic debet dici opant̃: nō p̃mittētis dei: aut in  
 p̃tate dei ⁊ hois: ⁊ sic falsū est q̃ dicit: nō ē in eoz p̃tate. **Sol.**  
**Dei p̃mittēt̃ malū**: ⁊ ex illo opant̃ bonū. **Sap̃tēt** om̃ia dispo  
 nit: **Sap. vij. a.** **Alij tñ sunt inimici dei** ⁊c. **Hec ē sc̃da regula**  
**Liconij.** **Sile** **Deie. xxvj. e.** **Oēs insurrexerūt p̃phetā**: ⁊ oēs  
 ad liberādū. **Alii vocati** **Matth. xx. b.** **Oēs docibiles dei**.  
**Joh. vj. e.** **Deie. xxxj. f.** **Esa. liij. d.** **Sine p̃nitētia. i. sine mu**  
**tiatiōe**: **S; lūsum** nomē p̃nitētis. **j. Reg. xv. f.** **Mō p̃cet neqz**  
**p̃nitētia** **flectet.** **Malach. liij. b.** **Ego** ⁊c. ⁊ nō mutor. **Qz q̃ au**  
**dita p̃ie.** **Joh. vj. b.** **Ois q̃ audiuit a p̃ez didicit** venit ad me.  
**Qui non p̃dit.** **Joh. xvij. e.** **Et. vj. d.** **Oē q̃ dedit** mibi p̃z ⁊c.  
**Mō inde** fuit p̃ electionē p̃destinatiōis. **A nob̃ exierūt. j. Joh.**  
**ij. c.** **Sine p̃nitētia** p̃cedēte. s. meritorum. **Vocatio dei** q̃ vo  
 cat ad fidē. i. faciēdo le p̃pare ad morū fidei. **Oia g̃tis p̃donat**

les pcta: nō tñ debita si habet vñ soluat. Et impietas auertat a iacob. Tāgit aūritatē Esa. lix. d. Qui redeūt ab iniquitate i iacob. Ubi septuaginta hñt. Veniet ex sion q̄ liberet z auertat impietates a iacob. Ira opus erat. s. fr̄u ad gentiles. Et aliq̄ iudgorū eēnt inimici: alioquin non esset euangelium predicatū gentib⁹: aut

K 4

✠ sancto. Sed



## Romanos

ma dilectio: hoc dicit q̄ntū ad spiritū sanctū cui attribuit. **Bo-**  
nū autē est cui? apphēſio est delectabilis: et ideo cū ibi sit ſum-  
ma bonitas: ibi eſt ſūma et beatiffima delectatio. Licet autē hec  
tria ita dicant p̄ appropriationē: tñ pp̄rie dicūt p̄fectiffima  
pulchritudo et beatiffima delectatio: et filius delectatio beatiffi-  
ma: et ſpūſſanct⁹ p̄fectiffima pulchritudo: Prīmū autē pp̄rie  
nō appropriatione dicūt de p̄re. Itaq; illa tria. i. ille tres p̄ſone: et ē  
li tria adiectiū ſubſtantiatū. Sile in p̄mo libro de doctrina  
christiana: Pater et fili⁹ et ſpūſſanctus ſūt tres p̄ſone q̄b⁹ fruē-  
dū ē. S; obijciūt. Tres res: q̄ aliud ⁊ aliud. Mō leq̄t. Determī-  
nari. i. diſtingui. Singula. i. ſingulī. Sūt i ſinglīs. i. pater ē i ſi-  
lio et in ſpūſcō: et filius in p̄re et ſpūſcō: et ſpūſſanct⁹ in vtroq;.  
Dia. i. potētia/ſapiētia et bonitas. In ſingulis. i. i p̄re et filio et  
ſpūſcō. Singula in oib⁹. i. nihil eſt in vno qd nō ſit in alio: q̄  
pater eſt potētia/ſapiētia bonitas: et fili⁹ ſilr: et eodē mō ſpūſſa-  
ctus. Et vnū oīa. i. potētia/ſapiētia/bonitas ſūt vnū eſſentia.  
Mō q̄ p̄ſe. i. nō indiſtincte. Propter patrē: qz li p̄pter notat  
auctoritatē q̄ attribuit patri. Per ip̄m p̄pter fili⁹: cui attribui-  
tur aas: et ſapiētia q̄ attribuit filio. In ip̄o p̄pter ſpiritū ſanctū:  
cui attribuit bonitas q̄ oīa cōſeruant in eſſe: et li in notat cau-  
ſa p̄ſeruatū. Hic addita eſt q̄dā nōmula beati hilarij: hec ſc; lat  
lari⁹. viij. li. de trini. Eſſe nō eſt accidēs nomē deo / ſ; ſubſiſtens  
vitas et manēs cauſa et naturalis gener⁹ pp̄rietas. Eſſe nō ē ac-  
cidēs nomē dō: Dixerat Ap̄ls: Ex ip̄o et p̄ ip̄m et i ip̄o ſūt oīa.  
S; ſi oīa habēt cē ex ip̄o et. q̄ ip̄e de multo mag⁹ habet eē: p̄-  
pter h̄ oñdere adducta eſt hic hec auctoritas. Dicit q̄. Eſſe nō  
eſt accidēs deo: nā accidens eſt hic qd adest in quo oñdēt q̄ non  
ſupfuit: et qd abeſt i q̄ oñdēt nō ſp̄ fore: ſic nō ē eē dei: ſ; oīa  
creatura ſic habet eſſe q̄ nō ſp̄ fuit: et ſic eſſe accidit cuilibet cre-  
aturē et nō deo. S; ſubſiſtēs vitas. In alijs eſt eſſe deficiens  
vanitas. Uñ. j. viij. d. Vanitati omnis creatura et. Unde ē q̄  
eſſe pōt ei: abeſſe autē angelis: q̄ ſi pp̄rie naturē relinq̄rēt / va-  
neſcerēt: ſic nō eſt eſſe in deo / ſ; in alijs. Uñ cauſa eſt in alijs nō  
manēs / ſ; trāſiēs in cauſatū: et h̄ p̄ ſui diminutionē. Naturalis  
gener⁹ pp̄rietas. q. d. ſicut pp̄riū nō pōt abeſſe et i eſt ſoli: ita eē  
diuinū eſt ſepabile a deo et actu et potētia et intellectu: et illud p̄-  
p̄riū ſibi retinet / nulli aliq̄ cōicās. Oīs autē creatura habet eē p̄  
modū cōis accidēt: qz abeſſe pōt q̄ntū i ip̄a ē: et ab alio habet  
et aliq̄ ſibi cōicāt. Propter aas. Uñ Exo. iij. d. Qui ē miſit me ad  
vos. i. ille cui⁹ eē ē pp̄riū. P̄is et filij et ſpūſſcī demōſtrať eglī-  
tas: p̄ h̄ q̄ hec oīa ex ip̄o et p̄ ip̄m et i ip̄o p̄nt d̄ q̄libz p̄ſona dici:  
qd ē qz vna et eadē eēntia ē p̄ et fili⁹ et ſpūſſanct⁹: ex q̄ et p̄ quā et  
i q̄ ſūt oīa. Eglītas. i. eēntie vnitas diſſia. i. d̄ altitudo ſapiē-  
tiae dei. Uñ d̄m in ibi: Quis coſcruit ſeſū dñi. Ip̄a trinitas pōt di-  
ci ſingla hor. i. d̄ trinitate pōt dici qdlibz hor: Ex ip̄o: p̄ ip̄m: i  
ip̄o. S; obijciūt d̄ h̄ q̄ dic: In p̄re oīa eē / ſane dici pōt et d̄ filio  
ſilr et de ſpūſcō: q̄ hec tria p̄ſe dicūt itelligi: cui⁹ oppoſitū vi-  
ctū ē. ſ. in Glo. Itē p̄ h̄: ex ip̄o / p̄ ip̄m i ip̄o demōſtrať eglītas  
id ē vnitas eēntie p̄is et filij et ſpūſſcī: q̄ totū referēdum eſt ad  
quālibet p̄ſonā: q̄ itē p̄ſe ē intelligēdū. Itē dixit q̄ ibi oñdēt  
trinitas p̄ſonaz: ſ; p̄ qd: Si p̄ ip̄m ter poſitū. Contra. I. ip̄m  
referē ad deū: qd ē pure eēntiale. Si p̄ poſſiōtēs: Lōra: nō  
diſſert niſi i effectu tñ: nec ſignificat aliquā relationē: q̄ nō in-  
nuſit trinitatē p̄ſonaz. Sol. Mō ſignificat ibi v̄ ſupponit p̄ſona  
rū trinitas / ſ; diuina eēntia: tñ p̄ p̄nomē ter poſitū innuſit trini-  
tas. Sile in P̄s. B̄ndicat nos de⁹ de⁹ noſter et. Per li deus  
ter poſitū: licet ſit eēntiale / innuſit trinitas p̄ trinā ip̄i⁹ poſitio-  
nē: qz x̄o dic̄ eū / nō eos: innuſit eēntie vnitas. Sile Eſa. vj. b.  
Sanct⁹ / ſctūſſanct⁹ dñs: ter ſanct⁹: ſet dñs. Qd obijciūt totū  
referēdū ad quālibet p̄ſonā: q̄ p̄ſe itelligēdū. Hicēdū q̄ntum  
ad h̄ q̄ eadē noiā trinitatē habitudo ad creaturas: p̄ſe eſt in  
telligēdū: nō p̄ſe q̄ntū ad h̄ q̄ innuſit p̄ſonaz diſtinctio. Reli-  
get q̄ nos. Itud q̄ nō referē ad antecēdēs / ſ; ad ſubſeq̄ēs. Uñ  
ſic ordina Glo. Quia int̄ mētē nrām et deū et. q̄ religet nos re-  
ligio. i. theſebia ſiue cult⁹ diuin⁹: vt deo ſup oīa credam⁹: ſup  
oīa in eū ſperem⁹ et diligam⁹. Et ſcitatem. i. lucē. Joñ. xiiij. a.  
Ego ſū veritas. Joñ. viij. a. Ego ſū lux. Iſa. j. b. Qui cū ſit  
ſplēdor. Nulla creatura interpoſita: ſ; ip̄e ſolus docet nos. Uñ  
Darth. xxiij. a. Un⁹ eſt magiſter veſter. S; ſi nulla creatura  
interpoſita eſt inter mentē noſtram et deū: ergo nec angelus.  
Cōtra. Zach. j. c. Et dixit angel⁹ q̄ loq̄bať i me: q̄ erat medi⁹.



Inter deū & mentē carcharē manifestās ei q̄ de⁹ fieri volebat.   
 Jē illi angelū q̄ sunt supior ordinū nōne nūciāt inferiorib⁹ et   
 reuelant ista quē deus vult: quē illi de inferioribus ordinib⁹   
 nesciunt: & ita sunt mediū inter ipsos & deum. Sed dicit dñs in   
 euangelio Matth. xj. b. Qui minor est in regno celoy: maior ē   
 illis. i. iohāne baptista: q̄ & q̄libet alio hoīe: ergo q̄libet hō ha-   
 ber angelū q̄si medianē inter deū & mentē suā: q̄ ei manifestat   
 dei volūtātē. Pēterea: si nihil ē mediū iter mentē nrāz & deū:   
 q̄ videm⁹ facie ad facie: qd̄ factū ē: sicut etiā dicit. j. Cor. xij.   
 o. Eīdem nūc p̄ speculū: ergo ip̄m speculū interpositū est: et   
 ita aliq̄ creatura. Sol. inter mētē nostrā & synderesim. i. supio-   
 rē p̄ rōnis & deū: nulla creatura interposita est q̄tū ad cogni-   
 tiōē ip̄i dei: s̄ ip̄a p̄ma x̄itas q̄ ē p̄ma & sūma lux: quātū vult   
 nōne ip̄i dei: s̄ ip̄a p̄ma x̄itas q̄ ē p̄ma & sūma lux: quātū vult   
 scīpa scīpaz manifestat mētib⁹ hoīm. Un̄ nō sunt angeli inter   
 scīpa scīpaz manifestat quā habem⁹ de deo: s̄ q̄tū ad cognitio-   
 nē creaturaz. Un̄ q̄nq; vos iſtruit: & h̄ patet i angelo Zach.   
 nē creaturaz. Un̄ q̄nq; vos iſtruit: & h̄ patet i angelo Zach.   
 q̄ reuelauit ei liberationē ip̄i nō cognitionē di. Silt nec ange-   
 lū aliq̄ manifestat deū. Un̄ Matth. xviij. b. Angeli eoy sp̄ vi-   
 deat facie patris. S; bñ reuelāt maiorez minorib⁹ aliq̄ secreta   
 q̄ sūt vel debēt fieri vel facta sūt in creaturis. Si q̄rat: q̄re de⁹   
 alias res nō manifestat alijs minorib⁹ angelis & hoīb⁹ sicut se   
 ip̄m: qd̄ in infinitū mal⁹ est: Rō hui⁹ habet in p̄ncipio de do-   
 ctina christiana: vt sit mutua charitas iter deū & hoīem & an-   
 gelos: ideo se eis manifestat p̄ alijs hoīb⁹ & p̄ angelos: & mio-   
 rib⁹ angelis p̄ maiorez: vt sit mutua charitas hoīm ad ange-   
 los: & angelorum ad homīnes. Quod obijciat: speculū est me-   
 diū inter mentē nrām & deū: vey est: n̄ mēs nrā immediate se   
 habet ad deū: q; sicut dicit Aug⁹ in li. de trīnī. statim vt noīa-   
 tur x̄itas q̄ dā coruscatio p̄mē x̄itatis statim est in aīa in qua   
 cognoscit res: sicut est in lumine statim cuz aperio oculos p̄i-   
 mū qd̄ offert eis ip̄a lux ē: ip̄am tñ nō video: s̄ rē obiectā i ea:   
 s̄ q̄n postea cogito p̄ qd̄ video parietē: ad vltimū recurro et p̄-   
 cipio lucē. Silt q̄n hō recurrit ad mētē suā postq̄ cognouit   
 in p̄ma luce p̄ speculū reuertit ad p̄mā lucē q̄ de⁹ est: & hoc mō   
 videt deū p̄ speculū: Quia q̄ nihil est inter mediū: inter men-   
 tē nostrā & deū: dicit. j. Cor. xj. b. qd̄ vir. i. synderesis non de-   
 bet velare caput suū. Ideo etiā dicit Iohēs damaf. q; deus   
 mediātē aīa vniūt sibi corp⁹. Ex̄itātē ip̄m filiū: q̄ dīc. Ioh.   
 xij. a. Ego sū via & x̄itas & vita. Id ē dīc iteriorē: docēt et   
 illuminantē mētē nostrā: fm qd̄ ip̄e dicit Ioh. xij. b. Vos vo-   
 caris me magister &c. Vel dīcēdū: q; in oculo materiali lucē ex-   
 teriorē luci interiori ip̄i oculi oportet cōiūgi ad hoc q; vīsus   
 egrediat in actū: sic est in aīa intellect⁹ speculatiu⁹ q̄si lux inte-   
 rior: lux exteri⁹ adueniēs q̄ dā gr̄a illustratio: et hōc maxime   
 q̄n egredit in actū ad cognoscendū deū. Ip̄am x̄itatē. i. filiū.   
 Nulla ex gr̄e dissimile in ip̄o & cū ip̄o p̄re: q̄ q̄ mouet in patrē:   
 mouet in filiū. Sol. Veneremur x̄itatē. i. filiū in ip̄o & cū ip̄o   
 patrē. i. filiū existētē ei⁹ dē substantiē cū patrē. Forma omnīū:   
 eadē rōne q̄ dīcē: ego mūd⁹ archetypus. Ab vno. i. patrē. Ad   
 vñū. i. patrē. Hec suis finib⁹. i. in naturis suis t̄mīat. Nisi de   
 us sūme bon⁹ esset. Ex hoc em̄ q; p̄seruat oīa in esse. Inuidit:   
 q; vt dicit Plato: ab ip̄o sūme relegata est inuidia. In ip̄o bo-   
 no. i. i deo. Alia q̄ntū vellēt. Hoc dīc q̄tū ad rōnalia: Quātū   
 possent. i. p̄ terminos sibi p̄stitutos a deo: hēc est capacitas cu-   
 iusq; rei: hō aut nō q̄ntū ē capax di: tāntū p̄cipiat bonitatē di:   
 q; in infinitū ē capax ei⁹: s̄ q̄ntū vult: tantū p̄cipiat. Et h̄ pa-   
 ter. Sūt em̄ duo eque capaces bonitatis dei fm naturaz suā:   
 s̄ tñ sine disparēs in charitate: vel vn⁹ sit in charitate: ali⁹ nō:   
 cōstat q; iste q; maiorē habet charitatē mag⁹ p̄cipiat bonitatē   
 dei. A q; patrē. Per quem/filiū. In q; sp̄s sancto. A q; discessi-   
 mus a patrē. Et q; patri attribuit p̄ncipiū: & in peccādo rece-   
 dimus a nostro p̄ncipio. Eui: id est filio. Dissimiles: q; ip̄e est   
 imago & sūma silitudo patris. A quo/sp̄s sancto. Perire non   
 possumus: q; ip̄i attribuitur bonitas per quā conseruamur   
 in esse. Principiū ad qd̄ recurrimus. Naturale est vnicuiq; vt   
 ad p̄ncipiū suū recurrat. Sap. viij. b. Dis creatura ad suū ge-   
 nus figurabat. Formā. i. filiū. Quā seq̄mur. i. imitamus: q;   
 ip̄e est imago. Et gratiā. i. sp̄ritūs sancti cui attribuitur benigni-   
 tas: ex q; dat nobis gr̄a p̄ quā recōciliamur deo. Vñū. i. patrē:   
 Ad silitudinē ei⁹. i. filiū. Ad vnitatē: q; diuīssū erat cor a deo p̄   
 volūtātē diuersitatē. Dice. x. a. Diuīssū est cor eoy nūc interi-

būt. Pacē. Hoc dicit q̄tū ad spīritūsanctū: qz par ē q̄ddā vīn-  
culū vnītāt. Eph. iij. a. In vinculo pactis: spīssanct⁹ conne-  
xio p̄is ⁊ filij. Vnitātē adhgrem⁹. i. deo p vnītātē volūtatīs. s.  
Deū: tangit qd dicit in p̄ncipio Gēn. vbi tangit trinitas pso-  
narū p tres sentētias. Dixit de⁹: fiat lux: p hoc itelligit pater:  
Et facta est lux: p hoc filius / p quē nō tm lux / s oīa facta sūt. Et  
vidit de⁹ lucē qz esset bona: p hoc spūssanct⁹: qz videre dei est  
placere ei: in q itelligit pseruatio rei: qz si displicet alicui res  
si pōt destruit eā: si aut placet ei / pseruat: ⁊ hoc est qd dicit: *Fa-  
ciat pater.* Factū in hoc filius: hoc est qd ibi dicit: *Facta ē lux.*  
Qua cōplacuit: hoc est qd ibi dicit: *Vidit de⁹ ⁊c.* Et hē sunt  
res qbus fruēdū est. Scdm hoc ḡ hoc nomē res cōmune ē ad  
patrē ⁊ filiū ⁊ spīritūsanctū: ⁊ ad essentiā. Sz ptra. Immo vi-  
des q sit tm nomē substātie: qz nullā distinctionē psonarū fa-  
cit: ⁊ dicit de singulis psonis ⁊ de oib⁹ in sūma: ḡ est nomē es-  
sentiale. Vale ḡ dicit pater ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹ sūt tres res: sic  
male dicit sūt tres dii. Itē hoc nomē qd qz nullā formā deter-  
minat / essentielle est tm: hoc aut nomē qd nō: qz determinat ra-  
tionalitatē: dicit em de creatura rōnālē: ⁊ iō qd est nomē pso-  
nale: ḡ cū hoc nomē res sit mag⁹ cōmune ⁊ min⁹ determinet for-  
mā qd hoc nomē qd: pot⁹ debet esse nomen essentielle. Itē ni-  
hil est cōmune fm rē psonę ⁊ essentię: in trinitate em nō ē cō-  
mune / nisi ipa essentia psonarum: si ergo hoc nomē res ē cō-  
mune psonarū ⁊ essentię / intellect⁹ ipi⁹ est cassus ⁊ van⁹: ⁊ ipm  
nomē. Si pp̄ hoc pcedat qz ē essentię tm: tūc qrit cū hoc no-  
mē essentia cōmune sit ad oēs essentias: ⁊ hoc nomē res filius: qz  
re ḡ pōt trahi hoc nomē res ad supponēdū p trib⁹ psonis sin-  
gulariter / ⁊ hoc nomē essētia nō. Sol. hoc nomē res cōmune  
est ad essentiā: ⁊ psonas per modum analogi. Ad primum er-  
go qd obijcit dicit de singulis ⁊ in sūma: ḡ est nomē essentielle  
nō sequit. Nō em intelligēdū est de noibus q dicunt de singu-  
lis psonis: ⁊ in sūma singulariter tm: ⁊ hoc nō est i hoc nomē  
res: imo pluralit dicit tres res. Ad illd: Res nullā formā deter-  
minat ⁊c. dicēdū: qz hoc nomen qd dicit radicātū ⁊ pfectū for-  
ma substāiali: ⁊ ppter b significat ⁊ supponit essētia ⁊ nō pso-  
nā: qz psona etsi dicat radicātū ⁊ formatū: hoc ē forma accidē-  
tali / nō substāiali: hoc aut nomē res nō dicit qd radicātū for-  
ma substāiali vel accidētali: sed cōmunē ad b ⁊ illud: ⁊ iō nō ē  
essētialem tm: nec psonalem tm: sed cōmune ad hoc et illd. Ad illd:  
nihil est comune in re essentię ⁊ psonis: ḡ intellect⁹ illi⁹ nomi-  
nis est cassus ⁊ vanus: nō sequit qz nō cōmunitas nō exigit  
rei cōmunitatē: sed sufficit ei cōmunitas p̄uatiōis cuiusdā. Ad  
cēdū ergo qz cōmunitas intellect⁹ hui⁹ noīs res habet huius-  
modi p̄uatiōes cōmunes: nō habere p̄ncipiū essendi in tpe: nō  
posse mutari: ⁊ p̄similia q cōmunita sūt essentię ⁊ psonis. Si tm  
res dici debeat. Sz videt qz mag⁹ pprie dicat res qz causa: qz  
causa dī de deo p trāslatiōē: q ē aut et ens pprie: res aut idē ē  
qd ens: ḡ pprie dī de dō. Sol. qzuis pprie dicat res d deo: tm  
cōe ē ad deū ⁊ ad creaturas: ⁊ nullā dī excellētiā: cā dī excellē-  
tiā: ⁊ iō mag⁹ appropriatē dī d dō qz ref. Sz iter qz nomē cau-  
sa cōmune est ad causas creatas: audito eo nō statim recurrit in-  
tellect⁹ ad deū: ⁊ iō meli⁹ illa sūma trinitas de⁹. Del. i. exp̄s-  
sus dicit ita: qz audito hoc noīe deus statim intelligit bonitā-  
tē p̄mā: per hoc qz dico: trinitas / mutua ⁊ sūma dilectio ⁊ bea-  
titudō itelligit. Eadē trib⁹ p̄ternitas: qz ponit a p̄uatiōe p̄nci-  
pij ⁊ finis. Eadē icōmutabilitas: qz mutari nō pōt. Valestas:  
qz omīa excedit. In patre vnitas. Querit: quare potius patri  
qz filio ⁊ qz spīritūsancto attribuit vnitas: cū similiter sit fili-  
us vnus ⁊ spūssanctus. Item cū omēs psonę subijnuicem sint  
equales: quare potius filio attribuit equalitas. Tria hec: id ē  
bi tres. Unum omnia ppter patrē: immo ppter eandē essen-  
tiā. Equalia omīa ppter filiū: ergo pater equalis est spūsan-  
cto propter filium: ergo pater aliquid habet a filio: qd falsum  
est. Ad hoc soluūt quidā sic: Omīa sunt vnū ppter patrē: id  
est tres personas dicimus esse: ⁊ vnitas est in patre. Similiter  
omīa equalia propter filium: id ē tres personas dicimus esse:  
⁊ equalitas ē in filio. Similit qd sequit: Tres psonas dicim⁹ eē:  
⁊ cōnexio est in spīritūsancto: eadē ratiōe potuit dicere Aug⁹.  
Omīa sunt equalia ppter patrem: id est tres personas dicim⁹  
esse: ⁊ equalitas est in p̄re: ⁊ filius oīa vnū ppter filiū: ideo dicit qz  
patri attribuitur vnitas propter duo. qz sicut vnitas nō est ab  
aliquo numero



Epistole ad Romanos

**Expositio** aliquo numero / sed omnis numerus est ab ipsa: ita patet a nullo est: **Blo.** et oia sunt ab eo. Alia ratio est: quia sicut unitas per se multiplicata non generat nisi seipsam. Unde semel unum / unum est: omnis autem numerus alius per se multiplicatus alium numerum generat: ut bis duo sunt quattuor. Eodem modo et si pater multiplicet se generando filium et spirando spiritum sanctum: non tamen aliud generat aut spirat quam est ipse. Equitas appropriat filio: quia per patrem intelligimus filium: et sic primo duo masculine: et ita primo equitate intelligimus i filio / non in patre: quia in uno non est equitas: nec primo in spiritu sancto / sed quasi tertio. Alia ratio est: quia per non habet ab alio quod habet: et ideo proprie nulli adequat: sed filius quod habet a patre / totum dat alij personae. I. spiritus sancto totam suam essentiam sicut et pater: et ita in hoc est ei equalis: sed spiritus sanctus nulli personae dat essentiam suam: et ideo in hoc non est alicui equalis personae. Et hoc contra attribuit spiritui sancto: quia est amor patris et filij et quidam vita copulans et connectens. Dicit ergo: Unum oia / propter patrem: quia quod filius sit unum et spiritus filij / habet a patre a quo habet quicquid habet. Sed nota quod cum dicitur: pater est unum / propter patrem: sensus est. i. non habet ab alio quod sit unum: unum licet propter notat innascibilitatem: Et hoc dicitur: filius est unum / propter patrem licet propter notat subauctoritatem i filio. Sicut cum dicitur spiritus sanctus est unum / propter patrem. Equitas autem propter filium: licet propter notat originem: quia i filio intelligitur equitas. Et primo notat causam cognoscendi: quia filius quasi argumentum. Equitas in trinitate: eo quod est quasi media persona equalis utriusque. Contra propter spiritum sanctum: licet propter notat signum secundum quod dicitur: finem alios causam formalem. Patria: cultus deo exhibitur. Filius est de patre. i. habet esse de patre. Imago enim si spectet ipsam. i. si est eiusdem substantie. Ipsa coequat ei / non illud imagini sue: Imo per locum a relativo si habet adequat huic et e converso. Solus. Quod per vulgari et consueto modo: sicut dicitur: miles vadit cum rege: non consuetum est dicere e converso: eo quod sic notat subauctoritatem i milite respectu regis. Sicut cum dicitur: hoc adequat huic secundum eodem modum loquendi: notat illud cui adequat aliud: primo habeat suam quantitatem. Unde cum dicitur: imago eius est: subauctoritatem notat in imagine respectu illius cui est imago. Ubi. i. i qua imagine. Unus est imago. Tamen ubi per seculum spectat loquens patrem: quia nihil est in patre quod non sit in imagine. i. in filio: sicut si verba nostra oia que in mente nostra sunt significaret: diceret perfecte: mentem nostram. Ars quidam. Unde filius dicitur etiam mundus archetypus: ab archos quod est princeps: et typos quod est figura / quasi principalis figura. Unde dicit Augustinus. Qui negat mundum archetypum esse / filium dei negat. Iob. xj. a. Fide intelligimus secula aperta Christo dei. Ibi Augustinus. Inuisibilis mundus erat in dei sapientia: ad cuius similitudinem factus est visibilis mundus. Ars autem est finitus infinitorum copeditus: unum est de universalibus / non de singularibus. Sicut etiam quod ad nos sunt res infinitae: in deo tamen in arte finitae sunt. Plena omnium rationum: idem est ars et ratio: sed ars dicitur in singulari ratione essentiae. Rationum in plurali: ratione diversorum effectuum. Incommutabilitatem viventium: ad differentiam artis in anima nostra que non est in ipsa anima: et ideo non est vita / nec vivit: sed ars mentis vivit in ipsa mens: et ideo vivit secundum ipsam. Et omnes rationes. Unum in ea. i. cum ea. Ubi: i. quod uno. i. in essentia. Movit oia per ipsum: per suam essentiam: et ideo quod movit oia per eentiam suam: non dicitur aliquid scientie dei: quod idem est quod divina essentia: sed nostra scientia est quasi quidam umbra rerum exteriorum a quibus generatur: et ideo mutabilis est sicut et ipse res. Ineffabilis quidam complexus patris et imaginis. i. filij. Non est sine fructu: ergo pater fructus filio: sed frui est amore alicui inherere: propter se ergo dilectio patris habet causam finalem ipsum filium. Solus. Pater inheret filio / propter filium: licet propter notat gratitudinem / non finem. Alij dicunt quod pater filio fruitur. i. diligit eum cum maxima dilectione: et sumit frui a prope. Non enim que creata sunt recte. Contra. super illud Iob. xvj. a. Si forte audiant recte. dicit Origenes. Non enim quod deus futurus novit aliquid: id futurum est: sed quod futurum est ideo novit. Solus. Et quia notat causam sine qua non. Sed tamen videtur metiri Origenes. Dicendum autem quod cum dicitur habet quod notat causam formalem a forma padis / generatis. Et sic patet quod verum est quod hic dicitur: Quia autem dicit Augustinus: quia futurum est deus novit: licet quia notat causam quasi materiale: sicut cum vi deo pietas: paries est causa materialis visibilis meae. Vel dicendum quod Origenes ibi loquitur de patris: ut patet si consideres totam Blo. Et revera non: quia quod deus scit aliquid per tamen futurum est de necessitate: quia ipse non est causa malorum: sed quia futurum est: ideo novit quasi materialiter. Hic autem loquitur Augustinus de creatura et de bonis quod de causa est. Atque ubertate. Hec ubertas non appellatur gratia inhabitans: sed bonitas dei: per quam largitur unicuique rei bonitatem secundum propriam capacitatem.

¶ **U**n̄ dicitur. xxv. b. Dedit unicuique s̄m p̄p̄ia virtutem. An-  
tate 2 specie 2 ordinē. Ex hoc patet q̄ vnitas est nūer⁹ rei: er-  
go species ē mēsuralis pōd⁹: s̄ aū dictū est q̄ species r̄ndet nu-  
mero. Sol. Species nūero r̄ndet ordo pōderi⁹ vnitas mensu-  
rē: q̄ si res essent imēse/mō eēnt separgē: s̄ eēt q̄libet in q̄libet: s̄  
p̄ mēsurā suā diuise sūt. cōstat: 2 iō cū vnū sit in se indiuisū. pa-  
tet q̄ vnitas r̄ndet mēsurē: et ita a patre cui attribuitur vnitas  
habē res mēsurā p̄p̄ie: ordo autem responder spiritus fan-  
cto: quia trahit quēq̄ sua ī voluntas. Dilectio ergo et dele-  
ctatio ordinant vnumquēq̄ in suo loco: et ideo spiritus sc̄o  
attribuitur ordo rerum. Sicut sabelliani dicentes q̄ trinitatē  
nihil suberat vere: sed dē q̄n vult est pat⁹: q̄n vult est fili⁹: quā-  
do vult ē sp̄s sanct⁹. Excepto q̄ relatiue. i. excepto q̄ dī habe-  
re aliqd p̄ modū relatiōis: Sed iste mod⁹ habēdi nō ē p̄trari⁹  
simplicitati: q̄ p̄ relatiōē nihil accrescit ei: Sicut Aug⁹ po-  
nit exēplū in li. de trinitate: q̄n nūm⁹ sit p̄ciū panis: ex hoc ni-  
hil accrescit ei: sicut nec circulo q̄n sit signū vini. Sicut in ceteri⁹  
reb⁹ est: vt in aia: q̄ nō est idē q̄d habet: habet em̄ sciam 2 x̄tu-  
tē: 2 ip̄a nō ē hec. ¶ **M**olē p̄leq̄nt poni solēt q̄dā notulē hilarij  
valētes ad hoc q̄d dixit Aug⁹. Imago si perfectē implet illud  
cuius est imago 2c. Sic autē incipit notula hilarij. Hilarius in  
vij. libro de trinitate. Similitudinis ēqlitas 2c. Postillē no-  
tulaz. Similitudinis ēqlitas. i. q̄ ē repire ī deo ēqlitatē. Nec ha-  
bet solitudinē/psongē. Nec diuersitatē/essentiē. Quia oīs ēqlī-  
tas. i. p̄fecta ēqlitas. Nec diuersa. i. nō pōt eē ī diuersitate eēn-  
tiē. Nec sola fit. i. cū singularitate p̄sonē. Unde seq̄ illa notula  
hilarij. Et r̄ndet ei q̄d dixit Aug⁹. Hoc est x̄bū p̄fectū 2c. i. eo  
dē li. Fili⁹ est in p̄e: li in notat idēitatē eēntiē 2 distinctiōē p̄-  
sonaz. Mō p̄ trāsfusiōē. Nota q̄ duo sūt modī generatiōis.  
Un⁹ est: sicut q̄n aliqd q̄d ē in p̄e trāsfūdīt ī filiū: Ali⁹ p̄refu-  
siōē: sicut q̄n aqua p̄globat tota ī glaciē: 2 ecōuerso neutra  
istaz est vel fuit ī generatiōe filiū: q̄ ī p̄na trāsfūdēs retinet  
aliqd q̄d nō trāsfūdīt ī esse filiū. In secūda totū dat 2 nihil reti-  
net: s̄ ī generatiōe gēna p̄ totā eēntiā retinuit: 2 totā filio de-  
dit. Seq̄. Alia notula in. vij. li. de trini. Mō ex cōpositis. i. non  
ex elemēt⁹: q̄ si hoc posset corūp̄i. De q̄ vita ē. q̄ vita est.  
Virt⁹/sūme potēs. Ex infirmis. i. ex accedētib⁹ s̄m q̄d idiu-  
duū dicūt eē ex collectiōe accedētiū. Ex obscur⁹. i. ex p̄portiōi-  
bus. Et nota q̄ remouet a dō q̄ttuor genera cōpositiōnū. Est  
em̄ cōpositiō metaphysica/physica/arithmetica/geometrica  
Mō ex cōpositis: s̄ abnegat a deo cōpositiōē metaphysicā q̄  
est ex materia 2 forma: q̄ sc̄z cōponūt ad faciēdū vnū: 2 angeli  
metaphysice loq̄ndō cōponūt ex materia 2 forma. Neq̄ ex in-  
firmis. i. elemēt⁹ ex q̄z infirmitatē ē vt sint ī p̄nuo motu 2 p̄li-  
cru: vt sic vnū q̄dq̄ sol⁹ suū eē: 2 ita abnegat physica. Neq̄ ex  
obscur⁹: abnegat cōpositiōē arithmeticā p̄ q̄d plato cōposu-  
it aiam ex p̄portiōib⁹ iuēt⁹ in nūeris: 2 illa cōpositiō valde ob-  
scura ē. Coaptat. hoc dicit: q̄ aia nō ē ex nūer⁹: s̄ ei coaptat p̄-  
portiōēs nūerorū. Formalis. i. format⁹. Ex disparib⁹. i. ex p̄ti-  
bus ītegralib⁹: oē cōpositū pōt diuidi ī tres duplas 2 subdu-  
plas: 2 ita ī disparia: sic nō ē dē cōposit⁹: et hec ē geometrica  
cōpositiō. Notula hilarij. Mō hūano mō: q̄ oēs illas ē repa-  
re ī hoīe 2 nō ī alia re absolutā. i. nō ex infirmis elemēt⁹ cōpo-  
sita 2 erra. s. siccitate colligat cū igne: frigiditate. s. colligat cū  
aqua. Infinita. i. nō ex obscur⁹ p̄portiōib⁹: q̄ oē p̄portiona-  
le ē īfinitū. Mō ex disparib⁹: sicut cōposita geometricē. S̄ vi-  
uēs ip̄a p̄ totū: q̄ ē sua vita: s̄ nō q̄cqd ē ī hoīe ē vita sua. Na-  
tura. s. p̄fecta. Hoc dicit 3 cōpositus ex materia 2 forma: q̄ si  
vtraq̄ esset p̄fecta natura/neutra īdigeret alia: 2 ita nūq̄ cōpo-  
nerent īnuicē. Notulē hilarij sic p̄tinuāt ī lra. Hilarij. i. vij.  
li. de trini. Similitudinis ēqlitas nec similitudinē habet nec diuersi-  
tatē: q̄ oīs ēqlitas nec diuersa nec sola fit. In eodē: Fili⁹ ī p̄e  
est 2 ī filio: pater non per trāsfusiōē/refusiōēq̄ mutu-  
am: s̄ p̄ viuēt⁹ naturē p̄fectā natiuitatē 2c. Hilarij ī. vij. li. de  
trini. Mō ex cōpositis dē q̄ vita ē subsistit: neq̄ q̄ x̄p̄ ē ex in-  
firmis p̄tinet: neq̄ q̄ lux ē ex obscur⁹ coaptat: neq̄ q̄ sp̄s ē ex  
disparib⁹ formalis est: totū quod ī eo est/vnū ē. Mō hūano  
mō ex cōpositis dē ē/vt ī eo altud sit q̄d ab eo habet: 2 aliud  
sit q̄ ip̄e habeat: s̄ totū vita ē natura. s. p̄fecta/absoluta 2 īfini-  
ta 2 nō ex disparib⁹ p̄stituta: s̄ viuēs ip̄a p̄ totū.

¶ Obsecro itaq; vos



**O**blecro itaq; vos. Hec est scda. **Expo. La. XII.** ps toni epistolae. In pma ptinet eruditio speculatiui intellectus: qtu ad quasda qstiones quas error iude/ op e gntu couerlatz induxerat. In hac aut secuda pte monet vtrosq; moralit istruendo ad vnitatem z pccordia psequere vera fi

Capitulum. XII.

**O**blecro itaq; vos fra/ tres p misericordia dei/ vt exhibeat corpua v/ra hostia viuete/sancta/deo pla/ b cete:ronabile obsequiu vrm.

Quarto inuitat eos ad gratiarum actiones: quedam de statu suo et aliorum intercessionem. i. xv. Et in fine salutationem quarunda per/ narum specialiter subnectit. i. vi. In hoc ergo capitulo inuitat eos ad pacem: Et pmo hortat eos ad amorem ipedimentoz pa/ cis q discordia generat: Et hec sunt tria: amor ppxi: siue amor carnis: amor mundi: amor ppxie excellit: Hec sunt illa tria. i. Joh. ii. c. Quicqd i mundo est etc. Et q amice est mudi hui/ ini/ micus dei pstituit. q vera pax: Ergo q amice e hox/inimice e pacis: ita hec ipediunt pacem: ite generat discordia. Vbi Ja/ col. iii. a. Vbi bella z lites i vob: none ex cupiscetis vris etc. Primo docet amouere ppxiu: amor e ibi: Exhibeat corpua v/ra. Secdo amor e mudi/ibi: Et nolite pformari huic se/ culo. Tertio amor e ppxie excellit: siue supbia vite/ibi: Di/ co emi p gram. Et no est nisi triperita cupiscetia: vt patet i Joh. ii. c. Ex hoc patet q sufficenter docet amouere impedi/ menta pacis. Sola emi concupiscetia pacem ipedit. Secudo horta/ tar eos ad pacem: Et pmo p mutua indigentia/ibi: Et vnicuiq; sicut de/ diuinit. Secdo hac indigentia ondit p sile/ibi: Si/ cut emi in vno corpore. Tertio hortat ad pacem p mutua sub/ ministracione z obsequio. Et hec ps subdividit: qz pmo docet q obsequiu debem inferiorib/ibi: Siue pphetia etc. Se/ cundo q obsequium debetur paribus z amicis/ibi: Dilectio sine simulatione. Tertio q obsequium debemus inimicis/ibi: Dno seruientes. Postea q in vniuersali dixerat p ptes determinat: maxime de opib/ exteriorib/. Et materialib/: z p/ ma q opa debem bonis/ibi: Dioni instantes. Secudo q inimicis/ibi: Benedicite etc. Tertio q oibus/ibi: Gaudere cu gaudentib/. Ultimo specialit docet quo pacem habere pos/ sum: cu inimicis: qz hoc e difficile. Et hoc duob/ modis: No/ vindicando se de eis z eis bona faciendo: z tuc velint nolint pacem habebim/ cu eis: z ipsi p pfusione diligant nos: z hoc docet ibi: Nulli mali: hoc e pmi: Si esurierit: hoc e secudu. Dicit q pmo remouere docet amor e ppxiu. **Itaq; ex q ostendi vob vera fide qua sequit par z concordia.** a **Oblecro: No/ vris xbo impn ad subditos suos: cu tñ possit. Et hoc facit: qd vt dicit Seneca: Generosus e anim/ hois: z naturalit p ptare recalcitras facit/ ducit qz trahat. Sz de plar/ mal/ d/ Ecch. xxiij. a. Eū austeritate z potetia impabit/ : z dispse sūt oues meę. Qu/ exple habet. ij. Reg. xij. b. Dicit senes ad robo/ em: si locut fueris ad eos/ xba leuia erit etc. Sz ipe ecouerso fecit: Et ex vno xbo aspero factu e schisma i ppxio: qd nuq; po/ stea potuit ad pccordia reuocari: Jo i psona boni plari Zach. i. c. dicit. Stibilo eis z pgregabo eos. **Per misericor/ dia. i. p aplatu que suscepi a dei misericordia: vrm qd dicit: La/ lis epas/ diuina misericordie etc. Et per misericordia: qua de/ habet d pccatib/.** No dic p obsequiu vl potetia vl nobilitate: qd mlti faciunt. Ad hmoi tñ adiuratione se habet aliq ad modū aspicias surde: z obturāt aures suas. **Ut exhibeat: of/ ferat p maceratione. Judic. v. b. Qui ppxia voluntate obruli/ st: vos discrimini: bndicite dno etc. Hec oblatio i filia tepte fi/ gurata e Judic. xj. f. Filia mea recepisti me z recepra es: qd e qñ voluntas carnis no sequimur: s/ xru facim/.** Tales hosti/ as perit dñs p Ps. Vbi qd mādudabo carnes tauroz etc. q. d. v. ob: s/ imolado sacrificiu laudis. Corp/ offert i sacrificiu p mace**

ratione spūs i holocaustū p stritione: De sacrificio portio erat ipsi offerētis: qz corp/ no deoz oino p maceratione anibilari: s/ et debet necessaria dari: De holocausto nihil retinebat/ s/ to/ tū offerebat dño: sic z totū cor z spūs. Dan. ij. d. In aio cō/ trito z spū hūilitatis suscipiamur etc. Et sicut in millib/ agnoz

sic fiat sacrificiu nostrū. e. **Cluente: p** bonā opatione. **Sancta: p** pseueran/ tiā. **Deo placete: p** recta itentione. Sic exponit Blo. Et bñ dic viuete p bo/ na opa: quia signū ē q hō mortu/ est/ quā/ do non mouet se: ita signū est q mortuus sit spiritualit q non bene opat. Vñ Jaco. ij. d. Fides sine opib/ mortua ē. Et Aba/ cuk. ij. a. Just/ ex fide viuuit. b. **Rōna/ bile obsequiu:** cōtra indiscrete macerā/ tes se. Josue. xj. b. Eqs eoz subneruabi/

tis. Caro enim debet debilitari: non omnino occidi. Ad qd significandum dicitur Judic. i. f. q chananeus remansit tri/ butarius: z non fuit occisus. Per chananeū qui interpretatur in motu/ significatur caro que moribus est plena. Eccl. vij. b.

**Mo legas** a **Oblecro itaq.** Post tractatū legis a pncipio eplę vsq; ad sextū capitulū. Et fidei: a sexto capitulo vsq; huc. Naturā iudaici ppli z gentilis: qñ locut/ fuit de vtrozq; populo sub me/ taphora oleastri: siue vbi ondit legē insufficere ad bñ z meritorie opandum. Donuit: no expse: sed in hoc q causas discordie amouit: ex qb/ supplebat vn/ ptra altez. In ipso sūt oia. i. in spūsanto/ cui benignitas attribuit/ p quā de/ oia con/ fuat in esse: Et ex q est sic: itaq; z vos pacem habeat: z sic cōser/ uabitis vos. Qd rogo fraternitas exigit: vt rogē vos/ no vt p/ cipiā. j. Thessal. vlt. c. Rogam/ vos. Vel Qd rogo fraterni/ tas exigit. i. illud qd rogo: scz q alter sit sollicit/ de salute alteri/ us. Licet caro repugnet. Gal. v. c. Caro concupiscit aduersus spūritū. Et tūgit modū bestie: qñ imolabat recalcitrabat in mortificatione. Col. ij. a. Mortificate mēbra vestra q sunt su/ per terrā. Gal. v. d. Qui aut christi sūt carnē suā crucifixerunt cū vitis z cupiscetis. Cluente p bona opa: Li per nō notat causam/ s/ ostensionē: qz dicit Gal. ij. d. No iustificat qd ex opib/ bus. Abacuk. ij. a. Iustus ex fide viuuit: non dicit ex operibus. In deo. i. firmam: in hoc notatur pseuerantia q respicit finem. Bona intetio: q respicit pncipiū. Hoc aut est offerre deo ca/ put z caudā: sicut pncipit i lege. Dei noie psecrat/ qz a christo christian/ vt in baptismo: in q psecrat/ dicēdo: In noie patr/ z filij z spūs sancti. Et deo votus: qñ dicit: Abrenuncio satha/ ne z omnibus pompis eius etc. Prover. xx. d. Ruina est ho/ mini deuotare sanctos etc. Vundo mortif. Joh. vj. d. Et deo viuat. Gal. ij. d. Vno ego iam nō ego: viuuit aut in me christ/. Qui voluptatib/ carnis. j. vlt. c. Olim ostia occidebat vt ho/ mines peccati causa etc. sed non erant debitores aliquante de/ tentiois in pena/ qñ maioris: quia aliter sine christo possent a pena omnino liberari: ergo eternaliter detineri debebant. Con/ tra. Abraam meruerat vitā eternā/ Qd verū est: s/ meritū vi/ te eterne habuit exceptionē ante aduentū christi. ppter obliga/ tionē peccati pmi homis. A secunda morte: de qua Apoc. xx. b. Scda dicit respectu mortis corpis vel etiā pti. Lū discre/ tio: quia Leuit. ij. d. Sal in omni sacrificio offeres. Bar. ix. g. Dis victima sale saliet. Ne quid nimis sit: s/ cū teperantia. Ponit ergo modus in ieiunio: ergo eadē rōne z i elemosynā: quia sicut pōt quis se nimis affligere: ita tantū pōt dare q fa/ me moriet. Item. ij. Cor. viij. c. No vt alijs sit remissio: vo/ bis autē tribulatio. Si dicat/ q modus apponendus est in ele/ mosyna sicut in ieiunio. Lōtra. Barth. xix. c. Vade z vende omnia que habes z da paupibus. Dicendo/ omnia/ nihil exclu/ dit. Sol. In ieiunio debet apponi mod/ qz d/ Eccl. xxxij. d. Ebaria z virga z onus asino etc. Similiter modus appone/ dus est in elemosynis. Unde qui dat omnia rationabiliter: de/ bet sibi puidere aliquo modo vel ingrediendo abbatiā que ei possit dare necessaria: vel quolibet aliquo modo: vt accipiedo elemosynā ab alio: Aliter peccaret omnia dādo. Et nō naturę defect. Propter quod dicit. j. Timoth. v. d. Modico vino

A

Ep. 5. d

Explicio Blo.

utere ppter



**N**ō ledas seruū i x̄state opantē. **a** **Et nolite p̄formari.** Docet amouere mūdū amorē q̄ mūdū / caro / demonia / diuer / sa mouet p̄lia. q. d. nō diligatis mūdū: nec ei placere q̄rat. Sicut em̄ q̄n q̄s aliū vult placere / p̄format se ei: sic mlti se mūdō p̄formāt velut similes oib⁹ se p̄formātes. iij. Reg. x. d. Salo mō faciebat sibi afferrī dētes elephātorū

Exb. 5. d  
1. Zeph. 4. d

De renū. c.  
1. li. 6.

Ps. 38.

Ps. 38.

Expositio  
Blo.

**Et nolite p̄formari huic secu / lo: sed reformamini in nouita / te sensus vestri / vt p̄bētis quē / sit volūtas dei bona et b̄nplā / cēs et p̄fecta. Dico em̄ p̄ gra / tiā q̄ data ē mibi oib⁹ q̄ sūt in / ter vos: nō pl⁹ s̄ape q̄ oportet / sapere: s̄ s̄ape ad sobrietatē:**

sa: aut q̄ ad ḡuita / s̄ illa nō p̄tim / s̄ oīno amissi. Et dicit q̄ b̄ accipit imago cōplexe p̄ naturalib⁹ et ḡuit. S̄ meli⁹ ē vt ol / cat imago sumi p̄ naturalib⁹ q̄ dicit amissa p̄ti: q̄ p̄ p̄tim ol / minuta / nō q̄ ad eē: s̄ q̄ ad posse. Mō pōt reformare se p̄tim p̄ ḡras In ea q̄ an sūt. Phl. iij. d. Mouū hoies. Eph. iij. c. Cui

nō dīant p̄tā: p̄p̄t synderesiz reclamātē. Mō cōcupiscendo vetustate expoliamur. Scdm̄ b̄ videt q̄ p̄us sit exuere vetustatē q̄ induere nouitatē: s̄ illud ē p̄tōz remis / sio: hoc ḡfē infusio: ergo prius est remis / sio p̄ti q̄ infusio ḡfē. Itē q̄d ē q̄d dicit: Dī / gēdo nouitate induimur: imo credēdo: q̄ Act. xv. c. Fide purificās corda eoz. Et Joh. j. a. Dedit eis p̄tatem filios dei fieri / his qui credunt. Sol. Triplex est ve / tustas in homie: p̄p̄e / culpe et reliquarū / culpe. Et est triplex nouitas. i. gratie / p̄fe / ctę iusticie / glorie. Per p̄mā expoliamur

vetustas culpe: per secundam vetustas reliquiarum culpe: per tertiam vetustas p̄p̄e et omnis miserie. Gratia contra vetu / statē culpe: p̄fecta purgatio p̄ multitudinē bonoz operū: contra reliquas culpe: de hac itelligit hic gloria p̄tra vetustatē p̄p̄e. Et ita patet quare dicit: Diligēdo nouitate induimur: q̄ cha / ritas pl⁹ mouet ad bonā opationē q̄ fides. Exp̄mēto: q̄n q̄s facit bonū: et vult illud magi et magi: b̄ ipm̄ est ei exp̄mētū q̄d de illud velit. Et Apl. s̄. ix. d. Vala x̄o nō vult fieri. Hoc ē duplex. Si sit vna dictio / falsa est: q̄ sensus est. i. de vult ma / la nō fieri. Si sint due dictiōes / ver est: et sic accipit hic. Tm̄ p̄scit: id ē nō approbat. Volūtas dei consiliū. Tm̄ p̄cipit et p̄bat / p̄mittit / cōsultat / implet. Et sciēdū q̄ volūtas dei non dīstīguīt penes id q̄d ē: s̄ penes effect⁹ p̄uocatos.

**Dico em̄ p̄ gratiā. Docet remouere sup̄bia q̄ mar / me p̄sistit in hoc q̄ aliq̄s reputat se esse sciolū. Non pl⁹ / s̄ape: q̄ vt dicit. j. Cor. viij. a. Sciētia inflat. Vn̄ q̄ iudei et gēntiles abūdabāt in sensu suo sup̄biebāt. Propt̄ hoc dicit. Vn̄ do? libro etymol. Credere debem⁹: discutere phibemur. i.**

**S̄ s̄ape ad sobrietatē. Proverb. xxv. d. Sic q̄ multū co / medis meli⁹ ē ei bonū: sic p̄scrutator. Itē. Proverb. xxiij. a. Mō erigas oculos tuos ad opes q̄s habere nō potes. Et ite / rū. xxv. c. Del inuenisti. Et ite. xxx. d. Qui nimis emun / git. i. scrutat: elicit sanguinē. i. p̄tim. Eccl. viij. c. Dicit sapiens efficiat et ip̄a lōgi⁹ recessit a me. Eccl. iij. a. Alitiora te ne q̄sierit.**

**Et vnicuiq̄.**

**Dico em̄. Mō pl⁹ s̄ape. Dicit prohibitio est: s̄ nōne / s̄ape donū dei ē: q̄ quāto mai⁹ est: tāto meli⁹ est. Quare q̄ b̄ p̄ / hibet Apl. Sol. Sumit p̄sequēs p̄ antecēdē. i. pro inuesti / gare: ad q̄d sequit s̄ape. Simile Est. xij. c. Preciosior erit vtr / auro: id est rarioz. Vn̄m̄ autē inuestigare dicit quis / quando inuestigādo nō sequit scripturā: sed p̄p̄tū ingeniu⁹: q̄d nō po / test esse sine peccato: q̄ semp sit ex libidine. Proverb. xxv. d. P̄scrutator inuestigat. Et sciēdū: hoc non respicit pri / mo dicit: sed q̄d dixerat vt offeratis. Vn̄ corp⁹. j. Cor. xij. b. j. eo. In ea re quā offert. i. i corpe christi. Est em̄ quoddā sa / cramentū et res / vt corpus christi q̄d traxit d̄ virgine: quoddā res et nō sacramentū mysticum: id est ecclia. Sic em̄ panis / ex multis granis. Ex hoc patet q̄ species panis et vini nō sunt sa / cramentū ratiōe sui: sed ratiōe substantię in quo fuerūt. Ex mul / tis fidelib⁹ mēbris ecclia: ergo christus nō fuit mēbz ecclie: q̄ nō habuit fidē. Contra. j. Cor. xij. d. Nos sum⁹ mēbz exp̄mē / bro: id est ex christo. Sol. Fidelis dicit dupliciter. A fide: sic nō dicit christus fidelis. Itē fidelis a p̄ceptiōe sacramētoz et fidelitatis: sicut fuit fidelis. Dona mēsurata / q̄ fides meretur. Contra. Qui habet vnā / habet omes: et ita qui fidē nō meret: nō habet has virtutes. Sol. Hoc itelligit d̄ donis sine qui / bus est salus. Qd̄ patet p̄ ea quē subiūgit Apl. in textu. Si obijcias ite: q̄ meritū attendit penes charitatis radicē. Dī / cendū q̄ oē meritū p̄mo cōsistit in fide vno modo: sc̄ p̄ modū illuminātis. Alio modo penes charitatē: sc̄ p̄ modū informā / tis: et ad finē dirigētis. Scdm̄ fidē quā deus mēsuratē diuidit dans cuidā maiore: cuidā minore: et q̄a fm̄ mēsurā fidei dat**

et alia dona



**E**t unicuique. Inuitur eos ad pacē et concordia p mutua idē  
gentia. Et repetere ego dico. **Unicuique** supple vt operef. b  
Sicut de diuinitate fidei: qz nō oia dona dat vni:  
s vni vni: aliq aliud: vt vn' alto idigeat. **Unicuique** fidei:  
intrāsitue. i. p fide q mēsurat animi virtutes. Vel trāsitue: id ē  
dona q dant fm qd  
merent p fidem. c  
**Unicuique**. J. Cor. xij.  
a. Diuinitas gratia/  
rum sūt. Eph. iij. b.  
Unicuique aut nōz da  
ta ē grā fm mēsurā  
donatōis christi. c  
**Sic** em i vno cor  
pe. Quid hāc mu  
tua indigentia p sile.  
**Al**ter alteri mē  
bra. i. vn' idiget al  
tero sicut membra se  
ipsa luicē: nō vt velit dicere Aplos q vn' hō sit ps alteri: nec  
ipsi luicē: nō vt velit dicere Aplos q vn' hō sit ps alteri: nec  
em sequit: mēbra qdlibet est ps: et singuli sum' mēbra alteri:  
ergo oēs sum' inuicē idē: qd fuit error qrundā hereticor: ocl  
lūa est ocul' pedis et oim alior mēbror mēbra et non ps: sic et  
nos inuicē. Nos dico: **habētes donatōes et. diffe**  
**rētes. i. differētes in donis. Vel differentes donatōes sūt in**  
**vno** Eph. iij. d. Et q. i. christo totū corp' cōpactū ē et pnextū  
i mēsurā vniuscuiusq mēbra. i. fm qd alia mēbra indigēt eo. j.  
Cor. xij. b. Corp' nō est vni mēbra: s multa. **Sicue p**  
**phetia. Primo** hortat romanos ad pacē p mutua idigentia.  
Secūdo ostēdit illā p sile. Dic autē hortat ad eandē pparatos p  
subministratōē ad subiectos. **Sicue: habētes resume ppro**  
**phetia: scripturaz expositionē.** **Scdm rōnē fidei:** vt  
nihil siliū dicat fidei: qz ipa ponit pncipiū fm q oportet face  
re expositionē: sicut arguit p rōnes pncipior. Ad hoc autē te  
nent pparati. An. j. Pet. iij. c. Estote paci reddere rōnē de ea q  
in vob ē fide. Galach. ij. b. Labia sacerdot: custodiūt sciāz et  
legē. i. legē expositionē. q. d. aplos: instruat subditos vros in fi  
de. **Sicue ministeriū. i. si habet: prātē ministrādī sacramē**  
**ta. Sicue q docet i doctrina:** de eis q pntēt ad bonos  
mores: sit mēbra ecclesie respectu minor. **Qui exhor**  
**tat: sciētes siue maiores ad potiora. n. Qui tribuit: elemo**  
**synas siue tpalia:** hoc adhuc pntet ad pparatos respectu subdito  
rū. An. j. Cor. xij. d. dicitur est petro ter: Pasce. **Qui simpli**  
**citare.** hoc dicit: qz tribuit ppter inanē glām: licet etiā ppter  
deū. Tribuit: in duplicitate: **Dant. vj. c. Si ocul' tu' i. in**  
**terio tua fuerit simplex: totū corp' tuū. i. pgeries opep lucidū**  
**erit. i. apparet et existēs:** sicut cum dicit in eodem: Mescat si  
mstra tua qd faciat dextera tua. **Qui pntēt in sollicitu**  
**dine.** Luc. ij. b. Pastores custodiebant vigilias noctis sup  
gregē suū. Et ideo audierūt: Annūcio vobis gaudiū. q  
**Qui mileret in hilaritate. i. q cōparit oppis. Hoc vlti**  
**mū fieri debet i hilaritate ppter primū. i. simplicitas intentiōis**  
**necessaria ē ppter deū. i. Cor. ix. b. Hilarē datorē. Eccl. xxxv.**  
**b. In oī dato hilarē fac vultū tuū. p. Dilectio sine simu**  
**latiōe. Quidit q obsequiū debem' pib' ipendere. r. Odie**  
**tes malū: cor. s. Adherētes bono:** placeant nob bona  
cor. **Et dico: i. Charitatē fratnitatē inuicē diligētes:**  
**q debemus esse**

Expositio

alia dona: qz articuli fidei sūt quasi pncipia theologie. An  
de Jobes Dam. fides ponit pncipia: et ideo inuestigatio sa  
plentie nostre nō debet excedere pncipia ista theologie. Item  
Apoc. xij. e. Quāta lōgitudo ei: tāta latitudo. Glo. Quātū  
qd credit: tātū spāt: diligēt et opaf. Et iō dant aliē virtutes fm  
mēsurā fidei. Ex q oīs iusticia. i. iustificatio. Sine q nlla existi  
mēda. Heb. xj. b. Sine fide ipossibile ē placere dō. Opera bo  
na sūt ab homine: scz opera q sūt bona sūt ab homie: sed  
nō sūt ab homine bona et. Sine quo spiritus sancto et. vsq:  
tanto amplius et. Sed pcpimus christū p fidem: ergo quāta  
est charitas vniuscuiusq: tanta est potentia eius in diligendo  
deū: sed nullū naturale ē pportionabile gratuito: ergo potētia

diligendi et credendi nō est naturalis: sed gratuita. Sol. Reue  
ra quanto maior est charitas: tanto maior est potentia: s hęc  
potentia nō est pura potentia: sed informata: nec fit cōpario ra  
tione potentie: sed rōne informatis: quia quanto charitas ma  
ior est: tanto potentia habilior est: et potentior exire in act' su  
os. Sps q ē in te du  
plo sit in me. iij. Re  
gl. ij. b. q belis? pe  
tebat maiorē spiritū  
magistro: q supbus  
erat. Ad h dicit qdā  
q nō petebat maio  
rē sed duplū: id ē ad  
duo: scz ad pphetan  
dū. Et p hoc innui  
tur q spiritus sancto  
pōt haberi ad vnū  
et ad plura: et ita ma  
gi et min'. Et sic be

**fm rōnē fidei: siue ministeriū**  
**i in ministrādo: siue q docet in**  
**doctrina. Qui exhortat in ex**  
**hortādo: q tribuit in simplici**  
**p tate: q pntēt in sollicitudine: q**  
**q mileret i hilaritate. Dilectio**  
**r sine simulatōe: odientes ma**  
**lū: adherētes bono. Charita**  
**tē fraternitatis inuicē diligen**

ne adducit Aug' illud exemplū ad ppositū: tamen peccat ali  
quis si velit habere maiorem gratiā q magister suus. Mō ad  
mēsurā: Joh. iij. d. Plenitudo diuinitatis. Col. ij. b. Dedica  
tor. ij. Timoth. ij. b. Assumptus est homo et. id est hūana na  
tura: quia aliter christus esset duo: quia assumens et assumptū  
de necessitate sunt duo. Qz autē in vnitatē psonę vnigeniti al  
sumptus est homo gratie est: nō nature: ergo filio dei data est  
gratia vt assumeret illū hominē: qd factum est aut illi hominē  
vt assumeret a filio dei in vnitatē personę: S; quō habuit gra  
tiā anteq esset: Sol. Grā ē gratis data sine pcedētib' merit  
illius hominis factū est hoc. Non em ad mēsurā. Joh. iij. d.  
Immo videt q christo datus sit spiritus ad mēsurāz: qz di  
cit Sap. xj. d. Omnia fecit deus in numero/pondere et mensu  
ra. Sol. Christo hōi nō data fuit grā ad mēsurā. i. ad pportio  
nē: qz iproportionabilis fuit grā ei' respectu ois alteri' hois.  
Vel fiat vis in rōne mēsurę: qm em mēsurate dat aliqd nō dat  
totū: s christ' habuit grām ad semp et ad oia: qd nō aliq hoies  
et quātā habere potuit. Quātū vniū corp' sum'. Gal. iij. d. Oēs  
vos vniū estis et. Eph. iij. d. Qm sum' inuicē mēbra. j. Cor.  
xij. b. Sicut em corp' vniū est et. Oia necessaria dāda: s nō i  
vno. An nota q in christo fuit plenitudo excellētis: in ecclia ē  
plenitudo nūerositat'. In qlibet habēte charitatē est plenitu  
do sufficiētis. Per hoc curā nri inuicē: vt nō dicam' sicut cain  
Ben. iij. b. Mūqd custos sū fratr' mei et. Et Canon. Jude.  
d. Qe qui in via cain abierūt. In differentibus donis. i. p dif  
ferētiā donor. Doc agat: vt scz vn' seruat alteri. Prophetia:  
id est reuelationem. Quantum ad hoc sumitur pparie ppheta.  
Occultorum quātum ad h sumitur p expositionē scripturaz  
rū. Presbyteri sim' in ministrādo. Luc. xxij. c. Qui vult esse  
maior: sit minister vester. Eccl. xxxij. a. Rectores te posuerunt  
et. Mō in duplicitate: qz Jac. j. b. Vir duplex aio incōstās ē  
in oib' vrs suis. S; in simplicitate future glie. Sap. j. a. In  
simplicitate cordis grite illū bonis opib'. Cant. iij. a. Oculi  
tui colūba: q intēre. i. ad vniū respiciūt. Et iō dicit Dant. x.  
b. Et simplices sūt colūbe. Id ē lēto aio sbuentat. Cōtra. Qui  
seminat in lachrymis: in exultatiōe metet. S; seminare est da  
re elemosynā: vt dicit sup illud. ij. Cor. ix. b. Qui pce semiat  
pce et metet. Glo. Dare elemosynā nō ē amittere: s seminare.  
Sol. Subuentiō est in lachrymis eoz ppter miserā quam  
nō possum' oīno ab eis remouere: s in hilaritate/ quātū ad h  
q mō aliq possum' eis subuentire. In mlti offendim'. Jaco.  
ij. a. Dūcā medicinā: quā dñs docuit: Luc. xj. f. Verūtamē  
qd supest date elemosynā et oia mūda sūt vobis. Et si leuiori  
bus tū vulnerib' et multis: et hęc fere venialia: q peccando ve  
nialiter: vulnerant naturalia: et ita diminuitur quod verū est:  
qz aliē non noceret: et ita non esset malum. Et p hāc auctorita  
tē posset pbari q veniale diminuit charitatē: qz p charitatē et  
alias virtutes restaurat diminutio naturalū: nō solū illa q fit p  
mortalia: s et illa q fit p venialia: q qm in charitate peccat quis  
venialit' diminuet charitas. Iudiciū sine misericordia. Jaco.  
ij. c. Sine misericordia saluare: vel. i. p misericordia dandi ele  
mosynas: sed

Amos. 5. c  
1. Petri. 2. e

ps. 125



**q** debemus esse inuicē fratres. **a** Sollicitudine nō pigri. i. nō sitis pigri ope/ si estis solliciti corde. **b** Dñs seruientes. Quidit q obsequia debem⁹ inimicis. Dñs seruientes. i. ppter dñm. Et tempore/ alia lra: id est p oportunitate tps multū seruit dño: q inimicos suos diligit ppter eum. **c**

**S**pe gaudētes:

scz remuneratiōis magne/ si inimicos ppter deū diligitis: alit nō possem⁹ inimicos diligere nisi spe remuneratiōis. **d** Dñs nō instantes: ne cadatis in odiū mortale/ ptra inimicos. **e**

73. dñs. in noie.

24. q. 3. c. certum est

**N**ecessitatib⁹ scz cōtor: q orit⁹ p vob.

**B**enedicite psequētib⁹ q debem⁹ inimicis. **g** Benedicite et nolite maledicere: orādo pro eis et bona eis optando. **b** Gaudere.

23. q. 3. c. scz

Quidit q debem⁹ oibus bonis eadem exhibere sicut nobis ipsis. q. d. supple debet inuicem / gaudere rē. **i** Idipsum sentientes: qd illi. i. gaudia vel fletum. **k** Non alta sapientes: te vobis. **l** Sz hūilib⁹ sentientes: per imitationem. Glo.

Tūc vera ē hūilitas si nō ē in lingua sola: sicut hypocrita q dicit pccatū se habere: foris fingit hūilitatē / intrinsec⁹ amplectitur vanitatē. **m** Nolite esse prudētes. Quia valde difficile ē habere pacē cū inimicis: id repetit specialit⁹ ostendens duo p q pacē habebim⁹ cū eis: Nolite eē prudētes. Hoc dicit: q prudētia mūdi est q pccipue vindictā qrit de alio. **p** Pacē habētes: mutuā: vt ipi sint vobis pacifici: o Si fieri pōt: qd si nō pōt fieri ppter eoz maliciā/ facite. **q** Ex vobis ē: id est quātū in vobis est pacē habere cū eis. **r** Habentes pacē si fieri pōt: hoc nō dicit: q fieri nō possit: s q est difficile. **s** Ex vobis est. i. in prāte vřa: licet sit difficile q eas pacifice sustineatis. **t** Date locū irē: aduersarij: nō repcutiēdo. **u** Irē. i. vindictē dī: q si hoies mō puniēt oēs malos: nō haberet de⁹ i futuro qd puniret i iudicio: Et v debet facere. **v** Enim. i. q. **w** Scptū ē: Ecce. i. x. a. fm Septuaginta. **x** Vbi vindictā: referuauit vel referuare. **y** Et ego retribuā. i. vindicabo vos: vel. i. retributionē accipiet me si ita feceritis. Et nō tñ scptū est illud / **z** Sz etiā hoc: si esurierit rē. carbonēs ignis. id est eum inflammabis ad amorē tuū velut nolit. **aa** Noli vinci a malo: qz dicit Seneca. Ridiculū est ppter alterius malū amittere innocentia: **bb** Sed vince in bono: id est ppter bonitatē. **cc** Abalū: sustinendo patienter eū.

Expositio  
Glo.

mosynas: sed eodē modo iudiciū sine misericordia saluāte fiet ei q nō fecerit iusticiā: vel cuiuslibet alteri⁹ xtur: opa: sñr iudiciū sine iusticia et alijs xturib⁹ sit ei q non fecerit iusticiā: quare q pot⁹ dicit hoc d misericordia q de alia xture: Sol. Dua bus rōnib⁹: qz qñ dñs dicit disceptationē iudicij: Dñs. xxv. c. nō dicit illā fieri nisi de opib⁹ misericordie tñ. Secūda rō ē ppter quādā coaptationē silitudinis: sicut dicit Dñs. v. a. Beati misericordes: qm ipi misericordiā psequēt. Ibi em po nūť qdā xtures rñdētes suis britudinib⁹ p coaptationē silitudinis. Iudiciū sine misericordia rē. Dimittite Luc. vi. f. Misericordia iudicāti: vñ dicit misericors qz punit cōdignū. Iudiciū miserēti: inde dicit dñs iudex. Nimis iustus. Eccl. vii. c. Pñ. Nō intres in iudiciū cum seruo tuo. Job. xxii. b. Nolo multa fortitudine contēdat mecum Aliud misericordie mēbrū: vñ ē elemosynas tribuere: aliud pdonare: Quia diuersa dona vñuntur id est in cōmune ponunt: qz charitas oia facit cōia. Vñ Aug⁹. Nō habet charitatē et oia tua sūt: Sic ait Dñs re. xlvij. b. alia lra. Qui op⁹ dei frēqnter negligit. Sz qñt⁹ dif

ferētia int negligētia et omissionē: ppterea sumit: Est maledictus rē. videt oēs hoies eē maledicti. Sol. Omissio est respectu act⁹ debiti: negligētia respectu circūstātiē debite: vt qñ non facit eo modo q debet: licet faciat ad illd: maledict⁹ ois rē. Dñs cēdū: q nō ois negligētia inducit maledictionē: qz circūstantia

lo reddētes: puidētes bona:

nō tñ corā deo/ sed etiā corā oib⁹ hoib⁹. Si fieri pōt qd ex vobis est: cū oib⁹ hoib⁹ pacē habētes. Nō vosmetipsos defendentes charissimi: sed dāte locū irē. Scriptū est em: Noli vindictā: et ego retribuam / dicit dñs. Sz si esurierit inimicus tu⁹/ ciba illū: si sitit / potū da illi. Hoc em faciēs/ carbonēs ignis cōgeres sup caput ei⁹. Noli vinci a malo: sed vince in bono malū.

ne. Unde Dñs. xxiiij. d. Et det illis cibū in tpe. Eccl. iij. b. Est tps loqndi et tps tacendi. Eccl. xx. c. Ex ore fatui repro babit⁹ pabola: qz nō dicit eam in tpe suo. Id est importunitati. Cor. ij. Timoth. iij. a. Insta oportune importune. Sol. Id ē qñ nō ē oportunitas vř loc⁹ nō debet pdicare. Ad illud: In sta oportune fm xltatē: importune fm eoz q audist⁹ oppositiōnē. Qd i pñmo ipēdit⁹ credit⁹ rē. Dñs. xxv. d. Qd vñ ex minimis meis fecistis/ mibi fecistis. Eph. vlt. a. Serui obedite dñis vřtr⁹ rē. Instātes oratiōi. j. Pet. vlt. b. Sobrii estote et vigilate rē. Exēplo abaz. Gen. xviij. a. Leth. Gen. xix. a. Et j. Pet. iij. b. Hospitales inuicē sine murmuratiōe. Luc. vlt. d. Discipuli q ibāt in emaus coegerūt dñm. Ibi Beda. Logē di sūt hospites et trahēdi: si em mltā pda: necesse ē vt vñ bñ des. Disciplina dñica: d q Dñs. xj. d. Dñs dicit a me qz mlt⁹ sū. Benedicite: qd adimpleuit Apłs sic ipse testat. j. Cor. iij. a. Baledicimur et bñdicim⁹. Sz Act. v. c. petr⁹ maledixit ananīe et saphirē. Et Act. viij. d. simonē magū: q fecit qd pceptū Apłi. Iul⁹ solutio iā habebit⁹ iser⁹. Sine admixtiōe amaritudinis. Iaco. iij. c. Nūqd fōs de eodē forāme emanat dulcē et amarā aquā: Gaudere cū gaudētib⁹. Cor. iij. d. Nō sedi i pccillo ludētiū: q nō pgaudebat eis: et in b merebat⁹. Quid ē q b qd dī: Sol. Est gaudiū spūale: d q b loqf Apłs Et ē gaudiū carnale: b nō pgaudebat. hieremias. De spūali: Phil. vlt. a. Gaudete i dño spū itez dico gaudete. Sz fm hoc gaudere ē i pcepto et meritorij: q ē op⁹ alicui⁹ xtur. Sol. nō ē op⁹ vñi⁹ xtur: s et cuiuslibet: et i pcepto ē nō q ad mēbrē passionē/ s q ad mortū. Fledū vt d lapsu. Vñ. ij. Cor. xj. g. Quis infirmat et ego nō infirmor. Nō sit⁹ alta sapiētes. s. xj. c. Tu autē fide sta/ noli alta sapere/ s time. Sicut hypocrita. Eccl. xix. d. Est q neqf se hūiliat rē. Offēdit se: et ruit et offēdit aliq. Prudētes apud vos. Esa. v. e. Qd q sapientes estis in oculis vřis. Prouerb. iij. a. Ne sis sapiēs apd temetipm. Prouerb. v. c. Deriuēt fōres tui foras. Etiā si qd vos offēdat. Cor. iij. c. Licet vim vi repellere. Et Exo. xxj. a. de talione: Dentē p dēte: oculū p oculo. Sol. Et si vim vi repellere liceat: non tñ habemus q malū p malo reddat talis: qñ reddere malū p malo est vel le se vindicare: s iste b nō intēdit/ s tñ cū ita repellere/ vt ei nō noceat. Illd Exo. legale est: et ita nihil est ad ppositū. Illud fieri debet qd et deo nō displiceat et fratri scādālū nō sit. Sz obijci tur etiā de textu. Prouidētes bona nō tñ corā deo/ s etiā corā hoib⁹. j. Cor. iij. a. Vbi pro minimo est vt a vobis iudicer rē. Et. Gal. j. b. Si hominib⁹ placerem/ christi seru⁹ nō essem. Sol. Vbi p minimo: hoc dīē qñ ad icorrigibiles: ad qd nō hil valet exēplū. Qd autē hic dicit intelligit qñ ab icorrigibiles/ corā qd facere debem⁹ q eis placēt ad imitādū. Vñ Dñs

ibcl. v. b. Sic







nostre mētis inuenit. **¶** Itaq; q̄ resistit. Glo. vi vel volo. **b** **¶** Potestati: boi habenti potestatem in his. f. q̄ ad potestatem pertinent: dicit Glo. **c** **¶** Dei ordinatiōi. i. habenti potestatem a dei ordinatiōe: et nō ipse. **e** **¶** Qui resistit ipi sibi dānationē: eternā. hic dicit Glo. Si tñ ille iubeat qd nō debes facere: hic sane ptemne potestati

11. q. 3. q̄ resistit mēdo potestati maiorē: si autē imperator aliud q̄ de<sup>o</sup> iubeat: cōtēpto illo obreperādū est deo. **¶** Dei ordinatiōi resistit. An. j. Regl. viij. b. samuel clamat ad dominū: qz filij israel nolebāt ei obedire. Cui respōdit dñs: Mō em te abiecerūt sed mē me re

**B** **¶** Sibi dānationē acquirit. Prop̄ qd dicitur Eccl. iij. d. Moli resistere p̄ facie potētis. Numeri. xvj. e. Lho/ re/ darhan et abiron absorpti sūt a terrappter inobedientiā. Prouerb. xvj. b. Indignatio regis nuncq̄ mortis: qz q̄ indignat

23. q. fi. 5. i. 2. q. 5. c. non solum p̄ planū mortē eternā acquirit. **f** **¶** Mā p̄ncipes nō sūt timori: supple homi. g. Boni op̄is: q̄ bñ opat b. **¶** Si mali.

Id ē q̄ male opat. Dat. v. a. Bti mūdo corde. Prouerb. xx. b. Rex q̄ sedet i solio iudicij iuitu suo dissipat oē malū. In eod. d. Dissipat ipios rex sapiēs icuruar sup eos fornicē. **¶** Principes. Glo. Principes istos dicit q̄ p̄ vitā corrīgēdā et phibēdo aduersa creant. Ex b̄ patet q̄ valde pauci sunt hodie p̄ncipes. **i** **¶** Ais aut nō timere. i. nō habere causam timoris p̄neg/ infligēdē a potest. **k** **¶** Bonū fac et habebis laudē ex illa: causaliter si est bona vel occasionaliter: si est mala: et benigna sustinet. j. Pet. ij. c. Siue ducib<sup>9</sup> tūq̄ ab eo missis: ad vindictā malefactorū: laudē x̄o bonorū. **¶** Ais nō timere: bonū fac. Prouerb. xxv. a. Aufer impietate a vultu regis et clementia firmabit thron<sup>9</sup> ei. i. clemēs erit: **¶** Tibi in bonū: tpale seruādū. **¶** In bonū: spūale: qz si mal<sup>9</sup> ē exercet te vt melior fiat patiēdo. **¶** Time: si em sine cā gladiū portat. Inde est q̄ an impatores deserunt ensis nudus et an reges: ad significādū q̄ ipi sūt executores iudiciorū in p̄senti. An in libro solationū sapiētia describit habēs sceptrū/ gladiū et librum.

**¶** Vindex in ira deo est ois p̄as: sicut dicit Glo. Sed de hoc querit: qz si ois p̄as a deo ē: q̄ p̄as nocēdi a deo ē: et eadē rōne voluntas nocēdi. Cōtra. Vltus voluntatis nocēdi nō est a deo: q̄ nec vsus potestatis nocēdi est a deo: et hoc p̄stat: quōd illa p̄as est a deo: ergo p̄as peccādū nō est a deo. Itē aliq̄s simoniace facit q̄ latus: et talis habet potestē p̄latiōis: et ois p̄as ē a deo: q̄ habet illā a deo: q̄ iuste habet eā: quōd q̄ simoniacer. Sol. P̄as nocēdi est a deo: licet ei<sup>9</sup> vsus nō sit a deo. Qz q̄rit vtrū sit voluntas nocēdi sit a deo: Dicendū: si voluntas nocēdi sit/ appellat p̄as nocēdi/ a deo est: si appellet voluntas q̄ aliq̄s vult nocere aliq̄ a deo est: fm illos q̄ dicūt/ q̄ ois actio a deo est: fm alios nō: q̄ voluntas nocēdi deformitātē habet sibi annexā. Distingvendū ē: qm inq̄tū ē voluntas a deo ē: inq̄tū ē ad nocēdū nō ē a deo. P̄as aut nocēdi simplr ē a deo: qz qd ē ad nocēdū nō ē a deo: et ei<sup>9</sup> nec deformitātē eā: qm cōmēdabilē hō i eo q̄ habet potestē nocēdi qm si nocet: s null<sup>9</sup> ē cōmēdabilē a voluntate nocēdi: Ad illō. P̄as nocēdi siue peccādū ē a deo: q̄ vsus ei<sup>9</sup>: Dixerūt qdā q̄ p̄as peccādū nō est p̄as: s ipotētia. Alij dicūt q̄ dupliciter p̄as peccādū dicit. i. p̄as faciēdi talē actionē: sic est aliq̄ p̄as. Vel. i. p̄as deformādū talē actionē: sic est pura p̄uatio et nō est p̄as: S3 videt nobis meli<sup>9</sup> dictū q̄ p̄as peccādū aliqd est: et idē in substantia cū potestē bñfaciēdi. Est aut a libero arbitrio vltidē cū ipso: Tñ cū dico: p̄as peccādū: sic notat iherimias illi<sup>9</sup> potētē: Qz obijcit. Est a deo: q̄ ei<sup>9</sup> vsus. Vtrū ē: aliq̄s vt bñfacere: et nō exigūt q̄ ois vsus ipi<sup>9</sup> sit a deo. Ad illud de simoniace p̄moto: dicendū q̄ licet p̄as quā habet sit a deo: qz tñ male vsurpauit/ peccat i habēdo. Dñs aut pilato Joh. xix. b. Dalia boim cupiditatē nocēdi: p se habet: potestē autē. et. Scdm illos q̄ dicūt q̄ ois actio a deo/ voluntatē nocēdi inq̄tū ē voluntas habet a deo hō: tñ cupiditatē nocēdi nō habet a deo: eo q̄ cupiditas deformitātē ip̄ortat noie suo. Vnde ma

nū tuā. j. Joh. ij. b. Da potestē. Querit de b̄ qd dicit sathā: Vnde te manū tuā et. q̄ potestē nocēdi iob dedit ei dñs. S3 aut sumit p̄as recte p̄ ipā potestē: aut p̄ vsu potestis: Si p̄ ipā potestē: illā an habebat diabol<sup>9</sup>: nō q̄ tūc dedit ei: Si p̄ vsu/ sed mal<sup>9</sup> fuit: q̄ de<sup>9</sup> fecit eū peccare. Sol. Mō sumit sic vel sic: p̄ facultate siue facilitate potētē. Et si em diabol<sup>9</sup> habet potētē nocēdi hoib<sup>9</sup>: tñ quodāmodo ligatē/ vt fm actū nocere nō possit/ nisi eā p̄us dñs soluerit: qd ē qm dñs aufert impedimēta et p̄mittit vt actu noceat: Si cur hō ligat<sup>9</sup> habet potestē currēdi: s nō facit donec soluat. Itē q̄rit de b̄. P̄as nō est nisi a deo sicut scriptum est loquēte sapientia per me reges regnant et. Prouerb. viij. b. S3 vt patet ibi in textu/ loq̄ de bonis regib<sup>9</sup>: qd est hoc ad positiū: Sol. Scdm nostrā litterā de bonis regibus: fm hāc etiā de mal<sup>9</sup> pot̄ exponi. Joh de domio ait. xxxij. d. Qui facit regnare hypocritam. Verba sūt belii. Dedit eis regē in ira mea: Osee. xij. c. Nocēdi em

volūtas. i. cupiditas alicedēs/ p̄sequēte: fm illos q̄ dicūt/ q̄ ois actio ē a deo. Bonorū patia p̄bet. Nota q̄ deus qm̄q̄ dat mal<sup>9</sup> potestē ad sui p̄cipitiū: qm̄q̄ ad bñficiū: qm̄q̄ ad puniēdū malos qm̄q̄ ad purgādū bonos. Joh pbat<sup>9</sup>. j. ct. ij. Per<sup>9</sup> ip̄at<sup>9</sup> Dat. xxvj. g. Paul<sup>9</sup> colaphicat<sup>9</sup>. ij. Cor. xij. b. Judas dānat<sup>9</sup> Dat. xxvj. a. et Act. j. c. Joh ait. i. belii: De potētē non abijcit: Joh. xxxvj. a. Mō p̄et. Ex b̄ videt q̄ appetere p̄et sit malū: qd vtrū est p̄pter annexā maliciā timoris in p̄latiōe. Collam<sup>9</sup> q̄ cū affectu: qd facit q̄ abrenunciat ei qd simoniace acquirit. Qui resistit hoī habenti potestatem/ dei ordinatiōi resistit. S3 iste q̄ vult me occidere/ habet potestē et a deo: q̄ si resistit ei/ dei ordinatiōi resistit: et ita peccat. Sol. Ip̄elouit de potestē p̄latiōis: cui debem<sup>9</sup> obedire in his q̄ p̄tinet ad potestē. Dat thei. xxij. a. Sup cathedrā moysi et. q̄ dicūt facite et. i. q̄ p̄tinet ad cathedrā: iste x̄o nō habet ad hoc potestatem a deo. De mala/ etiā potestē videri pot. f. q̄ de<sup>9</sup> eā p̄fecit rōnabiliter: s q̄ qd rōnabiliter facit/ est bonū: q̄ mala p̄as est bona. Sol. Ois p̄as ē bona: qz ad bonū data: licet hō male ea possit vti. An sup illud. j. Regl. xvj. c. Ecce spūs dñi mal<sup>9</sup> exagitat te. Glo. Idē spūs: id est diabol<sup>9</sup>: et dñi appellat et mal<sup>9</sup>: dñi. p̄pter licet iuste p̄as: mal<sup>9</sup> p̄pter desiderii iniuste voluntatis. An potestas etiā diaboli bona est: et ita ois alia. Ad q̄ hic dicit d ma la potestē. i. de malo hoīe habente potestē: vel p̄as dicit mala fm accidēs. i. p̄pter malū vsū. Sicut sumit oblectio sup illud laie re. xx. a. Vtrū phassur et. i. porta bēiami et. Glo. Porta beniamin nō veritatē indicat: s iniustā potētē potestatem: iniustā scz p̄pter vsū. Vnde p̄tēne potestē timēdo potestē maiorē. Ex b̄ videt q̄ in oi licito debeam<sup>9</sup> potestati obedire. Sol. Hoc dicit qz in tali casu qm̄ p̄cipit q̄ nō debem<sup>9</sup> facere: tūc p̄cipue est ei resistēdū. Mō sūt ad timorē bis q̄ bñ opant. Cōtra. Boni suis supiorib<sup>9</sup> debet honorē et reuerentiā. Sol. Mō sunt ad timorē p̄neg bonis. Sub vno ceteri sint: sicut ipi sūt sub deo. Querit qz sit id ē q̄liscūq̄. Siue bon<sup>9</sup> siue mal<sup>9</sup> sit qz exercet: et sic est potestas bonis in bonū spūale. Vtrū tibi dat<sup>9</sup> ē a deo et. sic sumit bonū p̄ bono tpali. Tibi est/ faciēs bonū siue bon<sup>9</sup> siue mal<sup>9</sup> sit quia exercet: q̄ aliq̄s male agendo est minister dei. Sol. Pōt notari cōcomitāria tpis: et sic est vera: qz dñs impius sicut in eo tpe/ ministrat deo: qz inde deus bonū eliciet: si aut notat cau/ sa/ falsa est: qz ip̄e nō intēdit ministrare deo. Si male feceris/ me. Ex hoc em videt q̄ null<sup>9</sup> sustinendo p̄nā debitā mereat: qz si sicmon debet timere. Ad idē. j. Pet. iij. d. Nemo vestrū patiat<sup>9</sup> q̄si homicida aut fur. Cōtra. Quicqd mali patimur mala nostra meruerūt: ergo martyres sustinēdo p̄nas meruerūt illas peccatis: et ita patiēdo nō meruerūt vitā eternā. Sol. Aliq̄s sustinēdo p̄nā mereat si sit in charitate: et hic loquit Ap̄ls de nō habēte charitatē. Ad illud Petri: Nemo vestrū patiat<sup>9</sup> et. intellige. i. nemo vestrū patiat<sup>9</sup> recalcitrādō. Vel qz sic promouet eos ad meliora: intellige: id est nō patiat<sup>9</sup> tñ debitā p̄nā: imo etiā indebitā. Illud x̄o i Canonica. j. Pet. ij. c. Que

et em est gratia











ram. 7. aut. viij. d. dicitur est: Vanitatis creatura est subiecta. Cru-  
delior ceteris bestijs: ergo est maior peccatus q̄ superbia q̄ est  
intra omnis peccati. Itē Job. xvij. b. Arguet mūdū de pecca-  
to id est de infidelitate q̄ antonomasice maior ē: q̄ mai? / et ita cru-  
delior. Sol. Amor seculi dicitur crudelior bestia nō ppter inten-  
tionē sed ppter ampliationē: q̄ fere oēs  
involuit: et itē q̄ difficilius tollit q̄ aliū  
peccatum. Pro sempiterna. Col. iij. c.  
Ome qdūq; facit in xbo aut i ope rē.  
Et cecidit bestia impietatis. Hoc videt sal  
lūm: cū impietas sit idem qd infidelitas.  
Sol. Sicut pietas dicit dupliciter: ita r  
impietas. Pietas vno mō idē ē qd theo-  
logia: cū opponit impietas: id est heresis  
sive infidelitas: qūq; dicit pietas bonor  
paribus exhibitis: cū opponit imple-  
tas q̄ est imiserordia: sic sumit hic. Ali-  
ud em nō ē facere aliqd tale: id est nō inchari cū aliena. Aliud  
em nō ē facere aliqd tale: id est nō inchari cū aliena. Aliud  
em nō ē facere aliqd tale: id est nō inchari cū aliena.

a ergo legis est dilectio. Et hoc  
sciētes tēpus: quia hora est iā  
b nos dē somno surgere. Nunc  
c em p̄ior ē nra sal? / q̄ cū crē-  
didim? / Hōr p̄cessit: diēs aut  
b appropinquat. Abijciam? er-  
go opa tenebrarū et iduamur

ratiē. Sap. xvij. d. Una catena tenebrarū oēs erāt colligati. g  
Dies aut: a diē qd ē claritas: hēc ē lux gr̄e / fidei / sciētiē: ex  
orto sole iusticiē p̄tra tres p̄dictas noctes. Ps. Exortū est in  
tenebris lūmē rectis corde rē. Esa. lx. a. P̄p̄s gentiū q̄ ambu-  
labat in tenebris rē. Ergo p̄p̄ oia p̄dicta. b Abijciam?  
ergo opera tenebrarū: p̄dictarum.  
Blo. Opa mala rē. Abijciam? : longe  
a nob tanq; vilia. Tenebrarū. Ps. Me. t Ps. 81.  
scierūt neq; intellexit rē. Prouer. xxx. d.

Et hoc sciētes rē. P̄p̄ior. i. ma-  
gis debita. Contra. Sit q̄ in isto post ba-  
ptismū nō creuerit charitas: tñ opas est  
sic aliq bona opa / p̄stat q̄ nō est magis di-  
gnus vita eterna q̄ ante: q̄ quantitas di-  
gnitatis attēdit penes quantitatē charita-  
tis q̄ eadē est: et si nō est magis dignus ea:

ergo nō magis est ei debita. Sol. Magis debet ei vita eterna:  
q̄ ex plurib? ei debet / sed nō debet ei malus: q̄ nō est in eo ma-  
ior charitas. Q̄ tūc cū tñmō credimus: q̄ tunc p solā fidē fui-  
mus digni vita eterna: et ita videt q̄ motus fidelis cōtinentiē  
sufficiat ad salutē. Dicendū q̄ tñmō excludit interiora q̄ sūt  
mot? liberi arbitrii p̄tritiō / et hōmō: sage / diligere / sed opa exte-  
riora. Bona em vita signū est et causa salutis eterne. Argumen-  
tū q̄ meret vita eterna ex cōdigno. Item ex hoc videt per ra-  
tionē sacramētū q̄ bona vita sit sacramētū: quia est forma vi-  
sibilis / et signū rei inuisibilis. i. future gl̄ie: et existit cā illi. Dicit  
qd rō illa sacramētū ē data tñmō de sacramētū noui testamētū  
q̄bus p̄fert gr̄a: in sacramētū aut veteri nō p̄fert. Dicitur q̄ q  
opa p̄nitentiē bñ sūt sacramētū: s; bona vita inq̄tū hōmō nō ē  
sacramētū. Nec seq̄: licet sit signū et cā salutis future q̄ sit sa-  
cramētū: q̄ nō ē signū inuisibilis gr̄e: s; gl̄ie future q̄ ē in visibilib  
gr̄a. Baptism? em est rē. Ex b videt q̄ baptism? non cōferat  
grām cui debet corona: s; tñmō dimittit culpā: Et p̄terea nonne  
oib? baptizati debet corona. i. vita eterna. Sol. Baptism? con-  
fert veniā et vitā eternā: nō tñmō inq̄tū corona: q̄ corona p̄p̄rie rñ  
det victoriē q̄ ē incerta rōne opey. ij. Timoth. ij. a. Nō coro-  
nabit nisi q̄ legitime certauerit. Quia p̄ mortū p̄mī sum? : et  
ideo velociter debem? opari. Job. iij. d. Quasi effodiētes the-  
saurū. Ibi Grego. Qui thesaurū effodit: tāto effodiēdo obnixi  
us laborat: quanto magis thesauro appropinquare estimat.  
Iob. x. e. Consideremus inuicē in p̄uocationē charitatis. Ve-  
tus homo. Eph. iij. e. Deponite vos veterē hominē. Col. iij.  
b. Expoliantes vos veterē hominē. Fomes peccati: quia a fo-  
mite error et ignorantia nobis inest. Sol iusticiē. Malach. iij.  
a. Sap. v. a. Propter interfertur causas: q̄s posuit Ap̄ls: scz  
q̄ hora est: quia p̄p̄ior est: quia nōr p̄cessit / diēs aut appropi-  
quauit. Opera mala q̄ ex tenebris ignorantie rē. Contra. Te-  
nebrę nihil sunt: ergo nō sunt causę opey. Sol. Sūt causa de-  
ficiēs / nō efficiēs sicut cecitas eius: qd est ruere in foueam ce-  
cū. Ecitas em facit q̄ ille non dirigit gressum suū: Similiter  
ignorantia facit q̄ nō dirigit gressus suos: et ideo quando ope-  
rarur / ruit spiritualiter. Vel quę tenebras amant. Job. iij. c.  
Qui male agit / odit lucem. Item Eph. v. c. Omnia quę ar-  
guuntur / a lumine manifestant. Job. xxiij. c. Oculi adulteri  
obfuit caliginē. Ad tenebras ducit / exteriores: et q̄b? Dar-  
thi. xxi. b. Tanq; ornāmētū. Dicit. xxx. a. Virgo israel ad-  
huc tympanis tuis in choro ornaber. i. mortificationē carnis.  
Lant. vii. a. Quid videbīs in funamite nisi choros / castrorū:  
id est virtutes quę sunt castra et arma viri spiritualis. Lux: id  
est fides rē. In die fidei: Ecce q̄ fides ē diēs virtutū. Id ē lu-  
xuriosis conuiuijs: Hoc phibet Apostolus: ergo comedere  
ad symbolum et inuitare ad comedendum est peccatum mor-  
tale. Sol. Non prohibetur cōtulum nisi luxuriosum. Unde  
prohibetur symbolum quod fit ad luxuriandū: et similiter in-  
uitatio. Naum. i. c. Sicut sp̄ng se inuicem complectuntur: sic  
rē. Id est i pigritia dormiētiū. Prouer. xxi. d. Desideria oc-  
cidēt pigrū. Prouer. vj. b. Alquo piger dormis rē. Mo-  
ra romanos i hīs tāgi. i. i p̄tentiōe et emulatiōe. Idoz aut mor-  
borū supbia ē mater: Eccl. x. b. q̄ gula et luxuria sūt filij supbie:  
l 4 et nō ergo sunt

Exposito  
Blo.  
D.

id litterarū. Et hoc sciētes. Alima ps capituli in qua ostēdit q̄  
paci habebimus ad supiores nostros: si simus honeste cōuer-  
satiōis. Et ponit duas causas quare debem? honeste p̄uersa-  
ri. Est aut duplex littera. Et hoc sciētes q̄ hora est. Vel  
hoc sciētes tēpus q̄ rē. Et sciētes: hoc videlicet: tē-  
pus est: id est oportunitas. Et hoc / videlicet quia hora  
est. Per hoc qd dicit / tps / notat oportunitas: Per b qd dicit  
hora / notat breuitas tps. Per p̄mī inuitat ad spem: p̄secun-  
dū renouat a pigritia. Tēpus. Eccl. iij. a. Oia tēpus habet  
sal. vlt. c. Ergo dū tēp? habem? operemur bonū rē. Quia  
Job. ix. a. Venit nōr qm nemo pōt opari / videlicet post mor-  
tem. Ihora est. I oportunitatem habem? : tñ breuis ē. Pro-  
pter hoc Eccl. ix. c. Quicqd pōt man? tua instanter opare: q̄a  
rē. Qd si cōsideret quis / implebit in eo illud Prouer. iij. b.  
Curre offendiculū nō habebis. b De somno: p̄ci et tor-  
poris id est bene opando. De p̄mo Eph. v. c. Surge qui dor-  
mis rē. Vita peccatoris somno cōpat. Esa. xxix. c. vbi legitur  
de phantastica comestiōe: sic est delectatio peccati phantastica.  
Ps. 75. Dormierūt somnū suū rē. De somno torporis. ij. Reg.  
iij. a. vbi dicit q̄ duo latrones: id est timor male humilianis: et  
amor male inflāmās interfecerūt israhel dormiētes: q̄ interp-  
tat vir phisiois: q̄ quēlibet peccator intelligit. Sed in bono  
exponit de somno p̄p̄latiōis: de quo Dicit. xxj. e. Et som-  
nus meus dulcis mihi. Lant. v. a. Ego dormio et cor meū vi-  
gilat. Scōm b pōt ē cōhortatio ad vltros religiosos: Et dicit  
p̄p̄latiō somn? : q̄ ibi videt spūaliter interiora tñm. S; qm vult  
dñs q̄ ad actiūa cuiq; dicit: Sciētes tēpus: q̄ rē. c  
Nūc em p̄p̄ior est. Phil. iij. b. Dñs p̄p̄e est. Vel ideo a  
somo peccati surgēdū est: q̄ Nūc tpe gratiē. q̄ cum  
credidim? . i. q̄ credam? . i. q̄ credat aliq de nobis / vt p̄fide-  
rātes quō aperta est ianua misericordiē q̄ in sabbato claudet:  
sicut habet Eccl. xliij. a. d Nostra sal? : id est tpe nostre  
salutis: id ē mōis post quā debem? habere salutē. Iaco. vlt. b.  
Cōfortate corda vestra qm aduētus dñi appropinquabit. Ibi  
dēc. Ecce iudex ante ianuam assistit. Apoc. vlt. b. Ecce ego  
venio velocit. f Nox p̄cessit. Atq; more speculatoris in  
fine noctis diē appropinquare vidētis. Nox: culpę / infideli-  
tis et ignorantie. De p̄ma. i. Thessal. v. b. Qui dormiūt nocte  
dormiūt. De nocte infidelitatis. Eph. v. b. Eratis aliq tene-  
bre infide aut lux i dño p̄fide. i. Thessal. v. a. Oēs em vos filij  
lux est: et filij diēi sum? nō nocti: neq; tenebrarū. De nocte igno-



**S**i enim intellexisset oris suo imposuisset manū. **Arma lucis:** id est virtutes q̄ nos muniūt p̄tra iacula diaboli vt eis resista- mus & ad impugnādū ipm. Virtutes dicunt arma lucis: q̄ dā tur a lumine qd̄ est de⁹. Jaco. j. c. Om̄e datū optimū rē. Vel **Arma lucis:** bona opa. ij. Cor. vj. b. Per arma iusticię a dex- tris & a sinistris. Et. ij.

**Cor. x. b. Arma mi-**  
liticę n̄ sūt carna-  
lia: s̄ potētia deo ad  
destructionē muniti-  
onū. ij. Machab. xj.  
b. Apperuit p̄cedēs  
eos equos i veste cā-  
dida armis aureis ba-  
stā vibās. Eques q̄  
libet scūs: q̄ p̄posi-  
tus ē alicui: vt beat⁹ martin⁹: & sic d̄ alijs p̄cedēs i ecclia sua p̄  
excellētia exēpli. **Armis aureis.** i. opib⁹ ad q̄z cōparationē n̄ra  
sunt ferrea. **Sic i die honeste ābulēm⁹:** q̄ nocte latet i  
fidię rē. q. d. mō manifestū ē p̄ diē fidei qd̄ ē p̄t̄m: & ostēdit quōd  
honeste sit ābulādū i bonis opib⁹ remouēdo modū ambulādū  
ihonestē. **q̄d in comestatiōib⁹.** Glo. luxuriosis p̄uuiis  
rē. **Et ebrietatib⁹.** i. imoderat⁹ potatiōib⁹. Proverb. xx  
ij. c. Noli ēē i p̄uuiis potatorū. Eccl. xix. a. Opari⁹ ebriofus  
nō locupletabit. Ad istas nec spūalit. **In cubilib⁹:** in b̄pi-  
gricia. **Et impudicijs:** i. luxuria. Hęc duo p̄tā frequēter  
ex gula sequūt: Alia duo. i. p̄tētiō & emulatio frequēter p̄comitā-  
tur ip̄z op⁹ gulę. Ut hęc oīa sūt p̄tēsiō ibonestat⁹. **In cubilib⁹**  
Amos. vj. b. Qui dormit i lect⁹ eburneis. i. albis q̄si eburi-  
ciuit i strati⁹ v̄tis & comedit agnū de grege. Ecce quōd cōiūgit  
gulę ista. Esa. lvi. d. Amātes sōnia: & canes impudētissimi ne  
saciēt saturitatē. S. j. Ben. xxvij. b. Jacob supposuit lapidē ca-  
piti suo & facta ē reuelatio a deo. Dormientib⁹ aut in lect⁹ ebur-  
neis sūt illusiones a diabolo. **P̄s. Si ascēdero in lectū strati**  
mei: ip̄erfi rex erat. **q̄d in cōtentione.** ij. Timoth. ij. g.  
Noli p̄tēdere x̄bis: ad nihil em̄ vtile ē. **Et emulatio:**  
iuidia. Glo. hōz aut morboz rē. Gal. v. c. Si iuicē morde-  
ris & comedis rē. **Sed induimini.** Hęc est secūda rō p̄-  
pter quā debem⁹ b̄n p̄uerari p̄pter exēplū christi. **Induimi-**  
ni: p̄ p̄ormitatē vel vt vestē. Gal. ij. d. Quicūq̄ in christo ba-  
ptizati estis christū induistis. Et ibi habet q̄ q̄tuor modis de-  
bem⁹ christū induere. Apoc. xij. a. Dulci am̄ tra sole. Ita  
lōcus est iste p̄an⁹ purpure⁹ q̄ ex ip̄o pōt q̄libet sibi vestē ta-  
larē facere: null⁹ ad honestatē vitę & p̄uerfatiōis christi pōt at-  
tigere. Quidā aut vt venatores & milites diaboli hāc vestē si-  
bi valde curā faciūt: qdā vt hypocritę ex ea sibi faciunt capā  
ad pluuia: qdā simbras vestimētū sui q̄bus adheret totū lūfū.  
Mora aut q̄ in alba & patura ei⁹ significat q̄ nō possum⁹ p̄tin-  
gere ad vitā christi. De patura valde pax habet alba: sic nos  
de vita christi. Per albā mundicia quā debem⁹ habere in vita  
n̄ra: p̄ paturā vita christi: Per paraturā q̄ est circa collū signifi-  
cat q̄ in p̄ncipio vitę n̄re debem⁹ in intētiōe habere vitā eter-  
nā: p̄ eā q̄ est circa man⁹ qd̄ in opib⁹: p̄ eā q̄ sup̄ hūeros qd̄ in  
sustīnēdo aduersa: p̄ eā q̄ circa pedes qd̄ vsq̄ ad finē vitę n̄re  
debem⁹ vitā christi imitari. Hęc patura est ante & retro: q̄ de-  
bem⁹ p̄seuerare in his q̄ facim⁹ ad imitationē christi & in p̄-  
posito fideoz. **Et carnis curā ne fecerit:** s̄ fuerit for-  
mā christi i oib⁹. **In desiderijs:** Glo. Nō dico ad sustēta-  
tionē necessarijs rē. Job. xxxij. a. Onager non audit clamorē  
exactor⁹. Exactor ē p̄cupiscētia: q̄ extigit a nob⁹ q̄ ei nō debem⁹:  
videlicet ad delectationē comedere: sed vox eius audienda est  
vt comedamus ad sustentationē.

**Expositio**  
Glo. nō ergo sūt capitalia vitia. Sol. Capitalia dicunt vitia q̄ ime-  
diate egrediunt ex libidine: & hęc sūt t̄m septē: tamen nullū est  
peccatū qd̄ quādoq̄ occasionaliter nō generet ex alio: & iō nō  
sequit q̄ gula vel luxuria sit filia supbię. Ex hoc em̄ q̄ aliq̄s ē  
supbus facit magna cōiuiua: & inuitat hospitem ad bibēdum:  
plus bibendo: & sic inebriat. Et iterū q̄ cupidus hūanę laudis  
bene vestit se: & ex hoc vidēs se placere mulierib⁹: q̄siq̄ occasi-  
onaliter cadit in luxuriā. Oīa adq̄ciēdo p̄misit. Bar. vj. d.

**I**nfirmū aut i fide assumite. **Expo. Ca. iii**  
In h̄ capitulo ostendit quōd pax habēda sit ad pares:  
Et p̄mo si eos nō iudicam⁹. Scđo si eos nō scđalica-  
mus/ibi. Itaq̄ que pacē sunt. Tercio si infirmos suppo-  
niam⁹/ibi: Debem⁹ aut nos firmiores rē. Quarto si be-

**I**nfirmū aut i fide as-  
sumite: nō in discēpta-  
tionibus cogitationū. Alius  
em̄ credit se manducare oīa.

**ri/ibi:** In fide aut infirmū. Scđo q̄ si iudicas parē tuū ipe  
te ecōuerso iudicabit/ibi: Ali⁹ em̄ credit. Tercio: q̄ nō p̄-  
net ad nos iudicare pares/ibi: Tu quis es? Quarto: q̄ nul-  
lus pōt scire cōscientiā alteri⁹/ibi: Unusq̄s in suo sensu  
rē. Quinto q̄ opa alioz nō p̄tinet ad nos/ibi: Gratias em̄  
agit. Sexto: q̄ dānū vel lucrū alterius nō p̄tinet ad nos/ibi:  
Siue em̄ viuimus. Septimo: quia deus sibi iudiciū refer-  
uauit cuiuslibet/ibi: In hoc em̄ christus mortuus est.  
Octauo: pbat q̄ iudicare dei est non nostri/ibi: Om̄es em̄  
stabilitur rē. Scrip̄tū est enim. Nōno: reuocat a p̄-  
tō iudicio: p̄tētiō q̄ n̄ vult q̄s sc̄p̄m p̄tētiō det et iudicare q̄  
aliū/ibi: Itaq̄ vnusq̄s nostrū. Decimo p̄p̄ia aucte  
causam hōz iudicoy q̄ faciebāt romanū tūc t̄p̄s v̄tūm Apo-  
stolus. P̄mo: q̄ oīa cibaria mūda sunt/ibi: Scio & cōfi-  
do rē. Ortū em̄ habuerūt huiusmodi iudicia inter eos: quia  
quidā p̄uersi de iudęis p̄pter celū legis indiscrētū dicebant ci-  
baria esse discernēda: sicut in lege p̄cipit. Ali⁹ aut qui de genti-  
bus erāt conuersi dicebant q̄ nō: & ideo illi iudicabāt istos oīa  
comedētes ēē peccatores: Isti ecōuerso. Scđo d̄t̄m hāc  
causam: quia de cibo nihil p̄tinet ad vitā eternā p̄sequendam  
ibi: Nō est em̄ regnū dei. Dicit ḡ. m̄. **Infirmū i fide:**  
qui legales cibos discernit. **Assumite:** ad sanandū infir-  
mitatem fidei eius: & nō interficite simpliciter ip̄m iudicando.  
Deut. xx. d. Dēmō q̄ fecerit tibi amalech i via q̄i egredie-  
bar rē. extremos agminis tui q̄ lassī desidebāt occiderit. Per  
amalech aliquis qui lassos & repidos in fide occidit iudicando  
v̄scđalicādo vel trahēdo ad p̄t̄m. **q̄d i discēptatiōi-  
bus cogitationū.** i. nō ita vt de oculis iudicet cū res. La-  
les filiū dei exheredat quātū i eis est: quia Job. v. d. Om̄e iu-  
diciū dedit filio. Contra istos Job. xij. b. Nūquid faciē eius  
accipit? & p̄ deo rē. Soli em̄ oculi dñi cor inspicūt: & ideo qui  
iudicat de cōscientia alterius faciem eius accipit. Glo. Nō est  
em̄ damnandus/cui⁹ cogitatio non est aperta rē. **Alius  
enim credit se manducare/posse/omnia:** sine peccato.  
Glo. Perfec̄te fidei est nullū cibū d̄cernere & imūdū purare.

**Qui infirmus**  
**I**nfirmū aut rē. ex iudęis erant qdā q̄ pus eis p̄dicauē-  
rāt fidē & legalia cū euāgelicis seruāda dicebāt. Sicut lex mā-  
dabat Leuit. xj. & Deut. xij. Oīa mūda sūt mūdus: Lū. j.  
d. Act. x. c. Qd̄ de⁹ purificauit rē. Et de oculis iudicet. Bar-  
th. xij. c. Mora q̄ ē iudiciū suspiciōis: qd̄ ex fragilitate venit  
vt qd̄ vidēs aliq̄ loq̄ntē cū muliere: velut nolit q̄si subito iu-  
dicat q̄ mala intētiōe loq̄t cū ea. Et ē iudiciū temeritat⁹: q̄si nō  
t̄m suspicaf: s̄ ex rōne consentit & ille peccat. Et est q̄si iudiciū  
diffinitiois: q̄si q̄si oīno cert⁹ sit/dic: iste meruit dānari. Istic  
suo iudicio relinquēdū dicit Ap̄la. S. adhuc sūt qdā tales q̄ dī-  
cūt q̄ nihil ē comedēdū qd̄ nascit ex cotu: s̄ sūt relinquēdi suo  
iudicio. Contra. Hoc ē hereticū: vñ talis p̄dānaret vt heretic⁹.  
Itē q̄si dies natalis cadit in die veneris vel mercurij: aliq̄s est  
q̄ habet p̄scientiā q̄ tūc nō comedat carnes: q̄ relinquēdus est  
suo iudicio: Quid est ḡ q̄ aliq̄ ex cōtēcant tales: Sol. In p̄mit-  
ua ecclia multa cōcessa sūt p̄pter fidei modicitatē: et q̄ pauci  
erāt fideles p̄fecti: q̄ mō in t̄p̄e manifestatiōis fidei nō sunt ad  
m̄tēda sed heresis esset. Loquit ḡ Glo. p̄ t̄p̄e illo. Vñ herē-  
sis est dicere

**Expositio**  
Glo.







# Epistole ad Romanos

**S**ive enim vivimus dñio. i. a dño habemus. **S**ive morimur. dñi sumus. **E**st sexta rō. **U**el. **D**ñi sumus. i. a dño iudicādi. **I**n hoc enim. Septima rō. **U**el. **E**t. **U**ivimus et mortuorum dñes. et si dñat eis. habet eos iudicare. **E**t loq̃t̃ q̃ dñs hereticos q̃ dicebāt q̃ tñ post hāc vitā habz de iudicare ho-

mies nō i vita p̃feti. **I**n hoc. i. ad h vel ad h significādū. e

**Tu** aut qd iudicās. ex q̃ christ⁹ re- tinuit sibi iudiciū. f

**Quare** sp̃nis fra- trē tuū. post q̃ iudi- casti ipm esse malū. **E**sa. xxxij. a. **U**e q̃

Jaco. 4. c

De. peni. et re- mis. cū ex ore.

sp̃eremus. nōne et ipse sp̃erneris. **A**n- te tribunal christi.

**Joh.** v. e. **P**ratē dñi et iudiciū facere. q̃ fil⁹ hoīs ē. i. p̃pterea q̃ gessit in hoīe. **S**criptū ē enim. **E**sa. xlv. d. **P**robat aucte- ista q̃ debet dñs iudicare homines. **I**bi flectet. subij-

ps. 3.

ciat. **K** De genu. tā boni q̃ mali. **P**hil. ii. b. **E**t in noīe ei⁹ oē genu flectat. **P**s. Dia subieciisti rē. **U**is lingua. lingua

cordis. qd erit i iudicio. qñ libri p̃ficiat apient. **D**aniel. vij. c. **L**ibri aperti sunt. et iudicati sunt ex eis q̃ erāt sc̃pti in libris.

**Apoc.** xx. d. **V**idi mortuos magnos et pusillos rē. **I**n **U**is vni⁹ q̃sq̃. **A**lia rō. q̃ vni⁹ q̃sq̃ pot⁹ se debet iudicare q̃ aliū **L**uc. xvi. g. **R**edde rōnē vilicatiōis tuę. j. **C**or. xi. a. **S**i nos

metip̃os dñi iudicārem⁹. nō vtiq̃ dñi iudicāremur. **P**ro se ra- tionē reddet. et etiā p̃ alijs q̃ plati sunt. **M**iere. xij. c. **U**bi ē

grex q̃ datus est tibi. pecus inclutū tuū. qd dices cū vilitate rit te dñs. tu em docuisti eos. aduersū te. et erudisti eos in ca-

put tuū. **S**ed ne videret h dñs facere mētionē de grege oīū vltiaz bestiaz dñe p̃ **E**zech. xxxij. g. q̃s sit ille grex. **B**reges

pascue meę hoīes estis. iij. **R**eg. xx. g. **L**ū trāsiret rex clama- uit ad eū p̃pheta. et ait. **S**eru⁹ tu⁹ egressus ad p̃liandū comi- nus. cūq̃ fugisset vir vn⁹ adduxit eū qdā ad me. et ait. **C**usto-

Expositio Blo. ps. 83.

di vir istū. q̃ si lapsus fuerit. erit aīa tua. p̃ aīa illi⁹ rē. **O** **S**z hoc iudicate. discernite. eligite hoc. **P**he ponatis of-

fendiculū fratri. vt pereat. **U**el scādālū. aliquid vn- de possit contristari. et sic occasionaliter peccare.

**U**arū actio et vox laudis. **P**s. **V**ri q̃ habitāt in domo tua dñe rē. **E**t dñe cassianus q̃ laus erit vocalis cui p̃sentit ecclia. **E**t

nora q̃ dñe **A**ug⁹ i li. xxi. de ciuitate dei. **I**bi vacabim⁹ et vide- bim⁹. videbim⁹ et amabim⁹. amabim⁹ et laudabim⁹. **E**t solet q̃

ri. cū visio et amor sint due votes aīę. q̃re si erit laudatio tertia dos. **E**t dñe q̃ habit⁹ sūt. p̃ptie votes. nō ac⁹. **U**ñ visio et amor

put sūt habit⁹. votes sūt. **L**audatio aut. p̃ptie ē ac⁹. ip̃ius visi- onis. amoris xō vt incitat. et iō nō fac laudatio aliā vote a vi-

sione. sicut laudatio p̃ carmina nō facit aliā artē ab arte p̃ quā sūt illa carmina. **S**cōm hoc de malis ac bonis accipit. q̃ vtri q̃ iudicabunt. **C**ōtra. **Joh.** iij. c. **Q**ui nō credit. iā iudicat⁹ ē.

**I**n infideles nō iudicabunt. **I**te **P**s. **N**ō resurgēt impij in iudi- cio. **S**ol. **E**st iudiciū p̃denatiōis. et est iudiciū disceptatiōis.

**U**trōq̃ iudicabunt fideles mali. sed infideles tñ iudicio p̃de- natiōis. **U**ñ iā iudicat⁹ est iudicio p̃denatiōis in pte. q̃ q̃ non

credit. iā habet tenebras interiores. p̃pt q̃s caret visioe dei. q̃ erit maxima pena inferni. **I**n die aut iudicij iudicabit qñ. p̃ij

ciat in tenebras exteriores. **A**d illud. impij nō resurgēt i iudi- cio. vey est in iudicio disceptatiōis. **Q**uare autē cū illis q̃ fidē

habuerūt fiet disceptatio. **A**d maiorē penā. q̃ mag⁹ peccauē rūt q̃ infideles in eodē genere peccati. **H**abitū tñ est supra ab **A**mb. q̃ p̃derit eis. q̃ fidē habuerūt. qd verū est q̃tū ad h q̃

nō peccauerūt. articulos q̃s crediderūt. **P**recio sanguinis. **J**. **C**or. vj. d. **E**mp̃i estis p̃cio magno. tanti emit. vt sol⁹ possi- deat. dicit ibi **B**lo. j. **P**et. i. c. **N**on incorruptibilis rē. **N**ec

tenebit mors illū. p̃ q̃ mortu⁹ est. sed p̃ oib⁹ mortu⁹ est. ergo mors eterna nullū tenebit. **C**ōtra. **P**s. **D**ors depascet eos. **S**ol. **D**ors est p̃ oibus q̃ ad sufficiētiā. nō p̃ oibus quo ad

efficientiā et vilitatē. **U**ñ. **P**ro q̃ effectus. **L**iber in mortuis. a causa mortis. i. a peccato. **H**oc sumptū ē de **P**s. **I**nter mor- tuos liber. **S**ed aliter nūc regnāt. p̃pei certitudinē. **L**ic. per rei apphēsiōnē. **Q**ue sursum. **E**ol. iij. a. **I**ta vt sint in regno ei⁹. qñ cōplebit illa petitiō **D**an. vi. b. **A**dueniat regnū tuum.

**S**z queris de h qd dicit hic **B**lo. **P**o-

stremo regnabūt cū illo vt sint in regno ei⁹. **S**z etiā modo sic regnāt et sūt i regno ei⁹. i. in regno militā-

ris ecclie. **S**ol. **R**e- gnū appellat h trū phantē eccliam. i. q̃ p̃fecte regnat christ⁹ eo q̃ nullaz ibi parit

tradictionē. in mili- tate aut multas pati- tur tradiciones. et ideo nō est ita p̃ptie regnū. **P**ioz. i. hīde-

liū. **A**lioqñ. nisi eēt de ecclia. **N**ec ad altare dei fieret mēoria eoz. **A**d istam. oratiōes sūt p̃ fidelib⁹ viuis et mortuis in ipsa

missa. **U**el hoc itelligit q̃tū ad diuisionē hostie. cui⁹ sūt tres ptes. **Q**uay vna ponit in sanguine. p̃ viuētib⁹. q̃ sanguis se-

des est aīę a q̃ est vita. **A**lia reseruat donec post. p̃ illis q̃ sūt adhuc in purgatorio. expectātes stolā aīę. et post. stolā corpo-

ris. **D**e hoc q̃ dicit post. modo nō obseruat. **T**ertia q̃ sumit si gnificat iā receptos in glā et regnātes. **E**t est argumētū q̃ nō

valet sacramētū altaris illis q̃ nō sūt mēbra christi. vñ nō va- let illis q̃ sūt in inferno. **E**t nora totā **B**lo. ab illo loco. **S**ic p̃

oīū mortuoz. vscq̃. **D**ēbra sūt ei⁹. **S**ed queris. ex quo defun- cti sūt. nō sūt. q̃ nō sūt mēbra ei⁹. **P**reterea fm hoc illi q̃ sūt in purgatorio sūt de ecclia. **C**ōtra. **N**ō sūt de trūphāte. con-

stat. et de militate quō sūt. **E**t dicēdū q̃ adhuc sūt d militante. large. militia em nō solū p̃sistit i pugnationē. s̃z etiā i sustinētia. ip̃i aut sustinēt. **A**d illū **E**x q̃ defuncti rē. dicēdū q̃ licz nō sūt. tñ

sūt mēbra ei⁹. **E**t ē silis obiectio d̃ isto xbo. **T**u es sacerdos i gēnū. q̃ i triduo fuit hō. sacerdotiū em hoīs ē. **S**ol. **S**acerdos fuit. et tūc rōne characteris sacerdotij q̃ mansit in triduo in aīa

christi. similiter et hoīs dicunt mēbra christi et ecclie. **F**acta captiua. necessitate mortēdi et necessitate peccādī. **D**e cōlo mi- sit. **P**s. in persona humani generis. **E**mitte manū tuā de al-

to. **N**ec opus eius periret. p̃ qbus mortuus est. ergo si christ⁹ nō fuisset mortuus. q̃libet hō periret eternaliter. **C**ōtra. **A**bra-

am et ali⁹ sancti digni erant vita eterna. ergo eis redderet. **E**t dicēdū q̃ nō. p̃pter exceptionem cōtra originale. **R**esurrexit vt iustificatos secum viuere faciat. ergo resurrectio christi est

cā nre iustificatiōis. **S**z que cā. **E**t dicēdū q̃ ibi nō dñe causā sed signū. **L**esurrectio christi fuit signū nre resurrectiōis sp̃ua- lis. **U**el resurrectio christi ē causā motiua nostre iustificatiōis

hoc modo. **E**x hoc em q̃ credimus christū resurrexisse a mor- tuis. accingimur ad bene operās. dū vt et nos cū ipso resurga-

mus. **T**u autem manducans omnia. non facis differentiam in cibis. **C**ausas dñi iudicabit. **U**nde **M**iere. xxi. f. **E**go sum te- stis et iudex. **I**n **E**saia. xlv. d. **I**n memetipso iuravi dicit do-

minus. **E**t. j. **V**bi curuabit omne genu rē. **N**on rephenda- mus. sic inhibetur iudiciū p̃sumptiōis. **U**el si aperta sint rē. vt de sanitate desperemus. sic inhibetur iudiciū diffinitio-

nis. **M**ora **B**lo. **I**n his enim duobus rē. vscq̃ ibi. **N**olite iudi- care **D**an. vii. a. **I** Scio et p̃fido. **D**ehortat⁹ ē eos a cau-

sis discordiē q̃ pacē mutuā ipediūt. hic remouet causas et ori- ginē iudiciōz. qdā em p̃uersi de iudeis dicebāt qdā cibaria eē imūda. fm qd p̃cepit dñs **L**eu. xj. b. vbiq̃. et iō iudicabant

gētiles q̃ nō **I** Scio et cōfido rē. **A**bsoluit a lege. q̃ ad ceremonialia. **N**ī bil cōmune. i. imundū per ip̃sum. id est post eius aduentū. fm negatio includitur vel per ip̃m. id est post eius aduentū facuz est q̃ nihil cōe sit. **U**el p̃ ei⁹ creationē. fm h negatio includit. i. nlla res habet ex creatiōe imūdiā. **S**z videt hēc **B**lo. sibi ip̃i

ptaria. **E**x hac em vltima pte manifeste patet q̃ an aduentum christi erant

ps. 17.

Altoz

Esa. 45. d

ps. 11. b

23. q. 4. c. 11

quia carbo-

et. c. f. 10.

C

23. q. 1. 4. 11

cum paulus.

ps. 143.

Ad litteram

Expositio

Blo.



gentiles qd no discernebat in cibis: gentiles ecouerso dicebat eos iudicare cu euangelio. Continua sic. Dico: ne ponat offendi culu frub: et maxime i discretioe cibor: qz Scio r p id e: co fido. Confidebat em chistu ee fine legi: vñ i legalia cessa/ re: ita no erat faciēda cibor discretio. a. **Q**uod nihil cōe p ipm. Duplicit legi: qz negatio pōt includere hāc determinati onē p ipm: Et loqf more iudeor appellatiū cōe imundū. Sic loqf etiā dñs Dar. xv. b. Dāducare cōlb manib no coinq nat hoim. Iudei em qz qbusdā cibarijs nō vtebant. pph bñ bitionē legi: pph quā p imūdijs habebat: gentiles xpo eis cōiter vtebant: pph hoc nō mē cōitatis ad imū/ diā transfulerūt. Vel a vasis supū ē: qz cū oī sanctificatiōe ta bernaculi i cōmunes vsus eēnt sanctificata tabernaculo/ ea nō licebat in cōmunes vsus transferre. Vñ illa sancta dicebant: r ea in qd cōmunes vsus fiebat: imūda vocabāt: r ex bñt i ci bīs dixerūt cōes ee imūdos. Lege q sic. Nihil cōe p ipm: id est nihil habet ex creatiōe qd sit imūdu. Vel vt negatio ex/ cludat a determinatione. i. p ipm factū est qñ venit q nihil es/ set imūdu: qz ipse finis ē legi: vñ redierūt cibaria ad imūdiā quā ex creatiōe habuerūt. b. **N**isi ei q existimat. j. Tmo tibi. i. b. Oīs creatura dei bona rē. sanctificat em p xbu dei r oīōe. S. Dar. xv. e. dicit: Vñ ē spūscō r nob nihil vl tra iponere vob oner/ nisi vt abstineatis ab imolatis simula/ croz r sanguine r suffocato r fornicatione: r scripserunt ibi apli pueris de gētib: q nos debem ab his abstinere: r hos ei bos p imundis habere. Ad idē sup Eccl. xliij. g. Oē mortū cinis ē a bestia captū de aub/ r pecorib nō comedāt sacerdo tes. Jbi Blo. Hieronymi. Juxta fram oī generi electo regall r sacerdotali. i. chistiano: qd vñctū ē oleo spūali: Hec pcepta pueniūt vt morticini nō comedāt: rā de aub/ qz pecorib: cu/ ius sanguis effusus nō est: qd in Act. aplor dicit suffocati: q necessario obseruāda: aplor de hierusalē monet epla/ r captū a bestia: qz r ipm sñt suffocati ē: Et pdenat sacerdotes q i tur dis siccūli qñtib/ r bñmōi: hēc auiditate gule nō custodifit. Quid ē qd dīc Apl: nihil cōe. Sol. Qd dīc Apl vey ē vt faceret em oīa comestibilia comedere nisi sciant ee p salutē corpis. Ad id qd dicit in Act. Rñdem q p illa xba voluerūt dicere apli illud Titū. ij. c. Sobrie r pie r iuste viuam. Jn b em q eis phibēt fornicationē/ itelligit sobrietas. Jn b em q cultū idolor pietas. Jn b q abstinere a suffocato r sanguine iu sticia. i. vt nō occidāt primū: nec ei maleficiāt. Vel ad litterā eis pceptū ab his abstinere vt sic pacē haberēt cū cōuersis: de iudeis: qd hēc erat abominabilia: Sā postea retractatū ē ab aplis: licet nō inueniat scptū: sicut hic retractat Apl. Ad illd Hieronymi dicit: q b dicit qz cū hō naturalit abhorreat co medere reliqas lupi r aliaz ferar: vix pōt ee qñ hēc comedat ex libidine: r nō p necessitate. Vñ patet in fine Blo. q b dicit p sacerdotes q auiditate gule comedebāt talia. Nisi ei q exi stimat. Blo. Spō istū iñmū imūdu ē qd putat nō ee edēdu. **C**ōtristat: qd min est qz scādalizari. **N**ō fm chari tate: imo p charitatē ambulat. Vñ min dicit: r plus signifi cat. **P**erdere. i. occasio esse pēnitōis. **P**ro q chri stus: rām fecit q mortu ē. **N**ō q blasphemet bo nū nrm: comestio nra q i se bona ē. Iudei em vidētes q gē

filior rē. Cibus tñ dicebat ee mūdōs pcessos ex lege Leuit. xj. b. Deut. xliij. a. Dñs i euāgelio Dar. xv. a. Est infirm in fide: qz non credit q cessent legalia etiā post qz fili dei venit r passus est. De q. s. eodē. Apud istū imūdu est q putat non esse credēdu: s nō nisi qz hoc dicit ei pscētia q cōstat erronea q pscētia erronea ligat. Ne ponas offendiculum vel scādalū: Opatio vel dictū alicui dicebat offendiculū qñ pph dictū vl factū ei aliqz fidē habēs resiliebat a fide: vel qñ de hoc pēni tebat q venerat ad fidē: licz adhuc nō recederet a fide: Scāda lum vero dicebatur quando per factum vel dictum alicui fides r ea q fidei sūt vertebantur in tēdi um. Et sic patet q minus erat scanda/ licare aliquem q of/ fendere/ vt. s. dixit Blo. Jn quo peccas. i. q non ambulat fm charitatē: s q dat elemosynā r non ex charitatē/ s naturalī pterate/ nō ambulat fm charitatē: q peccat. Scdm bñiam vi def q qlibet teneat facere ex charitate oē qd facit: qz qlibet te neq nō peccare: et si facit/ nō ex charitate facit: q teneat facere ex charitate qd qd facit. Jtē q nō ambulat fm charitatē/ peccat r mortaliter: qz de mortali loquit Blo. S. oīs q peccat veniali ter/ ambulat nō fm charitatē: q peccat mortalit. Qd etiā alif videt: qz oē dānū spūale in infinitū mai est dāno tpali: s oīe peccatū dānificat aīam: qz nō ē malū nisi qz admitt bonū: sed q furto dānificat pximū. i. in tpali re/ peccat mortalit: q cū qñ bet teneat se magis diligere q pximū q dānificat aīam suā p veniale/ mortalit peccat. Sol. Qui nō ambulat fm charitatē: id ē p charitatē: sicut illud. j. eodē. Quicqd nō ē ex fide/ pecca/ tū est. i. qd qd ē p fide: r sic etiā itelligit illd: Qui ideuote orat/ iudiciū sibi postulat. i. q orat p deuotionē. Ad illud dicendū q q peccat venialiter/ vel etiā facit aliū peccare venialit: licet nō ambulet fm charitatē: tñ nō ambulat p charitatē. Ad illud q oē pcrū dānificat aīam rē. Dicēdu q iste q facit aliū nimis rē dere vel bibere vt inebriat: nō itēdit eū dānificare: nō em intē dir naturalia ei/ dīminuere: s ille q furat tpale/ intēdit pximū dānificare: r ppterea in eo q inebriat/ nō sp necesse est q dīmi nuant naturalia vel gratuita corrupant: licet ad tēp/ liget rō. S. meli ē dicere sic: Pcrū nō ē pcrū rōne dāni in materia: qñq em pl peccat q sumit modicū qd/ qz cētū marcas: s est pcrū/ qz ex libidine: r mortale/ qz ex mortali: r veniale/ qz ex ve niali. Qui aut vult possessiones alicui in vsus ppios r domi niū ipso nesciēte vel p volūtatē ei/ trāsferre: nō pōt p facere nl/ si ex libidine mortali: q aut inebriat aliū/ pōt p facere ex libidi/ ne veniali. Quātū valeat sal/ fratris. i. quātū debem diligere salutē frīs. Friuola facere: q ē distinguere i comedēdo hoc vel illud. Per hoc minimū cetera bona nō obfuscant. Sed aut ap pellat minimū veniale: aut itelligit de mortali. Si minimū ve niale: sic nō pgruit auctoritas Ecclielis: quā inducit ad con firmandū hoc. Si appellat minimū mortale: quomodo ergo vey est q sit minimū cum sit malus in infinitum oīi veniali. Sol. Loquit Blo. de mortali qd dicit minimū: qz de re mini/ ma. i. d cibo r potu: Vñ in Eccliele. xviij. c. sēsus ē. Quia no/ cet/ comestio. i. Abstine qz nō ē cā regni dī: Immo videt: fact/ comedēdo pōt mereri regnū gel: r ad meli/ sustinēdu laborem p dño: Ppterea hoc nō itelligit tñ de illis q comedebāt cū scādalo fratris: s de illis q abstinēbant: abstinētia q nō ē cau/ sa regni dei: qre q tñ comedat i sacra scptura/ vt Numeri. vi. p totū de nācargis. Et dīere. xxxv. b. de rechabitis q nō bibe bāt vinū. Et Luc. j. b. de iohāne baptista. Vinū r sicerā non bibet. Sol. Comestio vel abstinētia dicit nō esse cā regni dei: id est nō est de necessarijs ad regnū esse. Comedere em nō ē ex se vel in se meritorū/ nec abstinere: r etiā nō est in pcepto. Qd si esset p nullū scādalo omitteres. Ex hoc videt q illa q nō exi gunē ad salutē de necessitate/ vel nō sūt in pcepto: oīa debeat dimitti ppter scādalu fratris. Ad qd facit Blo. sup illud Dar thei. xviij. a. Quicqz scādalizauerit vñū rē. sup habita ē. S. ex hoc videt q qlibet teneat nō repetere sua si credat hoc esse q in scādalu illius

Expositio



¶ Iste nō distinguit in cibos: dicebat: leccatores sūt: nō hūi cre-  
dūt: et ē hūi p̄ma cā q̄re scādaliq̄at. a. **Nō est em̄ regnū.**  
Hec ē scda cā. i. regnū dī n̄ acq̄rit p̄ cibū v̄l potū. Blo. **Nō em̄**  
cibor̄ vsus zc. b. **Saudiū i spūscō.** i. dōnis spūscōi blla  
rit zc. ḡfartū actiōe accipiēdo: v̄l. i. a spūscō. c. **Qui em̄.** Hū  
dico q̄ iusticia v̄fart̄.  
z ē causa regnī. d.

**Qui em̄ seruit:** in  
his trib⁹ christo. e

**Placet dō:** p̄ gau-  
diū i spūscō. f. Et

**pbat̄:** i. approbat̄  
s. **Hoib⁹:** p̄m iusti-  
cia z pacē. h. **Ita**

**q̄.** Redit ad p̄ncipa-  
le remot⁹ causis iudgōz: p̄ q̄b⁹ pax ipediebāt: z iuitat p̄cludē

do ex p̄dict̄ ad pacē. **Edificatiōis.** i. p̄firmatiōis i bono.  
l. **Op⁹ dī.** Blo. p̄ offēdiculū scādaliq̄ado p̄mū. **Mora Blo.**

**nō p̄t porcū zc.** Si em̄ p̄t cibū zc. **Q̄dīt q̄ p̄t abstine-**  
tiā n̄fz n̄ debem⁹ f̄res n̄ros scādaliq̄are. **Nō p̄m charitatē**

**ābulas.** j. Cor. x. g. Si q̄s aut̄ dixerit: h̄ imolatū ē idol⁹: nō  
lite māducare p̄t illū q̄ idicauit. i. ne iste credat q̄ i bonore ido-

li māducat. **Holi cibo tuo illū p̄dere.** p̄ q̄ christ⁹ mor-  
tuus est. i. Cor. vii. c. Si em̄ q̄s viderit eū q̄ habet p̄sciam.

a. **Nō est regnū dei esca.** j. Cor. vii. c. Esca em̄ nos nō  
cōmēdat deo. Aug⁹ in. iij. li. de doctrina christiana. **Fieri em̄**

pōt v̄t sine aliq̄ vitio cupiditat̄: vel voracitatis p̄ciosissimo ci-  
bo sapiēs v̄rat: insipies aut̄ feridissima gulē flāma inardescat:

z san⁹ quisq̄ maluerit more dñi p̄sce v̄sci: q̄ lenticula more  
esau nepot̄ abrag: aut hordeo more iunetor̄: nō p̄p̄ea p̄tine-

tores nob̄ sūt plerq̄ bestie: q̄ v̄ltorib⁹ alunt̄ elc: nā in oib⁹  
h̄mōi reb⁹ n̄ ex eaz̄ rep̄ natura q̄b⁹ v̄timur: s̄ ex cā v̄tēdi z mō

appetēdi vel p̄bādus vel iprobād⁹ est: supple bō. b. **Sed iū-**  
sticia z pax z gaudiū zc. est regnū dei. i. causa cōgregadi

cū deo. **His trib⁹** ordinavit nos ad p̄mū: cōtra tria q̄b⁹ nos  
male habem⁹ ad eū. **P̄mū** est nō reddēdo qd̄ suū est: secūdū

in auferendo qd̄ suū est: tertiu⁹ xō impiēdo qd̄ suū ē. **Iusticia**  
reddim⁹ ei qd̄ suū ē: pace nō auferim⁹: gaudiū cōicam⁹. **Hec**

habent in trib⁹ p̄cept̄. **Barth. vii. b.** Quēcūq̄ vultis v̄t faci-  
ant vobis hoies zc. i. reddite eis qd̄ suū est. **Tob. iij. c.** **Nō fa-**

**cias aliq̄ zc.** i. nō auferas ei qd̄ suū est. **Itē Leuit. xix. d.** **Dili-**  
ges p̄ximū tuū s̄c̄ tēipm. i. s̄c̄ v̄s tibi cōicare tua: sic cōmuni-

ca p̄ximo. e. **Placet deo z pbat⁹ est hoib⁹:** sicut moy-  
ses de q̄ Eccl. xlv. a. **Dilect⁹ deo z hoib⁹ moyses.** h. **Itaq̄**

**que pacē sūt sectemur:** q̄ **Barth. v. a.** **V̄ti pacifici.** **P̄s**  
**75.** **Inq̄re pacē.** Et alibi. **In pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹.** i. in hoib⁹ pacifi-

cis. **Deb. xij. d.** **Pacē seq̄mini cū oib⁹:** **Et q̄ edificatiōis**  
**sūt:** xbo z exemplo boni opis. iij. **Regl. v. d.** **Wiblij p̄pauē-**

**rūt ligna z lapides ad edificādū domū dei.** **Wiblij** interpretant̄  
litterari vel librarj a libra. **H̄i sūt p̄cipue p̄dicatores** q̄ xba

z opa debēt esse librata: z tūc cedūt i edificatiōē alioz. **Sz p̄**  
**ptariū dicūt de eis in P̄s.** Quasi in sylua lignoz securib⁹ ex-

ciderūt sanuas zc. **Aggei. j. b.** **Ascēdite in mōtē.** i. in p̄uersatio-  
nis eminētia: portate ligna z edificate domū. k. **Holi p̄t**

**escā destruere op⁹ dei.** i. ḡfam i p̄ximo. **Qd̄ significatū fu-**  
it. ij. **Dachab. vi. d.** **Eleazar⁹** cogebat comedere carnē porci:

nā: s̄ noluit: z delat⁹ sūt ei carnes licitē ab inimicis suis: v̄t ab  
alijs credet̄ comedere illicitas: z sic euaderet. **Qui r̄ndit:** **Nō**

**em̄ eratē nostrā zc.** **Urīnā** a multo licit⁹ sic abstinēt tbeologi.  
m. **Bonū est nō māducare carnē.** Scādaliū oriebat̄ in

romanos: q̄ qdā indifferent̄ oia comedebāt corā alijs: z quia

Expositio  
Blo.

in scādaliū illius q̄ habet. **Itē teneor p̄l** diligere aīam p̄ximū  
q̄ meā: s̄ si vehemēt̄ opinor q̄ scādaliq̄abit̄ si repeto mea: te-  
neor nō repetere. **Itē. j. Cor. vii. d.** **Si esca scādaliq̄at fratrē**  
meū: nō māducabo carnem in eternū. **Itē** ieiunare q̄ta feria  
q̄nq̄ est dimittdū p̄pter scādaliū societatis: z hoc est bonū: s̄  
cū repetere sua sit indifferent̄: multo maḡ dimittdū. **Item**  
**j. dicit Blo.** Et etiā bona sūt dimittda p̄pter scādaliū: si intel-  
ligit̄ hoc generalit̄: s̄ multo maḡ indifferent̄: si tñ de necessa-

rijs ad salutē: nō videt̄: q̄ etiā x̄tras triplex nō est dimittdenda  
p̄pter scādaliū vitē: doctrinē z iusticiē. **Sol.** De necessarijs ad  
salutē sine q̄b⁹ nō est sal⁹: nō est dimittdū p̄pter aliq̄d scāda-  
lū. **Un̄ triplex x̄tras nō est dimittda:** qd̄ sic est intelligēdū. i.  
ptariū illi⁹ triplicis x̄tras: nō est incurrēdū: etsi ex hoc scāda-

licat aliq̄. **Un̄ nō ē**  
fornicādū p̄t scāda-  
lū alteri⁹: vel come-  
dendū ei q̄ habet ex

voto vel p̄cepto: nec  
ptariū iusticiē iudi-  
cādū vel p̄dicādū: s̄

q̄nq̄ pōt differri q̄  
nō hat iustū iudiciū  
p̄pter scādaliū alteri

us: z s̄lt̄ q̄ nō p̄dicetur x̄tras doctrinē. **Ad aliud dicendū** q̄  
illa dimittdi debēt p̄pter scādaliū q̄ v̄tilitas recipit cōpensatio-  
nē: v̄t si v̄tilitas dimittdi p̄pōderet scādalo. **Ad aliud dicēdū**  
q̄ bñ pōt q̄s repetere sua: licet scādaliq̄et ille a q̄ repetit: q̄ v̄i-  
litas in repetēdo p̄pōderat scādalo: q̄ sic p̄seruat v̄ritas eccle-  
siē: q̄ scindere s̄ i iuicē auferret sibi hoies: z nullus repeteret.

**Ad illud Apli:** **Nō māducabo carnē zc.** dicēdū q̄ tūc erat cer-  
tū z manifestū q̄ multi recedebāt a fide p̄pter cibos: sed modo

non est sic. **Si autem** probabiliter dīctaret mibi consciētia: q̄  
si non comedo de tali cibo: non scādaliq̄abitur et si comedo

scādaliq̄abitur: debeo abstinere. **Similiter** de ieiunio quarta  
feria: nisi habeam de voto: vel p̄ceptum sit mibi q̄ hac die

abstineam: tunc em̄ est mibi qdāmodo de x̄tate vitē. **Esu eo-**  
rū nō acq̄ritur regnū dei. i. vsus hoz nō ē necessari⁹ ad acq̄rē-

dū. **Nō em̄ mltū interest oīno zc.** imo mltū: q̄ crapla etiā mor-  
bū corpalē generat. **Et dicēdū q̄:** **Blo.** seipsam soluit cū addit

**Pro v̄tutudinis suę necessitate.** **Scio abundare.** **Phil. iij. c.**  
**Sic iustificat̄.** i. pbat⁹ **Barth. xj. c.** **Ut fratri facias:** **Barth.**

**vij. b.** **Tob. iij. c.** **Quē est effect⁹ iusticię:** s̄ pax nō est x̄t: sed  
effect⁹ x̄tur. **Ad idē in libro de ciuit. dei.** **Pax ē ordinatissima**

z p̄cordissima societas fruēdi deo inuicē: nō est q̄ x̄t. **Contra.**  
**Discordia est vitū:** s̄ p̄cordia est x̄t: z idē ē p̄cordia et pax: s̄

pax est x̄t. **Sol.** **Pax nō est x̄t:** s̄ stat⁹ effect⁹ x̄tur. **Post⁹**  
q̄ em̄ q̄s diu exercitat⁹ est in ope x̄turū: habet pacē pectoris

z ad p̄ximū. **Sz p̄cordia sumit duplici.** **Uno mō idem est qd̄**  
**pax:** z est effect⁹ māsuetudinis: sicut habet sup̄ **Barth. v. z nō**

**est x̄t.** **Christ⁹** q̄ nulli scādaliū fecit. **Contra.** **Esa. vii. c.** **Erit**  
nobis in sanctificationē: duab⁹ aut̄ domib⁹ israel in lapidem

offensiōis z petra scādali. **Itē Barth. xv. b.** **Scis q̄ phari-**  
sei audito hoc x̄bo scādaliq̄ati sūt: s̄ dñs eos scādaliq̄auit: q̄a

scādaliq̄are est dicto vel facto minus recto aliq̄ occasiōē ruine  
dare. **Itē** aut̄ nulli dicit̄: licet mltū eo offēderet se: sicut si aliq̄s

puteret ad pietē: partes nō offēderet eū: s̄ ipse seipm. **In ge-**  
**nesi. j. d.** **Esau lentes.** **Gen. xxv. d.** **Iudēi carnes.** **Ezo. xvj. c.**

**Qd̄. i. māna dabat zc.** i. q̄ ihiabat **Mūeri. xj. c.** **Pluebat māna**  
**Ezo. xvj. c.** **Et v̄t sciremus:** v̄t p̄secutiū nō causale. i. ex h̄ci-

mus q̄ creatura dei nō ē i culpa: s̄ iobediētia p̄mi hois. **Cre-**  
**tura dei omnis bona est.** j. **Timoth. iij. a.** **Inobediētia cōru-**

**macē.** **Deut. xxj. d.** **Nō p̄pter porcū.** i. nō p̄pter delicatū cibū.  
**Obsonij timeo:** qd̄ ē cib⁹ sumpt⁹ p̄tra sōnū. **Qd̄ cibo cēt vsui:**

**id est qd̄ necessariū erat in vsu cibor̄.** **Māducare.** **Gen. ix. a.**  
**Velat̄ cibo carne.** iij. **Regl. xvij. a.** **Un̄ ibi dī:** **P̄ceptū coruis**

**v̄t pascat te.** **Johānē zc.** **Barth. iij. a.** **Dauid p̄t aque v̄side-**  
**ritū.** ij. **Regl. xxiij. c.** **Et. j. Paral. xj. d.** **vbi habet q̄ cū dauid**

**desideraret aquā de cisterna bethleē:** qdā exponētes se piculo  
mort⁹ p̄ mediu⁹ hostiū attulerūt de illa aq̄: dauid aut̄ noluit bi-

bere: dicēs q̄ p̄ciū sanguinis erat. **Regē n̄m nō de carne:** s̄ de  
pane. **Bar. iij. a.** **Scādaliq̄at̄.** i. p̄ristat̄. **Sille. s. eodē.** **Scā-**

**daliū.** i. p̄ristationē. **Et nota** q̄ offēdiculū est q̄n q̄s p̄t mala  
opa credētū recedit a fide suscep̄ta: **Scādaliū** siue p̄ristatio ē

q̄n q̄s p̄pter mala opa ecclē p̄gnitet de fide suscep̄ta: s̄ tñ nō re-  
cedit a fide. **Infirmari aut̄ dicūt q̄s q̄n p̄pter mala opa creden-**

**tū vertit̄ in tēdiū:** tñ nō recedit nec p̄gnitet. **Sz dubitare inci-**  
**pit.** **Ex hac dubitatiōe** vertit̄ ei fides in tēdiū. **Quā. f. fidem.**  
**Mul⁹** auferat̄. i. cui⁹ meritū null⁹ auferre poterit̄. **Nō coram**

abstinēte. i. ad



aliū discernēbat: Cōtinua sic. Dico q̄ oīa mūda sūt: et tñ bonū ē nō māducare carnē: Itēq̄ supple facere aliqd. a. In q̄ fra-  
ter tuus offendit. Silbert<sup>us</sup> exponit sic hec tria x̄ba. b. Offe-  
dit: vt tardius credat. c. Aut scandalizat: vt peccat. d.

**A**ur infirmat: vt de his q̄ ad fidē p̄tinet dubitet. Bonū est  
nō comedere. Unde  
in iij. libro de doctri-  
na christiana. Quis-  
q̄ aut reb<sup>us</sup> p̄tereun-  
tib<sup>us</sup> restituit<sup>ur</sup> vñ q̄  
sele habeant mores  
eor<sup>um</sup> q̄bus vult:  
aut itēperat<sup>ur</sup> aut su-  
perstitiosus est: quis-  
q̄ x̄o sic vñ eis vt

a frater tuus offendit: aut scan-  
dalizat: aut infirmat. Tū fidē  
quā habes p̄nes temetipm:  
s habe corā deo. Beat<sup>us</sup> q̄ nō iu-  
dicat semetipm i eo qd pbat.  
b Qui aut discernit: si mandu-

Expositio  
Blo.

metas p̄suetudinis bonor<sup>um</sup> iter q̄s versat/excedat: aut aliqd si-  
gnificat: aut flagitiosus est. Aliqd significat: hoc dicit. ppter p-  
phetas: q̄ qñq̄ ad p̄ceptū dñi comedebāt aliq̄ incōsuetū: ad si-  
gnificādū aliqd: Postea sequit<sup>ur</sup>. In oib<sup>us</sup> enī talib<sup>us</sup> nō vñus: s  
libido vñis in culpa est. c. Tu fidē quā habes. Posset  
q̄s seare dicere: possum oīa comedere: q̄ p̄fete credo oīa eē  
mūda. f. P̄nes temetipm habe corā deo. q. d. bene  
credis: tñ ex hac fide noli comedere sic vt scandalizes. p̄mū  
tuū q̄ abstinere ab aliqb<sup>us</sup>. Uñ Blo. dicit Corā deo: nō corā ab-  
stinere: ne ei noceas. g. Beat<sup>us</sup> q̄ nō iudicat. Posset q̄s  
dicere: romani gētes erāt: vñ q̄ credebāt oīa mūda: poterāt  
nō indifferēter comedere: qd falsū est: q̄ petrus a paulo redar-  
guitur est: eo q̄ cibaria decerneret: licet crederet oīa esse mun-  
da habitans inter gētes: Gal. ij. b. Propter hoc addit. Be-  
tus q̄ nō iudicat semetipm. i. p̄denat se facto p̄riū faciēs  
x̄bi sūt: q̄ Proverb. vj. a. Illa q̄at<sup>ur</sup> es x̄bis oris tui et cap<sup>ut</sup>  
p̄mō fmonit<sup>ur</sup>. Luc. xij. d. Ex ore tuo te iudico fne nequā.  
Proverb. iij. c. Qui dītrahit alicui ret: ipse se obligat i futurū.  
b. Qui aut discernit: q̄ nō aliud facit. b. Qui aut discer-  
nit: q̄ dā mūda: q̄ dā imūda. i. comedētē simpliciter facit: i mū-  
dū. i. Si māducaverit: cū illa p̄scientia oīa indifferēt. k  
Dānat<sup>ur</sup> ē: q̄ nō māducatur ex fide. Mō ex fide. i. f. fidē. i.  
f. discretionē cibor<sup>um</sup> quā faciebāt q̄ ē f. fidē: q̄ recta fides nō vi-  
scerit i cibus. Blo. f. fidē vñq̄ edit. l. Dē aut qd nō ē ex fi-  
de p̄ctm ē. Blo. oīs infidelīū vīta peccatū est.

abstinere. i. ad ostērationē. Qui nō facit se dānabile in eo q̄ bo-  
nū esse iudicat: Ille ē beat<sup>us</sup>. Si aliq̄s simplex credit simplici  
fornicationē esse bonū: et cognoscit mulierē causa p̄olis: ergo  
talis beatus est. Corā. Peccat mortaliter. Sol. In eo q̄ bo-  
nū esse probat vel iudicat fm synderesim: aut p certā cognitio-  
nē et verā: sed talis p̄ erroze p̄bantasiē iudicat simplici forni-  
cationē esse bonū. Sed illuz p̄p̄rio iudicio censet fore dānādū  
q̄ qd dicit se nō debere facere facit: ergo oīs peccās venialiter  
est dānandus: sed nullus est dānandus nisi p̄ mortali: ergo oīs  
peccans venialiter peccat mortaliter. Sol. Itē negatio non  
pōt determinare hoc verbum debere: et sic falsa: vel li facere: et  
sic vera: id est q̄ qd dicit se debere nō facere facit: dānandus ē.  
Qd nō est ex fide. i. qd est cōtra fidē: id est p̄tra p̄scientiā: et sic  
negatio sonat in p̄trarietate. Sifr intelligēdū est: hec est fides  
catholica quā nisi quisq̄ fidelit<sup>er</sup> firmiterq̄ credidit et. id est si  
aliqd de his disciderit. Multi enī simplices sūt q̄ nō oīa il-  
la q̄ sunt in illo symbolo credūt: et de multis istoz nūq̄ cogita-  
uerūt. Quāvis enī fiat etiā qd bonū ē: et si nō faciēdū credat:  
vñ faciēdū vt sit p̄ctm ē. Ex b videt apte q̄ p̄scientia erronea li-  
get: fm fm b: cū deus p̄ior sit ad miserādū si aliq̄s faciat qd ē  
fm p̄scientiā suā: etiā si sit malū debet remūerari. P̄terea si fa-  
ciat aliqd p̄tra p̄scientiā: licet sit de genere bonor<sup>um</sup> peccat: g. ea-  
dē rōne si fm p̄scientiā facit aliqd qd sit de genere malor<sup>um</sup> erit ei  
meritū. Ut dicas: quare nō? Itē p̄scientia erronea facit de  
indebito debitū: q̄re ergo nō similiter facit de illicito licitū. Et b  
videt p̄ illud Matth. x. d. Qui recipit p̄phetā in noīe p̄phetę  
mercedē p̄phetę recipiet: id est ac si recepisset p̄phetā: ergo ea-  
dē rōne si faciat malū qd credit bonum: mercedē recipiet: et sic  
p̄scientia de illicito facit licitū. Sed q̄ p̄scientia nō liget: videt q̄ si  
q̄s tenet sequi p̄scientiā suā erroneā: hoc est in p̄cepto: S3 vbi

nusq̄ iuenit: q̄ nulla lex ligat ad impossibilia: sed p̄ceptū est:  
Non fornicaberis: sic ita q̄ p̄scientia dicit alicui q̄ nō: si q̄ hęc  
p̄scientia ligat tāq̄ p̄ceptū dñi: ita lex dñi ligat istū ad duo oppo-  
sita: et ita facit eū p̄plexū. P̄terea p̄scientia aut ē liber: aut ē vt  
doctor: s si liber aut doctor doceat erroneū: null<sup>us</sup> tenet eū seq̄

k cauerit dānat<sup>ur</sup> est: quia non  
l ex fide. Omē aut qd nō ē ex fi-  
de: peccatū est. **Ca. XV.**

**D**ebemus autem nos  
firmiores imbecillita-  
tes infirmor<sup>um</sup> sustinere.

mū: s p̄scientia nō mag<sup>is</sup> ligat q̄ p̄ceptū dñi: s p̄ceptū dñi euacu-  
at p̄scientiā q̄ est p̄tra illud: q̄ i tali casu nullo modo tenet q̄s se/  
qui p̄scientiā erroneā. Sol. Quidā dicit q̄ hō ad p̄scientiā er-  
roneā manēre ea p̄plex<sup>us</sup> est: sed nō simpliciter sed quātū est cū  
erroze: et ita dicit q̄ lex dñi ligat ad opposita: nō simpliciter: s3  
cū erroze cōscitē. Alij distinguūt q̄ qdā actiōes sūt formate:  
qdā deformate: qdā indifferēs: q̄ si p̄scientia cadat supra acti-  
onē deformatā: vt est nō debere credere deo nō ligat: si autē ca-  
dat supra indifferēs: ligat. Si q̄ras: ex quo p̄cepto dicit<sup>ur</sup>: ex il-  
lo Job. iij. c. Voca virum tuū. i. p̄scientiā. Et Esa. xlvj. c. Re-  
dite p̄uaricatores ad cor. Alij dicit q̄ null<sup>us</sup> tenet seq̄ p̄scientiā  
erroneā: tñ si facit p̄tra p̄scientiā: peccat: nō q̄ p̄tra p̄scientiā: s  
q̄ facit illud ex libidine et p̄ceptu dei: ex alto nō pōt facere ex q̄  
dicat ei p̄scientia p̄riū. Ad illud: Deus p̄ior est ad miserādū  
et. patet p hoc qd dicit hic in Blo. Ignorantia q̄ est ex culpa  
nocet. Ignorantia enī habet inducere malū: nō bonū: sed poti<sup>us</sup>  
excludere. Per b etiā soluit ad secundū: Ad illud: p̄scientia facit  
de indebito debitum: scdm vltimā respōsionē dicit<sup>ur</sup> est q̄ fal-  
sum est: fm secundā distinguēdū est de indebito debitū: id est de  
illo qd debet nō fieri facit debitū: falsū est: vel. i. de illo qd nō ē  
debitū fieri: vt indifferēs facit debitū fieri: sic verū est: et soluo  
vt p̄us q̄ ignorantia bonū nō inducit. Vel si nō sit faciēdū vt sic  
peccatū est: q̄ si q̄s orat sine deuotiōe cū credat esse orandū cū  
deuotiōe: mortaliter peccat. Sol. Faciēdū duo x̄ba includit  
in se: debere et facere: si negatio determinat se debere: falsa ē:  
si autē se facere: vera est. Postea nūq̄ credit. Quia infideliter  
agit. q. d. nō ex ip̄a comestiōe peccat: sed q̄ credit cibaria esse  
imūda: qd est p̄tra fidē: eo q̄ chris<sup>ti</sup> finis est legis. Oīs infide-  
liū vīta: est peccatū. Corā. Vult facit indifferētia et ex na-  
turali pietate: quomā dāt elemosynas. Sol. Est peccatū. i. cū  
qdā defectu. S3 videt q̄ nō possit stare hec solutio: q̄ sequit<sup>ur</sup>:  
oīs infideliter viuēs vel agēs vehemēter peccat. Ideo pōt di-  
ci q̄ intelligit p̄p̄rie oīs vīta infidelīū inq̄tū infidelitū: et sic vi-  
ra infidelitū est agere p̄tra regulā fidei: si autē agar indifferēs: vel  
dāt elemosynā ex naturali pietate: nō est actio infidelis inq̄tū  
infidelitū: s est ei<sup>us</sup> inq̄tū hoīs. Prima tñ expositio p̄babilis ē:  
et pōt p̄firmari p hoc qd addit in Blo. Nil bonū est sine sumo  
bono: ecce defectus. **Expo. Ca. XV.**

**D**ebemus. In p̄ma pte capituli hui<sup>us</sup> hortat<sup>ur</sup> eos ad  
gratiarū actiōes. Secūdo de statu suo et quorundā alio-  
rū interserit: ibi: Audaci<sup>us</sup> aut et. Tertio salutat<sup>ur</sup> pri-  
mā quā dā psonarū specialiter subneat: ibi: Salutate pri-  
scā et. In p̄ma q̄ pte hortat<sup>ur</sup> eos ad gratiarū actiōes. P̄mo  
q̄ de<sup>us</sup> dedit eis fluēta sc̄pturarū ad instructionē et cōsolationē:  
ibi: Quęcūq̄ em̄ sc̄pta sūt. S3 p̄mo hortat<sup>ur</sup> eos nō ḡrere  
p̄riā volūtate: s mag<sup>is</sup> volūtate dei et p̄mi. Dicit ḡ: m. De-  
bem<sup>us</sup> aut nos firmiores imbecillitates infirmor<sup>um</sup> su-  
stinere et. qd signatū est. iij. Reg. v. d. vbi dicit q̄ salomon  
posuit in fundamēto tēpli lapides grādes etiā p̄ciosos et q̄dra-  
tos. Itēz Gal. vj. a. Alter alterius onera portate. Eph. iij. a.  
Obsecro vos ego vincit<sup>us</sup> in dño vt digne ambulet<sup>is</sup> vocatio/  
ne q̄ vocati estis.

m. Debem<sup>us</sup> aut et. S3 nos infirmitates debem<sup>us</sup> sustinere.  
Contra. Hoc est p̄lator<sup>um</sup> q̄ sūt colūne eccl̄ie. Sol. Sic in eccl̄ia  
materiali nō tñ colūne sustinent: s3 vñ lapsi aliū lapidē: sifr  
m. et debet esse

28. q. 1. 5. 1. 7. c.  
sic em̄ in p̄n.  
De. p̄script. c.  
fi. de. resti. spo.  
c. litteras.

A

Expositio  
Blo.



ne q̄ vocati est; cū oī bñlitate tñsuetudine cū paria supportā  
tes inuicē in charitate. **a** Et nō nobis placere. Blo. Iste  
sibi dī placere rē. **b** In bonū: qd̄ vtile ē. **c** Ad edifica-  
tionē: resume: Nos firmiores rē. **d** Placere i bono ad  
edificationē: primo. j. Cor. x. g. Sine offēsiōe estote iude

**p̄. 68.** **B** et nō nobis placere. Unusq̄  
q̄ vestrū primo suo placeat i  
bōnū/ ad edificationē. **E**tem  
christ̄ nōn sibi placuit: sicut  
sc̄ptū est: Improp̄ia imprō-  
peratū tibi ceciderūt sup me.  
**Q**uēq̄ em̄ sc̄pta sūt: ad no-  
strā doctrinā scripta sūt: vt p  
p̄atiētiā z solatiōnē scriptu-  
raz spem habeam. **D**e autē  
i patiētiē z solatiū det vobis id-  
em ip̄m sape in alterutrū fm̄ iēssū  
christū: vt vnānimes vno ore  
honorificetis deū z patrē dñi

et nō nobis placere. Tertio hortat vt honorēt deū in mēbr̄ su-  
is ibi: Propt̄ qd̄ suscipite. Quarto ostēdit iudeos speciali-  
ter debere gr̄as agere christo: qz specialit̄ z psonalit̄ missus fu-  
it ad eos ibi: Dico em̄: Quito ostēdit debere gr̄as agere deo  
maxime qz de pura misericordia iustificauit eos p aplos ibi:  
Gētes autē. Sexto pbat b̄ auctoritatib̄ pphaz ibi: Sicut  
sc̄ptū est: p̄p̄ hoc rē. Septimo orat vt de eis pferat gra-  
tia ad agēdū gr̄as ibi: De autē spei. Octauo ostēdit se p̄fide-  
re q̄ ita faciet ibi: Let̄ sū. **U**bi ibi durat p̄ma ps capituli.  
**D**icit g: Quēq̄ em̄ sc̄pta sūt: de christo: ad nostrā  
doctrinā sc̄pta sūt. **C**hristi em̄ vita vitē n̄rē z morē disci-  
plina dīc̄ Blo. **b** Et p̄ patiētiā sc̄pturarū: quā docent  
sc̄pturę loquētes de patiētiā christi z sc̄pturę. **i** Et solati-  
onē. Blo. i. vt p ea sc̄pta doceamur pati p p̄missis: z console-  
mur in eo q̄ exēplū christi. i. ita sperem̄ qd̄ christ̄ accepit. **k**  
**De autē patiētiē.** Ostēdit q̄ gr̄atiā dōnū dei est: deus  
dator patiētiē. **j. Cor. i. a.** **D**e z p̄ dñi n̄rī iēssu christi q̄ p̄so-  
lat nos rē. **i** Idip̄m. i. vnū z idē. **m** In alterutrū. i. vt  
vn̄ sapiat qd̄ alter sapit. **E**t hoc: **n** Scdm̄ iēssū. i. fm̄ fidē  
z doctrinā ei. **o** Et vnānimes vno ore honorifice-  
tis. i. vt mēris vnitate z oris p̄fessioe reddat̄ gr̄as deo. **s. r. b.**  
**L**orde credis ad iusticiā: ore autē rē. **p** Propt̄ qd̄. Ostēdit  
q̄ debem̄ deū honorare in mēbris suis. **q** Sicut z christ̄  
suscepit nos: sic medic̄ egrotos. **U**bi Aug. **G**ent̄ ad nos  
magis medic̄: qz in mūdo magn̄ facebat egrot̄. **Q**uī offert  
alicui cura parochie: dicit illud **Esa. iij. b.** Non sū medic̄ z in  
domo mea nō est pans. **S**z nō sic qñ offert ep̄as vel p̄bēda.  
**C**ui dicēdū ēē illd̄ **Luc. iij. d.** De dīce cura tēp̄m. **I**te chri-

**p̄. 89.** **s**tu suscepit nos fugitiuos. **p̄.** **D**ñs refugiu facit nobis.  
**Esa. xvj. a.** **D**oab esto latibulū eoz. **I**te christ̄ suscepit nos  
pēnā p peccat̄ n̄ris sustinēdo. **j. Pet. ij. d.** **P**orruit pēnā n̄ra  
in corpe suo sup li. nū. **S**ic debet vn̄ p alto sustinere laborē.

**r** Admistrū fuisse circūcisiōis. i. iudeoz qd̄ p̄p̄ie mis-  
sus fuit: sicut ip̄e dicit **Matth. xv. c.** **s** Gētes: Resume: Di-  
co gētes debere honorare deū. **t** Sup misericordia. i. dō  
misericordia. **v** Cōfitebor tibi. i. facia q̄ gētes p̄fitebūt̄ ti  
bi dīc̄ fili ad patrē. **x** Laudate oēs: Incipit ostēdere au-  
toritatib̄ q̄ gētes maxime tenēt ad agēdū gr̄as deo. **A**dhuc  
imorat in eodē. **y** Dēs gētes: qz ad oēs gētes missi sunt  
p̄dicatores. **U**bi **Esa. xxxv. a.** Letabit̄ deserta z inuia: exulta-  
bit solitudo z florebit qñ liliū. **D**eserta sine fructu opis: sola a  
dei gratia: inuia p̄dicatores. **Esa. xliij. d.** Iubilare extrema  
terre. i. o vob̄ gētes q̄ dicūt̄ extrema: qz iudēi erāt qñ in vmbi-

**p̄. 3.** **l**ico fr̄y. **3** Magnificate. i. magnū ostēdere. **p̄.** Magni-  
ficatē v̄m̄ meū rē. **U**bi Magnificate. i. magnificabimini

in eo vel ab eo: qz **Cassiod.** dicit sup illd̄: Accedat hō ad cor q̄  
tū. De em̄ nō in se: s̄ in corde hoīm gr̄adescit. **Luc. j. c.** **D**a-  
gnificat aīa mea v̄m̄. **E**t iterz **Esa. xj. c.** vbinos habem̄: In  
die illa exurget radix iesse q̄ stat in signū p̄p̄oz: ip̄m gētes dep̄-  
cabūt: Septuagita habēt sic: Iesse q̄ p̄surgit vt p̄nceps sit gē-

**n**ri iēssu christi. **P**ropt̄ qd̄ su-  
scipite inuicē sicut z christ̄ su-  
scipit vos in honorē dei. **E**t i-  
co em̄ christū iēssū ministrū su-  
isse circūcisiōis p̄pter verita-  
tē dei ad p̄firmādas p̄missio-  
nes patrū: gētes autē sup mise-  
ricordia honorare deuz: sicut  
scriptū est. **P**ropterea cōfite-  
bor tibi i gētib̄ dñe: z nō i tuo  
cātabo. **E**t iterz dīc̄: Letamini  
gētes cū plebe ei. **E**t iterum:  
Laudate dēs gētes dñz: z ma-  
gnificatē eū oēs ppli. **E**t rur-

tū in ip̄m gētes spe-  
rabūt: z erit requies  
ei honor. **A**pl̄s autē  
nec xba n̄ra nec x-  
ba Septuagita accē-  
pit: s̄ sensū v̄riusq̄  
trāslatiōis dicens:

**E**rit:  
debet esse in eo. **E**xpositio  
desia: in eis q̄ nō sūt Blo.  
plati: vt etiā muru-  
se supportēt. **I**nuicē  
curā agere debemus  
ex officio charitat̄: n̄  
dignitat̄: p̄lati ex  
v̄trog. **M**o veni fa-  
cere volūtātē meam  
**Joh. vj. d.** **E**cce t ma-  
los dē p̄plo. **Joh. ij.**  
**c.** **Matth. xij. b.**

**S**pelūcas latronuz. **D**iere. vij. c. **P**eccata peccatū in v̄m̄ c:  
ciderūt sup christū. i. passiōes q̄s intulerūt p̄ctā eoz. **Q**uasi  
blasphem̄: **M**o ē hic hō a deo: **Joh. ix. c.** **S**c̄pta sūt de chri-  
sto in diuinis libris. **E**t h̄ patet q̄ h̄ nomē sc̄ptura simplici dī-  
cū noiat sacra sc̄pturā. **U**bi sup illd̄ **L. iij. c.** **E**retic̄es sp̄ mē-  
daces rē. dicit Blo. **L**ū tacitis noib̄ dicit: sicut sc̄ptū ē: ea scri-  
ptura itelligit̄ in q̄ est auctoritas dei. **U**bi rē qd̄ diuinis scri-  
pturis: dicit sup: sicut sc̄ptū est itelligēs sacra sc̄pturā. **P**a-  
ti p p̄missis. **j. Joh. iij. c.** **I**n h̄ cognouim̄ charitatē dei: qm̄  
ille p nobis aīam suā posuit: z nos debem̄ p fratrib̄ nostris  
aīas ponere. **S**perem̄ qd̄ christ̄ accepit. i. p̄ssim̄ immortalita-  
tis gl̄ia. **S**ape idip̄m: vt sitis sine schismate. **I**ndifferēt̄: ge-  
minatio p̄nois eēntiē indifferētā notat. i. p̄notat vnitatē vo-  
lūtariū z sc̄lū: sicut **Act. iij. f.** **D**istinctio credētū rē. **Q**ui  
est de eēntia: nō adoptiōe vel nūcupatiōe sola. **P**r̄ christi na-  
tura z n̄rī gr̄a: q̄duoce sumit nomē p̄is: p̄ christi natura: sic ē  
relatiuū: n̄rī gr̄a p̄f̄ sic ē nomē essentīe: z tota trinitas p̄f̄ est:  
n̄rī gr̄a. **Matth. vj. b.** **P**r̄ n̄rī q̄s in celis. **P**ac̄ diuersitatē no-  
tauit dñs qñ dixit diuisim̄ apl̄s: **A**scēdo ad patrē meū z p̄f̄  
v̄m̄: **Joh. xx. c.** **S**uscepit infirmos. **j. Thessal. vlt. c.** **E**t eēt  
minister eoz z apl̄s: imo videt̄ q̄ est gētib̄: qz de ip̄o dicit **Ab-**  
**d**ie in p̄ncipio: **L**egatū ad gētes misit. **Sol.** **E**t ap̄s z lega-  
tus iudeoz in p̄p̄ia p̄sona: sic itelligit̄ quod hic dicit: p̄p̄os  
aut fuit legatus gentium: sic itelligit̄ illud **Abd.** **U**bi **Mat-**  
**th. xv. c.** **M**o sū missus nisi ad oues q̄ p̄ierūt domus isrl̄. **I**n  
semita tuo: **Gen. xxij. c.** **Q**ues stella: **Numer. xxiij. d.** **V**eritas  
id ē p̄missio p̄pletio facta. **E**xhibita rē. gētib̄ qd̄ nulla p̄mis-  
sio facta erat. **L**otra. **p̄.** **D**emoz ero raab z babilonis rē. i.  
reducā ad mēoriā illis q̄ sc̄it me: misit ricordia quā facit̄ sup  
gētib̄. **D**ec ē sentētia Blo. **I**n h̄ ḡ xbo videt̄ gētib̄ eē p̄mis-  
sio. **I**te illud **Esa. liij. a.** **L**etare sterilis q̄ nō parit: dicit̄ gēti-  
bus: p̄pterea in expositiōe illi tituli **p̄.** **F**udamēta ei i mō-  
tib̄ sc̄tis: dīc̄ Aug. **V**ere vel vero isrl̄i p̄missus ē christ̄. i.  
vniuersis fidelib̄. **Sol.** **H**uī habet sup eūdē locū **p̄.** **G**enti-  
bus aut nihil p̄missū erat: s̄ in p̄phet̄ de fide ip̄oz dictū erat:  
nō ip̄is dictū erat: s̄ de ip̄is: sic si aliq̄s diceret mibi: dabo tibi  
p̄bēda: facta eēt mibi p̄missio de p̄bēda: si aut aliq̄ diceret: da-  
bo illi p̄bēda: nō sic dictū ē iudēis q̄ facit̄ erat dñs iudēis.  
**A**d illd̄ Aug. **P**romissus ē christ̄ vniuersis fidelib̄: s̄ itelli-  
git̄ habēd̄: cuī dēterminatio ē lī vniuersis fidelib̄. **A**d lapidē  
anglarē. i. christū. **j. Cor. x. a.** z **Esa. xxvij. d.** **E**ph. ij. d. **j. Pe-**  
**tri. ij. b.** **G**ētib̄ misericordia p̄stita ē i p̄leta x̄itas i isrl̄. **L**otra  
**p̄.** **V**niuersē v̄ḡ dñi misericordia z x̄itas. **Sol.** **I**bi large sumit x̄itas ad p̄mis-  
sionē z ad debiti redditiōē z ad p̄gruetiā z p̄uili opationem.  
**I**loc vltimo mō fuit x̄itas i opib̄ creatiōis mūdi: s̄ ab̄ sumit̄

**stricto p̄o**



**E**rit dupliciter. Primo fm qd iesse est notatiui casus. b  
Belle erit radix: cuiusda arbori q fuit dauid: xga/bta xgo:  
fructus christi. **E**t d' exurget a mortuis erit ex illa radice.  
Regere gētes: in fide et bonis opib'. Et nota q dicit p:  
us: **E**xurget: qz nō nisi post resurrectionē puerq sūt gētes.

**E**xurget: qz sic  
laudabit. **E**lle ge  
nui casus: b Ra  
dir: ipe iesse ipe  
deus: qz sicut arbor  
q d' habet humori  
habet a radice: et sus  
tentat ab ea: sicut ois  
homo gē a christo: et  
sustinet nos faciendo  
placere. **E**t deb.  
j. a. Dia potas ver  
bo xru: sue. **E**t  
d' exurget. **E**la. xi.  
a. Egrediet xga de  
radice iesse. i. bta vir  
gore flos. i. christi.

**R**egere gētes. Ps. Dabo tibi gen  
tes hereditate tua. Reges eos tē. **E**zech. xxxiii. f. Suscita  
bo sup eas pastore vnu q pascet eas fūū meū dauid. **E**t  
gētes spabūt. **Gen.** xlii. e. Ipe erit expectatio gētiū. f  
De aut: **Mat.** v. d' et eis grām dicēs: **De** aut spei: da  
tor. i. vel in q sūme sperādū. **G**audio. i. pfecto. b  
Pace: cordia: vt vnu credat. **E**t abūdet in spe: qñ  
repleti gaudio. Gaudū em spūale letificat hoies d' ha  
benda eia btrudine. **E**t vtrūq: qñ repleti pace. i. pcor  
dia: q facit aiam forte p reparationē: vt vtrūq ad vtrūq. **E**la.  
xxx. g. In tympanis et in catharis et in bellis p cipuis expugna  
bit eos. **Meemie.** vii. c. Gaudū est dñi fortitudo nra. **P**ace:  
id ē cordia in credēdo. j. **Lor.** j. b. **E**t idipm dicatis oēs et nō  
sint in vob schismata. **Eph.** iij. b. **E**t dñs: vna fides: vnu ba  
ptisma. **E**t abūdet in spe: p gaudiū et pacē. **C**ert' sū.  
Ro. viij. g. **C**ert' sū qz neq mors neq tē. **E**t c' vltima pars  
huius pñe p' capituli in q laudat eos: qz icrepauerat eos ne  
credant aplm desperare de eis. **S**ile deb. vi. b. postq multū  
inreperauit eos: sūgit: **C**ōfidim' aut de vob dilectissimi meli  
ora et viciniora saluti: tācti ita loqmur: **L**audius rōnē ponit hic  
Blo. **P**er hāc laudē puocat eos ad meliora more exhortat: q  
em videt se laudari: laborat vt xga sint q dicūt. **M**o i scia. i.  
pfecta. **E**t possit alterutq monere. q. d. nō indiget  
vt al' vos multū moneat: nec q doceat: scia necessaria ē me i  
crepatio erobiter: dilectio necessaria ē ne excedat: s' ex cōpas  
sione corrigit. **E**t **E**zech. iij. a. dicit q ipe deuorauit librū et  
amaricā: ē vter ei? **I**n q innuit scitētia et dilectio ex q oatur  
cōpassio. **N**ota hic Blo. **I**doc em solet moneri: qd cum sciatur  
aliqui subterfugit aior: aut negligēt habet.

**E**xpositio  
Blo. **E**t vltus oues adduxit. **Joh.** x. c. **A**lias oues habeo et illas opor  
tet me adducere ad bouile. **E**la. i. xvi. d. **E**t amini cū hierl  
oēs q diligūt eā. **E**t. j. f. **A**nnunciabūt glām meā in gētib'.  
**A**nū oule: **Joh.** x. c. **A**nū est. i. vna ecclia. **O**ēs ppli. f. xij. tri  
bus. **I**doc dicit prop' illud. **Deut.** xxxij. a. **C**onstituit termi  
nū p'p'oz iuxta nūm filioz. i. qz a duodecim filiis iacob: extēit  
duodecim ppli. **I**esse appellat in fine Ruth. **I**sa dicit est. j.  
Reg. xvi. p' totum. **E**rit radix: imo fuit: sed loquit prop'ha p  
tpe suo i q adhuc erat b furu q ad fructū radice hui': **G**audio  
spūali. s. xij. c. **G**audū et par i spūscō: **D**olere i lre. i. in pte  
tiōe et mutua disceptatione p ciboz discretionē. **P**ace habita  
in credēdo. **A**idef q pot' debuit dicere i diligēdo: qz dilectio  
ppie facit pacē et pcorā. **S**ol. **I**pi discordabūt in eis q erāt  
fidei: et iō maxime indigebāt pcorā fidei. **S**i sit sana fides. i.  
si bñ credat de statu vniuersalis ecclie. **C**ertus sū: certitudine  
spei et vebemēt p'sup'itōis. **Q**ui laborat in alijs. **E**t inferi' in  
b eod. d. **L**ū repleueri cū visqz illiycū mare. **R**epleti scitētia.  
**L**ōtra. j. **L**or. viij. a. **S**cia iflat: q nō replet. **S**ol. **S**cia q ē do  
nū spūscō replet ppie et p'se: licz p occasione iflet: nō tñ p rāā  
occasione p' qnā scia: qz scia mag' manifestat se i corde hois  
qz charitas: **M**eo em scit vtz dign' sit amore an odio. **E**t ma

ior videf scia sua cullibet q charitas. **S**cia oī. i. veteri et noue  
leg' q ois scia p'tinet i veteri et nouo testamēto: nō est q scia na  
turalis/moralis/rōnalis/physica/nec metaphysica. **S**ol. **S**ci  
entia veteri et noui testamenti p antonomasiā dī scia: aliq autē  
qñ vmbra scie sūt. **E**t d' diero. **E**las nescit q sacras ignorat.

**t**res ex pte: tāq in mēdiā vos  
q reducens ppter grām q da  
ta est mihi a deo vt sim mini  
ster christi iesu in gētib' / sancti  
ficās euāgelii dei: vt fiat ob  
latio gētiū accepta et scificata  
in spūscō. **M**abeo igit glām  
in christo iesu ad deū. **M**o em  
audeo aliqd loq eoz q p' me  
nō efficit christ' in obediētiā  
gentium vob' et factū in vtrūte

dī pmo qre eis scripsit: qz p'tinebant ad apostolatū suū cū ef  
sent gētes. **S**ecūdo: qz legationē suā p'dicando et miracula fa  
ciēdo tā p maxima pte cōpleuerat: ibi: **M**o em audeo. **T**er  
tio: qz alienā legationē sibi nō vsurpat: ibi: **S**ic aut hoc p  
dicaui tē. **Q**uarto: ostendit vaticiniū **E**lae fuisse cōpletū i b q  
gētib' p'dicauit: ibi: **S**z sic scptū ē. **E**t ibidē statū sūgit qre  
rātā morā fecerit veniēdi ad eos: ibi: **P**rop' qd ipediebat  
Quito: q ipe vult transire p eos: et ab eis deduci in hispaniā:  
ibi: **M**ūc vō. **S**exto: qz itex faciat: ibi: **M**ūc igit. **S**eptimo  
rogat eos vt adiūnet eū suis o'ionib': ibi: **C**ōmēdo aut. et sic fi  
nit hēc secūda ps. **D**icit q: **O** audaci. **E**t rīdet anthypo  
phoz q possit sibi fieri: qd p'tinet ad te scribere romanis: **R**ū  
det: **Q**uop' g'z tē. ex pte. **I**n hac p'ticulari epla. **I**a  
em legauerat eplās qz alijs sc'pserat. **E**t vos dico existētes ex  
pte ecclie. i. vna ps ecclie. **E**t **S**c'p' vob audaci' ex pte:  
id ē qñ ad qdā de vob. i. qñ ad pfectos. **Q**uātū ad miores  
em h' cēt audacia. **E**t **S**c'p' vob ex pte. i. min' pfecte: et tñ  
audact: qz p'tinebat ad legationē meā. **S**ile ē illud. j. **L**or.  
xij. c. **E**uacuabit qd ex pte. **I**n mēdiā vos reducēs.  
q. d. nolo vos docere qz docti estis: s' reducere ad mēdiā no  
strā qd tā audistis: et sic latēter innuit eoz negligētā i eis q ac  
ceperāt. **T**hree. iij. c. **M**oia memor ero. **P**s. **S**i oblit' fue  
ro tui hierusalē. **D**ice vlt. d. **D**emoralē tuū sicut vinū liba  
ni. **D**ico audaci: et hoc: p'p'ter gratiam. **E**t **S**im mi  
nister. in p'dicādo euāgelii christi. s. x. c. **Q**uō p'dicabūt nisi  
mitrānt. **I**n b q dīc grām/morat q magnū dei est donū eē mi  
nistriū euāgelii. **E**la. xlii. b. **M**ūqd par ē tibi vt sis seru' ad su  
scitādas trib' isrl: et pueritēdas feces iacob: **S**anctificās  
euāgelii: sanctū ostēdes p attestatiōē legis et pphaz et per  
sanctimoniā vitz. j. **L**or. ix. d. **C**astigo corp' meū tē. **E**t id  
est pfirmās euāgelii p bonā vitā et p miracula. **O**blatio  
gētiū. i. gētes oblate tāq manipuli messis meē in p'dicando.  
**M**abeo igit: qz sū minister euāgelii puerēs gentes. **E**t  
**G**lām. i. meritū dignū glā. **I**n christo: per christum  
glām: referēdā. **A**d deū. **M**o em. **O**ndit q legationē  
suā p maxima pte cōpleuit: et vult eis ostēdere qd scribebat: et  
vult ventre ad eos. **P**er me nō efficit: s' ea q efficit per  
me. **I**n obediētiā gētiū: vt gētes obediāt euāgelio.  
**C**erbo: p'dicatiōe mea. **E**t factis: mētis. **E**t **I**n v  
tute signoz: **I**n aplōz em p'dicatiōe iplerū ē illud **D**arci  
vlt. d.

**O** audaci' aut tē. **Q**uē. f. aplm. **I**pe christ'. **I**nstituit. i.  
docuit. **E**t b dicit Blo. q dā q dixerūt aplm fuisse discipu  
lū ananīe. **C**ui' grā ē fides. **S**ra. i. gratis data: vel absolute. i.  
per cui' grām: et in idem redit: **E**t nū min' se posse probet. ij.  
**L**or. xij. d. **M**ihil min' feci tē. **S**ignoz minor: vt sanitatē cō  
ferēdo. **P**rodiqioz maior: vt mortuos suscitādo. **E**t itēgra li  
neat: tāgit morē cēmētarij. **E**t p bonis aplis et veris. **I**doc di  
cit qz null' de aplis eis p'dicauit an ipm. **M**alebā iacere tun  
damētū fidei vbi nō erat: qz mag' idigebāt. **V**eritate libere:  
m 2 ne prius

D

Ad litterā

Ps. 136.

Expositio  
Blo.







**V**eniā: rādē re ipā. Sicut quilibet qd ad flatonē venit i abū/  
dāna bndictōis debet venire: qz bndictōne dabit legislator  
i. qdlibet p̄lat⁹ qd habet p̄latē dādi leges z mādata. Non mlti/  
p̄latē qd maledictōes excoicationis: s̄ Zach. v. a. dī. Vidi vo/  
lūmē volās. i. p̄latū qd debet cē script⁹ intus p̄ p̄ciētiē pietatē:  
foris p̄ formā z exē/  
plā vniūdi: vt subdi/  
tū seipos scribant q̄si  
ad exēplā illorū illa  
tria Eccebiel. q. d.  
Carmen. i. vt bonis  
gaudeat: lamētati/  
ones vt afflicto cō/  
parant: vt vt obli/  
natos cōp̄māt. S̄ se  
q̄ i Zach. v. a. dēc  
ē maledictio qd egre/  
dit sup facie ois ter/  
rē. De aplis dicitur:  
Portātes pacē et il/  
luminātes patriā: S̄  
p̄lati mlti sūt ange/  
lus: ille angel⁹ qd dī  
Bpoc. vi. a. qd tulit  
pacē de tra. Tū alia  
lra eis cōp̄etit: qd dī  
cit: Portātes faciem  
cupiditat: z iō nō il/  
luminātes patriā: s̄  
succēdētes malo exē/  
plo. **O**bscuro.  
Cōmēdat se ois oib⁹  
eoz. **P**er cha/  
ritatē sp̄s sancti:  
quā ipse opat. **V**  
Ab infidelib⁹: **L**i/  
mēbat ne infideles iu/  
dei qd erāt in hierusalē auferret et collectā asiq̄ posset ea trade/  
re paupib⁹. Nota Blo. Vlti minimi dū p̄gregant vnanimes  
sūt magni: z mltor p̄ces ip̄sibile est vt nō ip̄tēt. **O**b/  
sequij mei: mibi iniuncti: Sal. q. b. **A**ccēpta fiat: vt  
paupes gratatē accipiat. **H**ec Blo. Magn⁹ em̄ p̄fect⁹ est ei:  
cui ministerio mlti facti lēti deū laudāt. **U**t refrigerer  
vobiscū. i. vt gaudeā de vob de qz p̄cis p̄us dolebā. Si tā/  
ta collina ecclē qd rapē fuerat vsq̄ ad tūū celū petit oionibus  
talib⁹ saluari: qd qd nos debem⁹ facere: Sicut Eph. vlt. c. Per  
oīm oionē rē. p̄ oib⁹ sanctis et p̄ me. **U**t refrigerer. P̄s.  
P̄s. 101. Oīa mea sūt cremis aruerūt. Ibi Blo. P̄cā primor fririo/  
ra sūt scōp. Ap̄s qd dāmō frir⁹ erat magnis romanor flagi/  
tīs qd sup enūciat: fm qd dī. i. Cor. xj. g. Quis scādalicat  
p̄s. 65. z ego nō vior. P̄s. Transiimus per ignem z aquā z eduxisti  
nos in refrigeriū. **D**e aut pacē. **H**ec Blo. dīc qz magna dī/  
scordia erat inter eos: Propter qd a. xj. capitulo vsq̄ modo in/  
uitauit eos ad pacē. Sicut. ij. Cor. vlt. d. Deū pacis z dile/  
ctionis erit vobiscū.

Expositio  
Blo.

**C**omēdo aut. **H**ec est vltima **Expo. La. XVI**  
p̄s q̄ntidēcimū capitulū fm qd dicitur: vlt. sexidēcimū  
capitulū hic habet qdā libri. Primo qd cōmēdat qn/  
dā matronā specialit. Secundo specialit saluat qdā psonas/  
ibi: Salutate priscā. Tercio rogat eos vt caueāt a dissensi/  
one z offendicū z societate malor: z vt fama eoz alijs diuul/  
get: Ibi: Rogo aut vob. Quarto ofidit qd gaudet d eis si sim/  
plices sint in malo sapiētes in bono: z qd de mltū iuuaret eos  
si tales essent: Ibi: Gaudeo igif. Quinto ofidit eis qd z eos sa/  
luat: Ibi: Salutat vos. Sexto in gratiarū actiōe determi/  
nat eplam: Ibi: Si aut qd potēs ē rē. Dīc g: **C**omēdo:  
cōmēdabilē vob ostendo. **K** Sororē in fide. Ista paupes

pueros sustēbat bonis suis: z p̄ aliq̄ negotio venerat romā.  
Et vt dicit Blo. forte p̄ eā misit eis eplam. **L**en chris: lī/  
tera nra habet ibi aspirationē: s̄ nō debet ibi esse. **M**igne  
sanctis. i. sicut dignū est suscipe sanctos. **D**igne sal:  
alia lra. i. mltū digne z honeste. **N** **A**ssistatis ei in q̄cūq̄  
negocio. In hoc i/  
struimur qd negocia  
bonor debem⁹ pro/  
curare. Sed vt dicit  
Esaiē. i. f. Eā vidue  
non ingredit ad eos  
hodie: **H**aboth non  
pōt aliq̄ habere p  
se. iij. Reg. xvj. d.  
Aperi os tuū muto  
z causis oīm filiorū  
qd p̄tāseūt. **O** **S**a/  
lutate priscā: nō/  
mē est mulieris: **L**a/  
i oēs qd h enūciat cō/  
uersi erāt de mltis re/  
giōib⁹: z p̄ diuersis  
negocijs romā iue/  
rāt: z maxime vt cō/  
firmaret romanos i  
fide et concordia fi/  
dei. **P** **A**diuto/  
res meos in chri/  
sto. i. ad enūciandū  
euāgelij chrisi. q  
**P**ro aīa mea: pro  
vita mea custodiē/  
da. **R** **C**eruices  
supposuerūt: mī/  
nistro mibi in pe/  
riculo capitis sui. **S**

† Prouerb. 31. d

B

**S**ago: s̄ z cūctē ecclē gentiū: et  
domesticam eccliam eoz. Sa/  
lutate ephenetū dilectū mibi:  
qui est primitiū ecclē asie in  
christo iesu. Salutate mariā/  
q̄ multū laborauit in vobis.  
Salutate andronicū z iuliā  
cōgnatos z p̄captiuos meos  
q̄ sunt nobiles in aplis: qd z an/  
te me fuerūt i christo iesu. Sa/  
lutate ampliatus dilectissimū  
mibi in dño. Salutate vba/  
nū adiutorē nostrū in christo  
iesu: z stachem dilectū meū.  
**S**alutate appellen probū in  
christo. Salutate eos qd sūt ex  
aristoboli domo. Salutate  
herodionē cognatū meū. Sa/  
lutate eos qd sūt ex narcisci do/  
mo: qd sūt in dño. Salutate tri/  
phenā z triphosam: qd laborāt  
in dño. Salutate p̄sidā cha/  
rissimā que mltū laborauit in  
dño. Salutate rufum electū

sticā eccliam. i. familiā eozum. **P** **P**rimitiū ecclē  
asie. i. qd p̄m credidit in christū de illis qd sūt in asia. **V** **A**a/  
riā. **H**ec multū laborabat p̄ cōuersione romanor: vñ p̄uit  
discordiam eoz ad aplm. **R** **C**ognatos meos: qz iudei  
erāt vel spūalit. **V** **C**ōcaptiuos: forte p̄t defensionē fidei  
tenebant romē capti. **S** **N**obiles: famosi aī me fuerūt: p̄s  
eos crediderūt in christū qd ego. **A** **A**ppellen pbū: appro/  
batū: vel pbū p̄p̄iū nomē est: et fm b̄ est ibi. **B** **E**x aristo/  
boli domo: iste forte nō erat romē. **C** **Q**ui sunt in do/  
mō. i. illos qd credūt. **H**ec dicit qz aliq̄ de familia ei: nō crede/  
bant. **D**icit qz iste fuit p̄byter qd pegrinādo p̄firmabat fratres  
in christi fide: sicut z aristobol⁹: z tūc nō erat p̄sens romē: z iō  
suos saluat: nō oēs: qz forte dubitabat d aliq̄b⁹ vtr⁹ crederēt.  
**C** **O**sidēda quō saluat fm qd p̄gregatiōes erāt: sic dñs **D**ar/  
i. d. v. e.

**C**omēdo aut rē. Iste amic⁹ erat apli in dño. i. familia  
ris ei. i. ampliat⁹. **Q**ui amic⁹ meus est p̄p̄us: valde specialis. **B**lo.  
Per tēptationes em̄ rē. **D**e tēptauit istos z iuenit dignos se  
rē. Sap. iij. a. Judith. viij. c. **D**eores eē debet quō p̄ vester  
abraā tēptat⁹ ē: z p̄ multas tribulatiōes pbat⁹ rē. **E**st nō su⁹  
amic⁹: imo diligebat qz fidelis: s̄ dīcēd⁹ nō erat amic⁹. i. fami/  
liaris z specialis. **Q**ue laborāt rē. labor hic z in exhortatione  
sanctor z in ministerio scōr z rē. **S**z p̄ra hoc qd dicit hic i ex/  
hortatiōe: est illud. j. Cor. xij. g. **M**ulieres in ecclia taceāt.  
**S**z qd dicit in ecclia soluit. In ecclia em̄ nō debet locutio esse  
nisi sermo. q. d. mulieres nō p̄dicēt in ecclia: possūt tamen ali/  
quē exhortari ad bonū: s̄ nō p̄ modū p̄dicatiōis. **J**udaicare.  
Sal. ij. c. **A**lijs aut adulant. **S**ed dicit qd apud scythas nō sūt  
sileres: qz non sūt ibi vites. **C**onteratis caput ei: hoc est ini/  
tū suggestiōis. **E**ug dicit est: **B**en. iij. c. **C**ant. ij. d. **C**apite  
nobis vulpes puulas. i. p̄mos mor⁹: **Q**uia beat⁹ qd tenebit z al/  
ludet puulos suos. **J**ohānes in eplā canonica tertia. f. **E**t ego  
ip̄e subscribo p̄p̄ia manu: **H**ec erat p̄fuctudo apli: z illa subscri/  
m 3 **P**rio erat loco

P̄s. 136.



**cl. vi. c.** Illos pauli p<sup>r</sup>uberna. **a.** Matrem eius: p<sup>r</sup>na-  
tura. **b.** Et mea: p<sup>r</sup>uicioz ipensam. **c.** In osculo. Lo-  
suetudo erat q<sup>u</sup>i recipieb<sup>at</sup> eplam Apli q<sup>u</sup>i osculab<sup>at</sup> seinuicē.  
**d.** Sācto. Blo. vt religioſa ſint oscula nō carnalia. Silē. ij.  
Lorl. vlt. d. Mora q<sup>u</sup>i in miſſa osculū datū a sacerdote cōicaf  
audicib<sup>us</sup> miſſam: ad  
innuēdū q<sup>u</sup>i ipe ē in lo-  
co dei a q<sup>u</sup>o is par: z  
q<sup>u</sup>i p<sup>r</sup> solū chriſtū q<sup>u</sup>i ibi  
est in altari recōciliā-  
tur oēs: z q<sup>u</sup>i non pōt  
habere pacē cū p<sup>r</sup>i-  
mo nisi eā habeat p<sup>r</sup>-  
us cū deo. Jo Lan-  
tic. j. a. Osculet me.  
Sed. ij. Regl. xx. c.  
loab q<sup>u</sup>i oscular<sup>is</sup> est  
amafam: z statim p<sup>r</sup>-  
cuſſit eū gladio depe-  
dēte vsq<sup>ue</sup> ad illa q<sup>u</sup>i de  
facili extrahēbatur:  
Dic est gladi<sup>us</sup> luxu-  
rig. Ideo Prouerb.  
xxv. a. Deliora  
sūt vulnera diligen-  
tis q<sup>u</sup>i fraudulēta of-  
cula odientis. e

**Phil. 3. d**

**in dño: z matrē ei<sup>us</sup> z mēā.** Sa-  
lutate asincretū et p<sup>r</sup>hegoniā  
hermē: patrobā/hermā: z q<sup>u</sup>i cū  
eis sūt fies. Salutate philolo-  
gū z iuliā z nerenū z sororē ei<sup>us</sup>  
z olympiadē: z oēs q<sup>u</sup>i cū eis iut  
sanctos. Salutate inuicem in  
osculo sanctō. Salutant vos  
dēs ecclie chriſti. Rōgo autē  
vos fratres: vt obſeruetis eos  
q<sup>u</sup>i diſſenſiōes z offendicula p<sup>r</sup>-  
ter doctrinā quā vos didicist<sup>is</sup>  
faciūt: z declinate ab illis. In-  
iucemodi em chriſto dño no-  
stro nō seruiūt: s<sup>ed</sup> suo vētri: z p<sup>r</sup>-  
dūlces sermones z bñdictiō-

**Dēs ecclie chriſti.** Dic diſtinguit q<sup>u</sup>i hoc intelligit de ecclie  
suis ad q<sup>u</sup>is tūc erat Aplūs: sup autē cūcē ecclie zē. itelligit vni-  
uersalit. **Rōgo autē vos:** Ita dico q<sup>u</sup>i saluter<sup>is</sup> p<sup>r</sup>dictos: s<sup>ed</sup>  
**Rōgo vos:** de nobis ipis videlicet. **Et obſeruetis:**  
discernat. **Preter.** i. cōtra doctrinā. j. Joh. iij. a. Cha-  
rissimi nolite credere oī spūi zē. **Diſſenſiōes.** ij. Timo-  
thei. iij. a. Habētes q<sup>u</sup>i dē specie pietatis: x<sup>r</sup>istū autē ei<sup>us</sup> abnegā-  
tes z hos deuota. **Et declinate ab illis.** i. a p<sup>r</sup>ortio eoz:  
q<sup>u</sup>i Eccl. xij. c. Qui tetigerit picē zē. Lūi vlt. c. Hereticū au-  
tē boiem post p<sup>r</sup>inā z secundā correptionē deuota. ij. Thessal.  
iij. b. Denūciam<sup>us</sup> autē vobis fratres vt subtrahatis vos ab om-  
ni fratre inordinate ambulāte. ij. Joh. c. Si q<sup>u</sup>i venit ad vos  
z hāc doctrinā nō affert: nolite eū recipere i domū: nec aue ei di-  
xerit. Numeri. xvj. d. Recedite a tabernaculis v<sup>ost</sup>roz ip<sup>so</sup>z:  
z nolite tāgere q<sup>u</sup>i ad eos ptinēt: ne inuoluamini zē. j. Regl. xv. b.  
Dixitq<sup>ue</sup> saul cyneo. i. illi p<sup>r</sup>lo: Abite: et recedite atq<sup>ue</sup> discedite  
ab amalech: ne forte inuoluā te cū illo. Gen. xix. c. Angeli cō-  
pulerūt loth exire ne inuolueret cū sodomitis. **Suo ven-  
tri.** Phil. iij. d. Quorū deus venter est. Et. j. Lorl. vj. c. Esca-  
vētri z vēter ei<sup>us</sup> de<sup>us</sup> autē zē. Seducit: inclinando. o

**corda innocentium/ ad peccatum.** m. **Per dulces.**  
Dic est mos hereticorum vt in decore x<sup>r</sup>ozum inuoluāt here-  
sim suā. **Uere.** ij. a. Calix aure<sup>us</sup> zē. Prouerb. v. a. Fau<sup>is</sup> di-  
stillās labia meretricis zē. n. **Bñdictiōes.** i. oīones z q<sup>u</sup>i dā  
bñdictiōes q<sup>u</sup>i facieb<sup>at</sup> super eos q<sup>u</sup>i eis sua largieb<sup>at</sup>. **Darth.**  
xij. b. Ue vobis scribē z p<sup>r</sup>arisei hypocrite q<sup>u</sup>i comeditis do-  
mos viduaz in longa oīone. p. **Ura em obedientia.** i. sa-  
ma obedientie vestre. Silr. s. j. a. Gratias ago deo meo p<sup>r</sup> vo-  
bis: q<sup>u</sup>i fides v<sup>ost</sup>ra annūciat i vniuerso mūdo. ij. Lorl. ij. d. Odo-  
rē noticie sue manifestat p<sup>r</sup> nos in oī loco: hoc tūc potuit dici o  
romanis: s<sup>ed</sup> modo ecouerſo. q. **S<sup>ed</sup> volo vos sapientes**  
esse in bono. **Hoc dīc** i q<sup>u</sup>i nimis astuti erāt. **Uere.** iij. f. Sa-  
piētes sūt vt faciāt malū: bene autē facere nesciūt. j. Lorl. xij. d.  
Fratres nolite pueri effici sen sib<sup>us</sup> s<sup>ed</sup> malicia paruuli estote.  
**Darth.** x. b. Estote prudētes in bono: z simplices sicut colū-  
be in malo. **Uel Sapiētes in bono:** vt bonū vobis sit sapi-  
dū. r. **De<sup>us</sup> autē pacis p<sup>r</sup>erat:** quod faciet si sic facitis.  
Sathanas interpret<sup>is</sup> aduersari<sup>us</sup>. **Cōterat sathanā.** i. q<sup>u</sup>i d<sup>icit</sup>  
aduersatur nobis. **Darth.** xv. d. Uade post me sathanas: q<sup>u</sup>i  
nō sapis ea q<sup>u</sup>i dei sunt: Et sathan. i. diabol<sup>us</sup> nō p<sup>r</sup>erit i hac vi-  
ta oīno: sed vulnerat: Tu bñliasti sic vulneratū supbū. **Lūc.**  
x. c. Dedi vobis potestare calcandi sup serpentes. Josue. x. e.  
Ite ponite pedes super colla regum istorum zē. Sic em faciet

oīs cūctis hostib<sup>us</sup> n<sup>ost</sup>ris. **Salach.** vlt. a. Calcabit<sup>is</sup> iplos q<sup>u</sup>i  
erūt cūctis sub planta pedū v<sup>ost</sup>roz. s. **Sia dñi:** q<sup>u</sup>i hoc faciat.  
t. **Cognati mei/ in fide:** vel q<sup>u</sup>i erāt iudei. v. **Terri<sup>us</sup>.** Dic  
erat notari<sup>us</sup> siue scriptor Apli. r. **Et vniuersa ecclia.** i. sa-  
milia ei<sup>us</sup>: Uel ad lram oēs illi q<sup>u</sup>i erāt de ecclia: vñ gar<sup>is</sup> erat. y

**nes seducit corda innocentium.**  
**Uestra em obedientia in oī lo-**  
co diuulgata est. **Gaudeo igit<sup>ur</sup>**  
in vobis: s<sup>ed</sup> vōlo vos sapiē-  
tes esse in bono: z simplices i  
malo. **De<sup>us</sup> autē pacis cōterat**  
sathanā sub pedib<sup>us</sup> vestris: ve  
lociter. **Gratia dñi nostri iesu**  
chriſti vobiscū. **Salutat vos**  
timothē<sup>us</sup> adiutor me<sup>us</sup>: z lucas  
z iason z sosipat<sup>us</sup> cognati mei.  
Salutate vos ego tertius q<sup>u</sup>i scri-  
psi epistolam i dño. **Salutat**  
vos gaius hospes me<sup>us</sup> et vni-  
uersa ecclia. **Salutat vos era-**  
stus arcari<sup>us</sup> ciuitatis: et quar-

**Arcari<sup>us</sup>.** Dicit Ra-  
ban<sup>us</sup>. Arcari<sup>us</sup> ab ar-  
ce: q<sup>u</sup>i arcem ciuitatis  
custodiebat: z ab ar-  
ca: q<sup>u</sup>i omne thesaurū  
ciuitat<sup>is</sup> custodiebat.  
Gilbert<sup>us</sup> autē dice-  
bat arcari<sup>us</sup> vel ab ar-  
ce vel ab arca: q<sup>u</sup>i cu-  
stos z dispensator ci-  
uitatis illi<sup>us</sup> vñ scri-  
psit romanis: puto  
erat. i. ab athenis. j

**Et quart<sup>us</sup>:** ppriū  
nomen.  
p<sup>r</sup>io erat loco si  
gilli p<sup>r</sup> quē ab oībus Blo.  
diuolcebat: Et b<sup>ea</sup> faci-  
ebat. p<sup>r</sup> p<sup>r</sup>seudo: ne  
ipsi aliq<sup>u</sup>i falsa scribe-  
rēt s<sup>ed</sup> noie ei<sup>us</sup>. Silē. j  
Lorl. vlt. d. Salu-

tatio mea manu pauli. ij. **Thessal.** vlt. d. Qd signū in omni  
epla scribo. In q<sup>u</sup>i notat summa eplē. i. vltima intētiō. S<sup>ed</sup> q<sup>u</sup>i de  
hoc q<sup>u</sup>i dicit Blo. Et. i. deo trinitati q<sup>u</sup>i potēs est zē. q<sup>u</sup>i isti duo  
termini: ei z q<sup>u</sup>i aut supponit p<sup>r</sup> diuina cēntia: aut p<sup>r</sup> p<sup>r</sup>sona. Si  
p<sup>r</sup> essentia: g<sup>o</sup> eadē rōne hēc ē p<sup>r</sup>cedēda: Ille q<sup>u</sup>i est pater: z filius:  
q<sup>u</sup>i illa essentia q<sup>u</sup>i ē pater z filius: si p<sup>r</sup> p<sup>r</sup>sona z in singulari: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i p<sup>r</sup>-  
sona est de<sup>us</sup> trinitas. Sol. Li ei z li q<sup>u</sup>i improprie sumunt p<sup>r</sup> ei-  
sentia in masculino z in singulari numero: improprietates aut  
nō sūt extēdēde: z iō nō oportet p<sup>r</sup>ist<sup>is</sup> hāc p<sup>r</sup>cedere: ille q<sup>u</sup>i est pa-  
ter z filius: Silr sumit ille ibi: Sit sal<sup>us</sup> illi de<sup>us</sup> atq<sup>ue</sup> x<sup>r</sup>ist<sup>us</sup> q<sup>u</sup>i sup  
celi zē. Uel dicēdū q<sup>u</sup>i subintelligēdū est ei deo. Eterna em tpa  
dicit q<sup>u</sup>i p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b. **Uel** p<sup>r</sup>terfesserūt mūdi exordium: g<sup>o</sup> aliq<sup>u</sup>i tpa p<sup>r</sup>cellerunt crea-  
tionē mūdi. **Cōtra.** Aug<sup>ustinus</sup>. sup p<sup>r</sup>ncipiū Gen. dicit: q<sup>u</sup>i mūdus z  
tēpus simul creati sūt. Sol. **Uel** appellat eterna tpa ipam et-  
nitatem. Silr Eph. iij. b.



**G**ratia dñi. **D**ñi omnes salutāt vos et ego ex pte mea  
sic: vel ego subscribo istud quasi sub sigillo. **E**t autem.  
Quidā libri habet: cui in fine ibi: **C**ui honor et c. Idē ē sen-  
sus: hē lege pñ? fm q nō ibi sit: **C**ui et satis planū est. **E**t autē  
qui potēs ē: sit honor et c. **C**ōfirmare: i gratia et bo-

**a** tus frater. **G**ratia domini no-  
stri iesu christi cum omnibus  
**b** vobis amē. **E**t autē qui potēs  
ē: sit vos cōfirmare iuxta euā-  
gelium meū et p̄dicationem

**e** iesu christi fm rēvelationē my-  
sterij tēporibus eternis taci-  
**t** ti: quod nunc p̄tēfactum ēst  
p̄r scripturas prophetarum  
fm p̄ceptum eterni dei ad  
obeditionem fidei in cunctis

**n** gentibus cōgniti soli sapienti  
deo per iesum christū: cui ho-  
nor et gloria in sēcula sēculo-  
rum: Amen.

**E**xPLICIT epistola Pauli  
ad Romanos.

**I**NCIPIT Prologus in epi-  
stolam ad Corinthios.

**E**pistola prima ad  
corinthios multas  
causas / diuersasq;  
complectitur. Qua-  
rum partem relatio-

ne fratrum cognouit aposto-  
lus. Partim ipsozū corin-  
thiorū sūt litteris indicatē.

Nonnullas vō pro officij sui  
cura aut ordinat aut emēdat:  
et varijs curationibus mede-

tur / diuersa ifirmitate languē-  
tibus. Nam apud eos p̄mū  
curatur dissensionis vitium: qd

multi pseudo apostolorū in-  
tulerunt vnitatē scindētes ec-  
clesiē / vt propriij nominis face-

rent sectatores: quod his ex-  
probrat v̄bis apostolus. **N**oc  
autem dico qd vnusquisq; ve-

strum dicit: **E**go quidem sum  
pauli: ego autem apollo: ego  
vō cephe: ego autem christi.

**E**t ob hoc quidem horū se di-  
cit facere nōmīnū mentionem  
vt multo magis erubescant id

se facere sub falsorum aposto-  
lorum nominibus: quod etiā  
si sub pauli et petri fieret nomi-

ne displiceret. Secunda cau-

sa eius inducitur: qui paterne  
oblitus reuerentię vxorem si-  
bi nō erubuit facere de nouer-

ca. **Q**uod facinus licet forni-  
cationē appellauerit aposto-  
lus: tamen ita condemnauit /  
vt in vltionem facti auctorem

talīs operis diabolo iudicauit  
deputandum: imposita iu-  
diciozū et litium tertia quęsti-  
one. Quarto loco matrimo-

niozū iura tractant his. **Q**ui-  
to loco de escarum licētia di-  
sputatur. Septimo atq; octa-  
uo loco de attondendo viris:

et mulieribus velando capite:  
ac sacramētozū cōmunionē p̄-  
cipitur. Nono loco emulatio  
quę diuersitate donozū spiri-

tualium nascebat sub exemplo  
membrorum et corporis casti-  
gatur. Decimo resurrectionis  
spes multis et argumentis et

rationibus approbatur. **U**lti-  
mo de colligendis ad necessi-  
tatem sanctorū nomine chari-  
tatis cura vel edificatio cultui

imponit. **I**nterferūt his pau-  
ca: quę aut vt quibusdam vi-  
detur: p̄dēnt ex superioribz:  
aut habent: licet proprias ta-

men paruulas actiones.

**E**xPLICIT Prologus.

**I**NCIPIT argumentum.

**C**orinthij sūt achaii: et  
hi similē ab apostolo  
audierūt v̄bū vitatē et

subuersi sūt mltifarie a falsis  
aplis: **Q**uidam a philoso-  
phic verbosa eloquentia: alij  
secta legis iudaicę inducti

sunt. **N**os reuocat apostolus  
ad veram fidem et euangeli-  
cam sapientiam: scribēs eis  
ab epheso per timotheum dis-

cipulum suum.

**E**xPLICIT argumētū

De q nec vnq; potuit eē īspiciēs: nec vnq; potuit per gratiā:  
intelligē de? inquātū deus. **E**xPLICIT postilla dñi

Dugonis cardinalis super eplam Pauli ad Romanos.

**E**xpositio  
Blo.

p supma b̄itudine fi  
p̄fēq̄ti fama cum  
laude. **E**t legīt alio  
mō. **I**n b̄ t̄m differt  
q̄ istud p̄tēctū christū  
p̄ius dēterminabat  
li/p̄tēfactū: fm hāc  
lectionē li/sic p̄tē in  
notuit / īpō attestāte  
Joh. xvij. a. **P**ater  
māifestauit nomē tuū  
hoibz. **N**ō p̄ticipan-  
do s̄ gignēdo: qz p̄f  
nō ē sapiēs sapiā p̄tī-  
cipara: nec sapiā ge-  
nita. **P**onit q̄ sit sub-  
stātia filij p̄ gignēti ē  
patrē: s̄ essētia filij  
generat a p̄tē: s̄ diuī-  
na essētia generatur.

**S**ol. **I**stāntia filij p̄  
gignētē patrē. i. filij  
habet cēntiā a p̄tē.  
**Q**z substātia p̄tīs p̄  
genitū filiū. i. sit p̄tī  
p̄ genitū filiū. i. a fi-  
lio s̄ itēz obijciat.

**F**ilius habet cēntiā a  
p̄tē: s̄ cēntiā filij ē a  
p̄tē: s̄ essētia filij est  
simp̄r cēntiā: s̄ cēn-  
tia ē a p̄tē. **S**ol. **S**i b̄  
p̄cedat: cēntiā filij ē  
a p̄tē: p̄cedit sc̄m  
qd̄ hic a p̄tē dētermi-  
nat b̄ x̄bū ē ī cōpari-  
one quā habet ad li-  
filiū: n̄ in cōparatiōe  
quā habet ad li/cēn-  
tia **E**t iō non seq̄r: s̄  
cēntiā ē a p̄tē: sed t̄m  
q̄ fili? sit a p̄tē. **N**ō  
fm accidētē v̄l p̄tici-  
pationē sapiē accidētē  
q̄lit et c. sapiā acci-  
dētē qd̄ ē qz essētia  
aīē nō ē idē qd̄ sapiā  
sua. **I**te qz non ē aīa  
sapiēs ab īstāti suę  
creatiōis ē sapiēs sa-  
pia aīcedētē sic mar-  
garita ē alba albedie  
accidētē. **Q**z dē p̄f  
et filius et sp̄s sc̄s.

**A**īte ē b̄ īstāti q̄ hāc  
negāt: s̄ p̄cedūt hāc:  
p̄f et fili? et sp̄s sc̄s  
sūt dē? **D**icit em̄ qz  
dē ex p̄tē suppositi  
sumit p̄ aliq̄ p̄sona:  
s̄ dicendū: qz īmo  
b̄i tenet p̄r essētia.

**E**xPLICIT postilla dñi

**E**xpositio

**E**xpositio

**E**xpositio

**E**xpositio

**E**xpositio

**E**xpositio

**E**xpositio